

Arabiske Sagn og Eventyr

oversatte og efterdignede af

J. Østrup

ARABISKE

SANGE OG EVENTYR

EFTERLIGNEDE OG OVERSATTE

AF

J. ØSTRUP.

KJØBENHAVN.
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER).

1889.

Titelbillede og Vignetter tegnede af Knud Gamborg.

INDHOLD.

INDLEDNING.

Det sidste Aarhundrede før Muhammeds Fremtræden er den arabiske Naturpoesis Blomstringstid. I denne Periode opstode de talrige erotiske og krigerske Sange, hvis tiloversblevne Rester give et klart Billede af deres Tid og af den Nation, som de tilhøre. Det er brogede og fængslende Skildringer, som her oprulles; vi se de smaa, uafhængige Stammer tumle sig i langvarige Kampe, som førtes baade med aandelige og legemlige Vaaben; ofte ramte den hvasse Tunges satiriske Slag haardere end Sværdets skarpe Eg. Paa den anden Side faa vi ogsaa et smukt Billede af disse Nomadestammer under

fredelige Forhold, naar de strejfe om med deres Kameler og lejre sig, snart hist og snart her, hvor Tilfældet anviser dem friske Kilder og gode Græsgange.

Den arabiske Poesi er i denne Periode udelukkende lyrisk. Den væsenligste Digtart er den saakaldte Kaside ɔ: et længere Digt med en konventionel, altid ensartet Form, om end Indholdet er forskelligt. Den begynder næsten altid med en erotisk Indledning og gaar derfra gennem mere eller mindre behændigt udførte Overgange over til Digtets egenlige Kærne, som kan være af meget forskelligt Indhold, men dog altid bevarer et fælles Grundtræk i det panegyriske. Digteren kan omtale sin Stamme, sin elskede, sin fyrstelige Beskytter eller endog sig selv, men for det meste i en lovprisende Toneart med en stadig Forherligelse af de tre Egenskaber, der vare Arabernes Kardinaldyder: Tapperhed, Gavmildhed og Veltalenhed (v. Hammer-Purgstall). Episodisk indskudte mellem Behandlingen af disse Æmner kan man finde pragtfulde Naturskildringer eller moralske Betragtninger som i en pindarisk Ode. Over disse lange Digte hviler der derfor sjælden en ensartet, gennemgaaende Stemning; det er snarere en Række af vexlende Billeder, der i en broget, men fængslende Blanding føres frem for os.

Med Profetens Komme forsvandt al denne Herlighed. Muhammed var ikke gunstig stemt mod Digterne, eller rettere, disse indtoge fra Begyndelsen af en fjendtlig, spottende Stilling overfor den fanatiske Sværmer, der vilde fratage dem deres Vin og ophæve deres indbyrdes Smaafejder, de to væsenligste Betingelser for deres Digtes Tilblivelse og derved ogsaa for deres egen Anseelse. Naturligt var det ogsaa, at den asketiske Retning, som særlig er repræsenteret i Islams Begyndelse, ikke kunde finde Behag i den sprudlende Kraft og Nydelse af Livets Glæder i fulde Drag, som i de gamle Digte ikke sjældent havde fundet lovlig djærve Udtryk. Intet Under derfor, at Profetens Sejr blev ensbetydende med Poesiens Fald, idet Vaabenlarmen overdøvede Digternes Sange, og den religiøse Veltalenhed, der havde valgt Prosaen til sin Udtryksform, henrev alle og stillede derved den gamle Poesi i Skygge.

Men netop den samme Aarsag, der havde dethroniseret de gamle Digtere, skulde atter bringe dem i Højsædet, nemlig den religiøse Bevægelse. Da den nye Læres Existens ved Vaabenmagt var sikret udadtil, skulde den betrygges indadtil ved Opførelsen af en muhammedansk Dogmatiks solide

Bygning. Da man nu forskede i Koranen, var der meget, som man ikke mere forstod, og man tyede derfor til de gamle Digtere, hvis Sprog jo netop var det, som Profeten havde benyttet, for hos dem at finde de fornødne Oplysninger, og saaledes kom de, rigtig nok ad en Omvej, frem igen, og bleve udgivne og kommenterede af de lærdeste Grammatikere. Efterhaanden begyndte den filologiske Interesse at vige for den æsthetiske, og ved de kunstelskende Kalifers Hof blev den gamle Poesi slaaet fast som Norm og Mønster for al arabisk Digtning.

Dog formaaede denne Interesse for den gamle Poesi ikke at skabe en ny digterisk Æra. Den poetiske Begavelse var sunket, og netop selve Forgudelsen af Fortidens store Frembringelser virkede uheldigt, da al Kraft koncentreredes paa at efterligne disse. Kun ganske enkelte, som Mutanabbi, lykkedes det at indtage en Særstilling, de fleste fortabte sig som Alexandrinerne i den hellenske Literatur i en Retning, hvor man saa mere paa den omhyggelige Form med elegante Vers og slaaende Antitheser end paa det egenlige Indhold. Den nye Digtart, der fremstaar, Makamedigtningen, som har sin mest fuldendte Repræsentant i Hariri, viser sig ogsaa i et og alt som Barn af sin Tid; her er

Formen det eneste, der skal fængsle Interessen, og selve den formelle Udsmykning er udført med et Raffinement og en Virtuositet, hvortil der ikke i nogensomhelst Literatur kan opvises et originalt Sidestykke.

En Erstatning for, hvad vi saaledes savne i Poesien i senere Tid, byder den arabiske Literatur i Prosa i sine berømte Fortællinger som Romanen om Antar, og navnlig i Tusind og en Nat. Saare faa Nationer have en saadan Skat at opvise, og ligesom denne Samling i Orienten endnu i samme Grad som altid før formaar at fængsle Tilhørernes Øren, er den ogsaa det af alle orientalske Værker, der i Europa er bleven mest bekendt; det er den, hvorfra man har hentet sine fleste Forestillinger om orientalsk Aandsliv og orientalsk Tænkemaade, om end ikke altid de rigtigste.

Det var Opgaven med de i det følgende fremsatte Prøver at illustrere hele den arabiske Skonliteraturs Udvikling. Som den ældste Poesis Repræsentanter ere tagne to beromte Digtere, der begge høre til de syv udvalgte, af hvilke der foreligger syv længere Digte med Titlen Muallaka'er; dette betyder de ophængte ɔ: de udmærkede (ved en senere Misforstaaelse af Ordet dannedes der et Sagn om, at de vare skrevne med gyldne Bogstaver

og ophængte offenlig i Mekka); om den ene af disse to Digtere, Imrulkais, og om hans mærkelige Liv have tillige Sagnene slynget deres Glorie, og baade i hans Digte og i Skildringen af hans Levnet se vi den fuldendte Type paa en arabisk Høvding fra Hedenskabets Tid. Som en Modsætning til disse møder den senere Tids ypperste Digter, Mutanabbi, hos hvem vi allerede se det svulstige og skruede, om end ikke i den Grad som hos hans samtidige, medens man i Stykkerne af Hariri har den rene Kunstdigtning i sin mest fuldendte og mest bizarre Skikkelse. Endelig som en værdig Prøve paa den orientalske Digtnings mest ansete Frugt, nemlig Æventyrene fra Tusind og en Nat, er valgt Historien om Aladdin og den vidunderlige Lampe, der maaske tillige for danske Læsere turde have særlig Interesse.

Det vil maaske være bekendt, at denne Fortælling ikke findes i de almindelig forekommende Oversættelser af Tusind og en Nat, men kun i Gallands franske Oversættelse fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede; det er ogsaa denne, som Oehlenschläger har benyttet som Kilde. Det arabiske Originalmanuskript til denne Fortælling gik imidlertid senere tabt, og der var endog en Tid, da man troede, at Galland selv havde lavet hele denne

Historie tillige med flere andre. Dette kom man dog snart bort fra, men trods alle Efterforskninger fandt man ikke det Haandskrift, som han havde benyttet. Først for nylig i 1887 er i Paris bleven fremdraget et Haandskrift, der indeholder denne Fortælling, og som synes at stemme med det, som Galland maa have ejet; dog er dette ikke let at afgøre, da den franske Oversætter for det meste behandler Texten meget frit og mere giver en Parafrase end en Oversættelse. Det har derfor syntes at kunne have Interesse at give en ny og original Oversættelse efter den ny udgivne Text af denne, den bedste og berømteste af alle arabiske Fortællinger.

Tilbage staar der nu kun at give et Par Oplysninger om de af mig benyttede Texter. For Imrulkais' Vedkommende har jeg oversat Sagnene om hans Liv efter den store Samling af Digterbiografier, Kitâb al-Aghâni (ɔ: Sangenes Bog), hvor han er behandlet i ottende Bind; hans Digte ere oversatte efter Arnolds Udgave (Septem Muallakât) og efter de Slane's og Ahlwardts Udgaver af hans Diwan. Til Amru ben Kulthum har

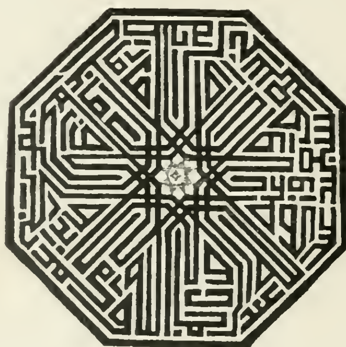
jeg ligeledes benyttet Kitab-al-Aghani og Arnold, og til Mutanabbi Dieterici's Udgave med Wâhid's arabiske Kommentar, Berlin 1861; de Digte, som jeg har valgt, findes i denne Samling under Nr. 109 (med Forbigaaelse af enkelte Vers), 111 (Vers 1—10) og 270. De to Makamer af Hariri, som ere den 11te og 23de i Samlingen, ere oversatte efter Silvestre de Sacy's store Udgave, Paris 1822; de have tidligere tillige med et Par andre været trykte i »Nordisk tidsskrift for filologi«, Ny række VII. Endelig har jeg til Historien om Aladdin benyttet den omtalte, nylig fremdragne Text, der er udgivet af H. Zotenberg i »Notices et extraits des manuscrits de la Bibliothèque Nationale«, tome XXVIII, Paris 1887.

Om Oversættelsen har jeg intet at bemærke, uden at jeg har sogt at lægge det hele til Rette for danske Læsere saa godt som muligt. Saaledes har jeg ved Biografien af Imrulkais naturligvis forbigaaet den endeløse Række af Hjemmelsmænd, der efter arabisk Skik opregnes for hvert lille Faktum, som meddeles, og tillige har jeg tilladt mig at forkorte den lovlig vidtløftige Skildring af hans Fædres Historie, hvoraf jeg kun har fremdraget de mest karakteristiske Træk. Hans Digte ere tillige de eneste, hvor jeg undertiden har maattet fjærne mig

lidt fra Texten, og kun til dem sigtes der ved Betegnelsen »efterlignede« paa Titelbladet; i de andre Stykker har jeg stadig holdt mig saa nær til de arabiske Ord som muligt og ikke foretaget Forandringer undtagen i rene Ubetydeligheder, hvor metriske Hensyn eller lignende gjorde sig gældende, men derimod paa nogle Steder Udeladelser af, hvad der var saa specielt arabisk, at det i en Oversættelse maatte blive smagløst, eller hvad der for at forstaas vilde udkræve en altfor vidtløftig Kommentar. Af tidligere Oversættelser har jeg ikke kunnet drage Fordel undtagen af Rückert's meget ordrette Gengivelse af Imrulkais' Digte i hans Bog, betitlet: Amrilkais, der Dichter und König, samt af hans frie Efterligning af Hariris Makamer i »Die Verwandlungen des Abu Seid von Serug«, der staar som det mesterligste Værk i den vanskelige Kunst at oversætte.

Til Slut er det mig en Glæde at bringe en Tak til Hr. Professor A. F. v. Mehren, der ikke blot med utrættelig Velvilje har ledet mine Skridt paa den arabiske Sprogvidenskabs ofte vildsomme Veje, men ogsaa ved dette lille Arbejde lagt sin Beredvillighed for Dagen ved at gennemlæse mit Manuskript og meddele mig flere værdifulde Bemærkninger. Ham skylder jeg derfor en særlig

Tak, saafremt denne Bog finder Anklang og, hvad der var dens Hensigt, vækker hos det store Publikum Interesse for Arabernes ejendommelige Nationalitet og deres Literatur, der gemmer mange herlige Perler, som det vel er værdt at fremdrage.

Imrulkais.

Over en Del af de nordlige arabiske Stammer herskede omtrent et Aarhundrede før Profetens Komme en Fyrste ved Navn Al-Harits. Han var samtidig med den persiske Konge Kobad, der særlig blev bekendt ved sin Forkærlighed for en nylig opkommen, religiøs Sekt, som var stiftet af en Mand ved Navn Mazdek. Denne Sekt søgte han at udbrede overalt baade ved Overtalelser og Vaabenmagt; da derfor en af hans Vasaller, Kongen i Hira, ikke vilde antage den nye Lære, blev han forjaget og hans Rige givet til Al-Harits. Men denne Læres Fremgang blev forspildt ved selve den Mand, der havde stiftet den. Beruset af sin Lykke drev dens Forkynder, Mazdek, nemlig sit Hovmod saa vidt, at han en Gang i Dronningens Nærværelse vovede

at forlange af Kobad, at denne skulde afstaa sin Hustru til ham. Den svage Konge, der fuldstændig var i hans Vold, gav strax efter; men da sprang hans Søn, Nushirwan, frem og søgte ved indstændige Bønner at afværge denne Skændsel for sin Moder. Den overmodige Profet vilde i Begyndelsen intet høre, og først da den unge Kongesøn gik saa vidt i sin Ydmyghed, at han kastede sig ned for hans Fødder og kyssede dem, lod han sig bevæge og gav Kobad sin Dronning tilbage. Men fra den Tid af bevarede den unge Prins et dybt Nag i sit Hjærte, og det kom heller ikke til at vare længe, inden han fik det tilfredsstillet.

Efter nogen Tids Forløb døde nemlig Kobad, og strax derpaa kom den landflygtige Konge af Hira til Nushirwan i Haab om i ham at finde en mindre stræng Overherre end i hans Fader. Nushirwan lod da baade Mazdek og Kongen af Hira kalde til sig og sagde: »To Ønsker er der, som jeg bestandig har næret, og jeg tror forvist, at Gud nu forunder mig Opfyldelsen af dem begge to; det ene var, at jeg maatte blive Konge og derved faa Magt til at genindsætte denne tapre Mand i hans Rige, det andet, at jeg kunde dræbe alle dem, der hylde den nye Lære«. Da Kongen saa, at Mazdek blev forfærdet ved disse Ord, ved-

blev han: »Ja, Du Usling, dig har jeg nu i min Magt, og vel skal jeg vide at benytte mig deraf; thi endnu har jeg ikke glemt Lugten af din stinkende Fod fra den Gang, da jeg maatte nedværdige mig til at kysse den«.

Derpaa lod Kongen Mazdek korsfæste, og udstedte dernæst en Befaling om, at man skulde forfølge hans Tilhængere overalt, og der dræbtes da af dem ikke mindre end hundrede Tusinder.

Hvor fjærne disse Begivenheder end vare, fik de dog en skæbnesvanger Betydning for Al-Harits og hele hans Slægt. Thi da Nushirwan, som rimeligt var, havde genindsat den fordrevne Konge af Hira, kom han med det samme til at staa i et tjendtligt Forhold til Al-Harits. Overfor Perserkongens uhyre Magt indsaa denne klart, at det vilde være forgæves at tænke paa Modstand, og han tog derfor sin Tilflugt til en arabisk Stamme, der havde sine Boliger længere inde i Orkenen. Men kort efter hans Ankomst hertil hændte det, at han en Dag drog ud paa Jagt og fik Oje paa en Hjort, som han gav sig til at forfølge. Hjorten undgik ham, og i sin Ivrighed aflagde han det Løfte, at han intet vilde nyde, førend han havde smagt denne Hjorts Lever. Øjeblikkelig begav alle hans Ryttere sig af Sted for at fange og fælde

Dyret, men i tre Dage søgte de forgæves dets Spor, og først paa den fjerde Dag lykkedes det dem at nedlægge det. Men Kongen var da halvdød af Sult, og da den hede Lever blev bragt ham, slugte han den saa graadigt, at han døde.

Al-Harits' Rige deltes mellem hans Sønner. En af dem ved Navn Hudjr, blev Konge over en af de betydeligste Stammer, der bar Navnet Banu-Asad, det vil sige: Løvens Sønner. Han var stræng og grusom, og derfor gjorde Stammen Oprør, og da Kongens Udsendinge kom for at hente den aarlige Skat, sendte de dem tomhændede tilbage. Da forbitredes Hudjr, og med en Hær, som han havde samlet hos Nabostammerne, drog han af Sted og knuste Oprørerne fuldstændigt. Dyrt maatte de nu bøde for deres Frafald; deres Hjorde bleve røvede, og de selv bleve pinte og plagede; saa opbragt var Kongen, at han svor, at han vilde føre dem bort fra deres Bjærge og bosætte dem paa Sletten fjærnt fra deres fædrene Hjemstavn. Allerede var hele Stammen ført af Sted og havde tilbagelagt tre Dagsrejser, da en af dens Høvdinge, Ubaid ben Al-Abras, der var holdt tilbage i Fangenskab, gik frem for Kongen og sagde: »Hør, o Konge, hvad jeg nu vil sige:

Se, Taarer maa mit Øje væde,
naar nu jeg hører Folket græde;
mit Sind er fyldt af bitter Klage
ved Minderne om Fortids Dage;
da tumled kækt vi vore Heste,
da var i Slaget vi de bedste,
da færdedes vi mellem Helte,
da fyldte Byttet vore Telte;
men nu — nu er der Sorg og Kummer,
og Glædessangen brat forstummer;
de pintes Raab, de dømtes Jammer
og Sværdets Blinken, Baalets Flammer
mit Øre smærter, saarer Øjet
og gør mit Sind af Sorg nedbøjet.
Men hør, o Konge, mine Bønner,
vis Mildhed nu mod Løvens Sønner.
Ej mer vil efter Hævn vi stræbe
for dem af os, som du lod dræbe;
thi du er Herre over alle,
men skaan dem, som til Føje falde«.

Da Kongen hørte disse Ord, fattede han Medlidenhed og sendte derfor et Bud af Sted for at kalde de fordrevne tilbage. De vendte strax om for at drage hjem, men da de holdt Rast efter den næstsidste Dagsrejse paa Hjemvejen, stod en Mand op iblandt dem og sagde: »Hvad er det for en Fyrste, der i Kampen er berømt for sin Vildhed, men som aldrig er lovprist for sin Mildhed, og som i Slaget altid viser sin Utrættelighed, og i Blodbadet sin Umættelighed? det aner mig, at Hævnens Flamme

snart vil hans Hoved ramme«. Da de nu trængte ind paa ham for at faa at vide, hvem han mente, hentydede han i forblommede Udtryk til deres egen Fyrste Hudjr. Banu-Asad, der vare opfyldte af Mistillid til Kongens Forsikringer om Tilgivelse, ophidsedes endnu mere ved saaledes at mindes hans begaaede Grusomheder, og i et pludseligt Anfald af Raseri grebe de til Vaaben og ilede af Sted til Kongens Lejr; der fældede de Livvagten, som vilde forsvare ham, og saarede ham selv dødeligt.

Kong Hudjr havde flere Sønner. Da han nu mærkede, at Døden inden kort Tid var ham vis, hidkaldte han en af sine Tjenere og gav ham et Brev med de Ord: »Tag dette og bring det til min ældste Søn Nafi; men hvis han giver sig til at græde og lader sig overvælde af Sorgen, da forlad ham og anstil den samme Prøve med de andre fra den næstældste til den yngste, Imrulkais; den af dem, som ikke udbryder i Taarer, skal du give mine Vaaben, min Hest og mine øvrige Ejendele samt dette Brev«. Men i det stod skrevet Navnene paa hans Banemænd, samt hvorledes det hele var gaaet til. Slaven tog Brevet og drog af Sted, men da han kom til Nafi og meldte sit Budskab, begyndte denne at klage og tog Støv og strøede det paa sit Hoved. Derpaa gik Slaven til den næste,

men de viste alle den samme Opforsel, indtil han kom til Imrulkais. Da Budet fra Kong Hudjr kom til ham, sad han og en af hans Kammerater og spillede Tærninger, medens det fyldte Bæger stod ved Siden. Slaven sagde: »Hudjr er dræbt!« men Imrulkais vendte sig ikke en Gang om imod ham. Hans Ven vilde holde inde med Spillet, men han sagde da: »Bliv kun ved!« og fortsatte selv Spillet, indtil det var forbi. Da Budbringeren saa dette, mærkede han, at nu var han kommen til den rette; derfor gav han ham Brevet og fortalte om den Forpligtelse, som hans Fader havde knyttet dertil. Ved disse Ord udbrød Imrulkais: »I min Ungdom har min Fader forstødt og svigtet mig, og nu har han til Hævnen forpligtet mig. Men velan, i Dag ville vi lade Vinen flyde, i Morgen ville vi Fjendernes Blod udgyde, i Dag ville en Fest vi fejre og i Morgen drage ud til Kamp og Sejre«. Derpaa foranstaltede han en overdaadig Fest og tilbragte Dagen med sine Venner med Sang og Drik. Men da Natten faldt paa, traadte Imrulkais ud af Teltet og saa i det fjærne et Lynglimt; da kom han pludselig til at mindes sin Fader og sagde:

»Som et Lynglimt, der i Mulmet
kaster Lysskær over Fjælde,
kom til mig et Budskab brat,
tungt at høre, tungt at melde:

Løvens Sønner vovet har
deres Fyrste selv at fælde;
ene faldt han; ja, i Nød
let man Vennerne kan tælle;
de, som før han havde hædret,
flygted nu som fejge Trælle«.

Derpaa svor han, at han ikke vilde drikke Vin, ikke salve sit Hoved og ikke favne nogen Kvinde, forend han havde dræbt hundrede af Stammen Banu-Asad og afskaaret Pandelokken paa hundrede andre; og strax drog han ud for at forberede sig til dette Loftes Indfrielse.

Medens Kong Hudjr endnu levede i sin fulde, kongelige Anseelse, havde han forvist Imrulkais, som nu var den eneste af hans Sønner, der beredte sig til Hævnen, og Sagnet beretter, at det var af Vrede over, at Imrulkais gav sig af med Digtekunsten, der ikke passede sig for en Kongesøn. I Tiden mellem hans Forvisning og hans Faders Død var han flakket om med en lille Skare, der var sammensat af forskellige Stammer. Med den førte han et frit, omstrejfende Liv; saa ofte han traf en god Græsgang eller et Sted, hvor der var meget Vildt, slog han sig foreløbig ned der og tilbragte Tiden med muntre Fester. Hver Dag lod han Kameler slagte til sit Følge, medens han selv tumlede sig paa Jagten, som han i et af sine herlige Digte skildrer paa følgende Maade:

Om Morgnen, medens Fuglen endnu i Reden hvilte,
jeg paa min raske Ganger af Sted til Jagten ilte.

Paa Flugten er den hurtig, ved Angreb den forfølger,
som naar en Fjældblok rulles med Fart af Elvens Bølger.

Fra Ryggens faste Flade mit Saddeldækken glider,
som Regnen løber ned ad de glatte Stenes Sider.

Den mager er og fyrig, og naar den vrinsker, lyder
dens Prusten, som naar Kedlen paa Ilden staar og syder.

Selv naar den langt har løbet, dens Skridt dog ere lette,
mens andre halte langsomt, fordi de ere trætte.

Den spinkle Dreng i Farten den ned fra Sadlen kaster,
for Vinden flagrer Manken, naar frem med Il den haster.

Som Strudsen er den hurtig, som Hjortens er dens Krop,
som Ulv i Trav den løber, som Ræven i Galop.

De hvide Anteloper vi traf paa Fjældets Tinder,
i Afstand set de ligned en hvidklædt Skare Kvinder.

Og Fjældets mørke Baggrund forøged denne Pragt,
som hvide Stene glimre, i sort Indfatning lagt.

Og midt iblandt de første i Flokken allerede
vi vare, før de sidste fik Tid til sig at sprede.

Rask Hesten dem indhented; paa Flugten undslap ingen,
dog saa man ej en Draabe af Sved, som væded Bringen.

Saa vendte vi tilbage; rigt Bytte hjem vi bragte,
forundred standsed alle for ret os at betragte.

Som Hinnasaft, der farver med rødt de hvide Haar,
flod paa dens hvide Bringe Blod af de dræbte Faar.

Saa red vi ind i Lejren i Aftenrødens Skumring,
da Nattens friske Koling afloste Dagens Lumring.

Men det var ikke blot Jagtens Glæder, der sysselsatte den fyrstelige Digter; overalt, hvor han kom hen, saa han skønne Kvinder, og overalt hvor han kom hen, vandt han de skønne Kvinder for sig. Ved disse Lejligheder opstode de Digte, der i alle den arabiske Literaturs Perioder kom til at staa som Mønstre paa den erotiske Lyrik, og ved disse Lejligheder hændte ogsaa mange af de smaa Begivenheder, hvoraf de senere Samlere have bevaret en Mængde. Det fortælles, at han en Dag kom til et Sted, der hed Darah-Djuldjul, hvor den Kvinde, der paa den Tid havde fængslet ham og som bar Navnet Unaizah, opholdt sig med sin Stamme. Da Imrulkais kom, vare de fleste af Stammen allerede dragne hen til en anden Lejrplads, og kun nogle af Kvinderne vare tilbage, og de havde da benyttet sig af Ensomheden til at gaa i Bad i den nærliggende Dam. Men medens de opholdt sig der, sneg Imrulkais sig hen og borttog deres Klæder; derpaa traadte han frem og svor paa, at ingen af dem fik deres Klæder tilbage, medmindre de selv kom op og hentede dem. Dette vilde de ikke, og de bleve derfor staaende ude i Vandet, medens Imrulkais sad inde paa Land og ventede; thi de haabede, at nogle Folk af Stammen muligvis vilde komme tilbage. Men da det led henimod Aften og

ingen kom, maatte de bekvemme sig til at give efter og kom op en efter en og tilsidst Unaizah, hvem Digteren bragte en begejstret Hyldest som den skønneste af dem alle. Men nu vare de alle meget vrede, dels over Imrulkais' Drilleri og dels over, at de vare blevne forsinkede, saa at de ikke kunde naa den øvrige Del af Stammen. Han søgte derfor at forsone dem, slagtede sin Kamel til dem og ledsagede dem derpaa selv af Sted til deres Stamme, hvorpaa han skiltes fra dem og drog bort for at søge nye Glæder og nye Eventyr.

Midt under alt dette kom Budskabet til Imrulkais om hans Faders Død. Saa snart han havde aflagt sit Løfte om Hævn, drog han strax ud for skaffe sig Midler til at fuldbyrde den. Paa den Tid laa Stammerne næsten altid i indbyrdes Fejde, og den dræbte Konges Søn traf derpaa snart paa Folk, der vare villige til at drage med ham. Men da Banu-Asad fik Nys herom og erfarede, at to af de mægtigste Stammer havde sendt ham Hjælp, bleve de bange for Overmagten og toge deres Tilflugt til en Stamme Banu-Kananah, som var beslægtet med dem. Men heller ikke her følte de sig sikre, og den Mand, der havde raadet dem til at flygte herhen, traadte nu atter frem og sagde: »Mænd af Stammen Banu-Asad, I vide jo ved Herren vel, at

Imrulkais' Spejdere have været her i vor Nærhed, og at de nu ere vendte tilbage med Efterretning om vort Opholdssted; lad os derfor drage bort ved Nattetid, men uden at underrette de andre derom«. Dette gjorde de. Snart efter kom Imrulkais med sine Skarer og styrtede sig over Lejren, og i den Tro, at Banu-Asad vare der, lod han sine Folk fare frem og nedsable enhver under Raabet: »Til Hævn for Kongen, til Hævn for Helten!« Men midt under Blodbadet gik en gammel Kone frem til Imrulkais og sagde: »Vi ere ikke dem, som Du vil tage Hævn over, vi ere Banu-Kananah. Din Faders Mordere ere flygtede, dem maa Du hellere forfølge«. Imrulkais gjorde ogsaa dette, men da han havde tøvet saa længe i Lejren, havde de faaet for stort et Forspring og han kunde ikke indhente dem. Da kvad han:

Ve, at Dagen ej os bragte,
Hævnen, som vi eftertragte.

Sníldt de undslap fra vort Møde,
og de skyldfri maatte bløde.

Hvis jeg blot dem havde naaet,
da var deres Time slaaet.

Den næste Dag fandt Imrulkais Sporet af de flygtende. Han forfulgte dem derfor og naaede dem, men da vare alle Hestene udmattede og Mændene

nær ved at segne af Tørst og Træthed, medens hans Modstandere havde trængt sig sammen om en Brønd. Dog angreb han uforfærdet og saarede og dræbte en stor Mængde, indtil Natten faldt paa og hindrede ham i at forfølge dem, der vare tilbage. Da Dagen brød frem, vilde han drage videre for ogsaa at fange dem, men da vægrede hans Følge sig ved at underkaste sig nye Besværligheder og sagde, at nu havde han faaet sin Hævnlyst tilstrækkelig tilfredsstillet. Imrulkais søgte at opflamme dem til at drage videre, men de afsloge det og sagde: »Nej, thi Du er en Mand, hvem Uheldet altid vil følge«. De vare nemlig fortrydelige over Blodbadet paa de uskyldige Folk af Banu-Kananah; derfor droge de bort fra deres Fører, som paa den Maade saa sig forladt af hele sin Hær.

Imrulkais opgav dog ikke sine Hævnplaner. Forladt i det nordlige Arabien drog han til sydlige Stammer i Jemen og henvendte sig der til sin Slægtning, Kong Marthed med Tilnavnet den gode. Denne modtog ham venligt og udrustede ham med en lille Hær paa fem hundrede Mand. Men ogsaa her fulgte Ulykken i Imrulkais' Fodspor; thi endnu forend alle Forberedelser vare færdige, døde Marthed, og en Mand, ved Navn Kormol, der var Søn af en sort Slavinde, kom paa Tronen. Han søgte at fjærne

Imrulkais og lagde alle Hindringer i Vejen for hans Hjælpeskares Udrustning. Da gav den krænkede Fyrstesøn sin Uvilje Luft og sagde:

Med Ret Kong Marthed vi den gode kalde,
men Kormol vil vi ej til Fode falde.

Dette Vers og flere andre kom Kongen for Øre, og da han kendte Digterens skarpe Tunge, blev han bange for, at han skulde rette sine Spotteviser mod ham, og lod derfor de femhundrede udruste og begive sig af Sted.

For anden Gang drog nu Imrulkais ud for at opfylde den Forpligtelse, som hans Fader, hvem han havde staaet fjærnt i Livet, havde paalagt ham ved sin Død. Paa Vejen sluttede en Del fredløse og andre frivillige Folk sig til ham, og med godt Mod fortsatte han sit Tog. Men paa en af Dagsrejserne kom han forbi det bekendte Orakel, Dzul-Kulusa, og gjorde derfor Holdt der for at adsporge det. Dette gik til paa den Maade, at man trak en Pil ud, paa hvilken Orakelsvaret stod; der var i det hele tre Pile, paa den ene stod: ja, paa den anden: nej, og paa den tredje: vent. Imrulkais trak en af Pilene, og da han læste Skriften, saa han, at der stod nej; da kastede han Pilen ind igen og trak atter en ud, men det var igen den samme, og det samme skete, da han prøvede Oraklet for tredje Gang. Da

blev han vred; han greb alle tre Pile, knækkede dem og kastede dem i Ansigtet paa Gudebilledet, idet han med en frygtelig Forbandelse tilføjede: »Du Usling, hvis Du selv havde haft en Fader, der var bleven dræbt, saa vilde Du nu ikke have forbudt mig at hævne min«. Trodsig drog han derpaa videre, men snart viste det sig, at Gudens Advarsel vel havde været værd at følge.

Banu-Asad havde imidlertid søgt Hjælp hos Kongen af Hira, der fra sin egen Landflygtigheds Tid havde bevaret et dybt Nag til Imrulkais' Bedstefader og hele hans Slægt. Men selv en anset Stamme og en Konge i et anseligt Rige syntes endnu ikke at være nok at stille mod den landflygtige Digter, hos hvem Hævnlysten erstattede alt, hvad han manglede, baade Krigere og Forraad, og de henvendte sig derfor til den mægtige persiske Konge. Denne forfulgte endnu stadig Efterkommerne af dem, hvem hans Fader, tilskyndet af den falske Profet, havde begunstiget, og derfor sendte han strax sine Rytterskarer af Sted. Men da Imrulkais' Folk erfarede, at Perserkongen havde rejst sig mod deres Fører, forlode de ham næsten alle og flygtede bort. Da maatte han af Frygt for sine Forfolgere selv begive sig paa Flugt med faa Ledsagere og nogle enkelte Kostbarheder, deriblandt fem berømte Pan-

sere. Men da Kongen af Hira havde erfaret, hvor han havde søgt Tilflugt, sendte han sine Ryttere ud for at forlange ham udleveret, og Imrulkais maatte atter flygte. Han henvendte sig da med Bøn om Beskyttelse til en mægtig Høvding ved Navn Al-Mualla. Denne modtog ham, og der opholdt Digteren sig i Ro og Sikkerhed i nogen Tid, og til Tak hædrede han i sine Digte sin Beskytter med følgende Ord:

Fra den Tid af, jeg dvæler hos Mualla,
ej Sorg og Ængstelse mit Sind opfylder.

Ham har ej Kongetrusler kunnet skræmme,
thi ej han nogen Overherre hylder.

Hans Stamme spreder Lys i Nødens Mørke,
og derfor Sorgens Mulm mig ej indhyller.

Derfra drog Imrulkaïs videre og kom til en Stamme, Banu-Thual, der var en Underafdeling af den mægtigste Stamme i hele Arabien, Banu-Tai. Men forinden havde han opholdt sig en kort Tid hos en berygtet, men mægtig Røverhøvding, som tilhørte den samme Stamme; da der imidlertid snart var opstaaet Splid imellem dem, var Imrulkais flygtet og havde søgt Hjælp hos Banu-Thual, der gæstfrit modtog den berømte, men ulykkelige Digter. Men hans Modstander ophorte ikke med sine Forfølgelser, og da hans Beskyttere satte sig kraftigt derimod,

kom hele Stammen i Oprør, idet hver sluttede sig sig til et af de to Partier. Nu ansaa Imrulkais det ikke for raadeligt at tøve, men han var uvis om, til hvem han vel skulde vende sig med Anmodning om Hjælp. Han kom da først til en bekendt Høvding, der boede i Nærheden, men denne afslog det og sagde: »Det hjælper Dig ikke, Søn af Hudjr, at Du søger Beskyttelse hos os, der bo i Telte paa Ørkenens Sletter, men som savne faste Borge til Værn og Forsvar. Jeg kender en Mand, som vel kunde hjælpe Dig, og efter alt, hvad jeg ved, er han saa gæstfri, at hans Vilje til at understøtte Dig ikke vil staa tilbage for hans Evne«. Paa Imrulkais' Spørgsmaal om, hvem det var, svarede han: »Det er Jøden Samawal ben Adija, Fyrsten af Teima, under hvis Beskyttelse vi ogsaa selv leve. Ham skal Du begive Dig til«. Da drog Imrulkais af Sted til Samawals faste Borg, der var berømt for sin Uindtagelighed, og, som Høvdingen havde forsikret, han fandt hos den gæstfri Fyrste den trygge Sikkerhed, som han saa længe havde savnet.

Men det var ham ikke nok selv foreløbig at have undgaaet sine Fjenders Efterstræbelser; han havde ikke glemt det Løfte, han havde aflagt om at hævne sin myrdede Fader. Han indsaa, at af de arabiske Stammer kunde han intet vente mere;

thi hans Modstandere indgode dem for stor Frygt paa Grund af deres Forbund med Kongen af Hira og Perserkongen; og han besluttede derfor at gribe til det sidste og forhaabenlig det bedste Middel: at henvende sig til den græske Kejser. Denne havde nemlig bestandig ligget i Fejde med Kongerne af Hira, da disse vare Persernes Vasaller, og Imrulkais ventede derfor, at han i Konstantinopel skulde finde Midlerne til den Hævn, som det endnu aldrig var lykkedes ham at fuldbyrde.

Med denne Beslutning traf han derpaa sine Forberedelser. Sin lille Datter og sine berømte Pansere betroede han til den trofaste, jødiske Fyrste, og efter at have forsynet sig med et Lejdebrev fra ham, der skulde bringe ham uhindret gennem Syrien, drog han med en lille Skare af Sted paa den lange og farefulde Rejse. Da han havde rejst længe, hændte det sig en Aften under Marschen, at han bemærkede et Uvejr i det fjærne, og han digtede da følgende:

Min Ven, kan Lynets skarpe Sværd
bag Skyens sorte Skjold Du skimte,
som naar i Ørknens Nattemulm
man i det fjærne Lys ser glimte;
det peger hjemad; ej mit Sind
kan mod den bitre Hjemve hærdes,
men fjærnt, o Afsars Datter, fjærnt
fra dine Telte maa jeg færdes.

Hvor klart Dig Mindet maner frem,
din ranke Væxt, dit blide Øje,
og al din zarte Skønhed, som
selv svag, den stærke kunde bøje.
Nu lider Dagen imod Nat;
ej findes Telte her, som gemme
en Kvinde, slank og smuk som hun,
der hviler nu i Ro derhjemme.

Endelig naaede han Konstantinopel. Kejseren tog vel imod ham og hædrede ham paa mange Maader, og da han havde opholdt sig der i nogen Tid, fik han en Hærstyrke overdraget til sig, som skulde støtte ham i hans store Planer. Men da han saaledes havde opnaaet alt og allerede havde begivet sig paa Hjemvejen med sin Hær, kom der til Kejseren en Araber ved Navn Tammach. Hans Broder var en Gang tidligere bleven dræbt af Imrulkais, og han gik derfor til Kejseren og forestillede ham, at det var ubesindigt handlet at betro en saadan Mand en Hær; »thi alle Arabere«, sagde han, »ere troløse, og det vil Du faa at se, at de Krigere, som Du gav ham, vil han bruge til at plyndre dit eget Land med. Han er berygtet blandt alle arabiske Stammer og derfor forstødt fra sit Hjem, og nu har han endog vovet at forføre din egen Datter og pralet deraf i sine Vers«. Forbitrelse greb Kejseren, da han hørte disse Ord, som han lettroende

fæstede Lid til, og for at hævne sig udtænkte han en List. Han sendte efter den bortdragne Imrulkais et Sendebud, der skulde overbringe en kostbar Klædning som en Æresgave fra Kejseren. Sendebudet naaede ham og meldte, hvad Kejseren havde befalet, og glad modtog Imrulkais Dragten og iførte sig den. Da først, men allerede for silde, mærkede han Svigen, thi Klædningen var besmurt med en Gift, der langsomt trængte ind i hans Legeme og efterhaanden fortærede det. Da sagde han:

Giften mine Knokler nager,
Dødens Skræk mig nu betager.

Fordum —, ja, da var jeg stærk,
øved mangt et Manddomsværk,

tumled mig i Slaget dristig,
færdedes blandt Kvinder listig.

Men trods alt, hvad jeg har evnet,
er mig nu en Hjælp ej levnet.

Tidlig blev ved Krig jeg ældet,
og nu er ved Svig jeg fældet.

Imrulkais var den Gang naaet til Angora. Da han døende kom til Byen, bemærkede han ved et Bjærg, der hed Asib, et Gravmæle, og spurgte, over hvem det var rejst. Det blev fortalt ham, at det var sat til Ære for en fremmed Kongedatter, som en Gang var kommen rejsende til Byen og var død der. Da sagde han:

Fyrstinde, jeg, hvem Døden snart betvinger,
min Hilsen til den alt betvungne bringer.

Her er for os vor Grav beredt nu blevet,
fjærnt fra det Sted, hvor vi engang har levet.

Og saaledes skete det. Den landflygtige Digter døde der i Angora; hans Lig blev stedt til Jorden ved den fremmede Kongedatters Side, og over Araberfyrstens Grav rejste Grækerne en Støtte for at ære hans Minde.

Saaledes døde Imrulkais, der for alle senere Arabere kom til at staa ikke blot som den kongelige Digter, men ogsaa som Digternes Konge. Profeten, der forfulgte næsten alle Digtere, baade levende og døde, udmærkede ham ogsaa paa sin Vis ved at gøre ham til Digternes Bannerfører i Helvede. Hvad enten man nu vil anse denne moralske Fordømmelse for rigtig eller ikke, saa meget er vist, at Benævnelsen »Digternes Bannerfører« passer for ham, og at der ligger langt mere i den, end Muhammed maaske selv anede. Imrulkais blev virkelig et af de vigtigste Forbilleder for alle senere Digtere, til Forherligelse for ham, men til Skade for disse, thi hans Form og hans Digtes Bygning kunde vel efter-

lignes, men hans Livsglæde og virkelige Føleise var noget, som kun faa delte med ham, og som i hvert Fald ikke passede ind i en konventionel Ramme; hos Imrulkais fik Ideen af sig selv en passende Form og Udtryk, de senere søgte at skabe Digte med Formen som Udgangspunkt. Denne Friskhed og Naturlighed bevirker ogsaa, at Imrulkais hører til de arabiske Digtere, som ere lettest forstaaelige for europæiske Læsere; thi han anslaar kun saadanne Strænge, som overalt kunne finde Genlyd; Elskovslængslen og Elskovsglæden, Begærligheden efter Hævn og Triumfen over dens Tilfredsstillelse, alt dette faar et naturligt og netop derved smagfuldt Udtryk, saa at disse Digte, der nu ere fjorten Aarhundreder gamle, og som ere opstaaede hos et Folk med ganske andre Egenskaber og Forudsætninger end vore, endnu kunne læses og forstaaes uden den mindste Forklaring.

Som Illustration til det her sagte kan foruden de ovenfor staaende Digte følgende lille Udvalg af Imrulkais' Diwân (ɔ: Digtsamling) tjene.

Selma.

Jeg hilser Dig, Du øde
Ruin paa Fjældets Tinder,
Du vækker i mit Hjærte
forglemte, glade Minder.

Ak, den Tid er forsvunden,
og mørkt og tungt er Livet;
en evig Ungdomsfriskhed
er ej os blevet givet.

Ej frydes den, hvis Tanke
i Fortids Dyb sig sænker,
og som med stille Vemod
paa svundne Dage tænker.

Hvert Spor af Selmas Bolig,
mit Maal i Ungdoms Drømme,
er slettet ud i Sandet
af Regnens stride Strømme.

Og tror Du, Selma ejer
endnu det Trolddomsblik,
som fængsled os til hende,
hvor end hun stod og gik.

Sig, tror Du, Selma endnu
er som i fordums Tid,
saa hvid som Strudseægget,
saa fin som Hindens Kid;

da vi med blændet Øje
saa hendes Hals og Hænder,
omsnoet af gyldne Ringe,
og hendes hvide Tænder.

Elskovsbudet.

I Nattens Mulm forsigtig
jeg Bud til hende sendte,
at ingen skulde mærke,
hvorhen sin Gang hun vendte.

Af Frygten overvældet
hun langsomt Foden flytted,
idet hun under Gangen
sig til Slavinder støtted.

De ledte hende fremad
saa tyst i Nattetaagen;
de vidste ej, om nogen
af Vogterne var vaagen.

Hun sagde, da med Iver
jeg borttog hendes Dragt,
og som en skræmt Gazelle
hun stod i Skønheds Pragt.

»Ja, ved din Lykkestjærne,
hvis andre saadan kom —
men Dig kan jeg ej nægte,
hvad end Du beder om.«

Og Sværdet ved min Side,
som os adskilte, tog
hun bort, idet sin Klædning
hen over os hun drog.

Natten.

Hvor mangen Nat, naar Stormen
for hen i Ørkenhavet,
har i sit Morke, opfyldt
af Rædsler, mig begravet!

Da tænkte jeg: »Vil Solen
ej Mørket snart betvinge,
og dog! ej heller Dagen
kan nogen Glæde bringe«.

Ha, hvilken Nat! paa Himlen
urokket stod hver Stjærne,
som var med Reb de bundne
til Klipper i det fjærne.

Til hans Søster.

Ha, se dog Lynet funkle hist,
det farer frem fra Skyens Huler,
mens Regnens Strøm, som vælder ned,
hvert Træ, hvert Fjæld for Øjet skjuler;
drag langt herfra, regnsvangre Sky,
og bring en Hilsen til min Søster,
hvem kun i Tanken jeg er nær;
thi Haab om Gensyn ej mig trøster.

Erindring.

Ja, mangen herlig Dag jeg i fordums Tider nød
ved Tartara og Tadzif, i Venneskarens Skød;
dog herligst af dem alle hin Dag ved Kadzaran,

i Fare vel vi svæved, men ej derom os brød.
Vi drak, til Palmeskoven vi toge for en Hjord,
og Gangeren den sorte for en Ræveunge rød.

De fire Livsglæder.

Min fordums Lystighed jeg
forlængst har Afsked givet;
dog forbeholder jeg mig
end fire Ting i Livet.

Det første er et Gilde
imellem mine Venner,
som rask det fyldte Bæger
omkring i Kredsen sender.

Det andet er at tumle
mig paa min Gangers Ryg,
og jage Antelopen,
naar just den tror sig tryg.

Det tredie er at drage
paa Tog til fjærne Steder,
naar Natten over Landet
sit sorte Slør udspreder;

Ja, rejse ud fra Hjemmet
til Egne, man ej kender,
for Hæder at erhverve
og møde nye Venner.

Det sidste er at favne
en Kvinde slank og skøn,
og lokke hendes Tanker
fra hendes spæde Søn.

Hun drages ved min Elskov,
men røres ved hans Klage,
og naar han græder, skuer
hun ømt mod ham tilbage.

Amru ben Kulthum.

I Stammen Taglab levede der en berømt Høvding ved Navn Muhalhal. Hans Hustru fødte ham en Datter, der fik Navnet Lajla. Men Muhalhal var utilfreds over, at det ikke var en Søn, og gav derfor sin Hustru Befaling til, at Datteren skulde dræbes. Hun vovede ikke aabenlyst at trodse hans Bud, men da hun alligevel vilde søge at frelse sit Barn, sagde hun til en Slave, at han skulde bringe det bort og sige, at det var dræbt. Kort Tid efter hændte det, at Muhalhal en Nat, da han laa og sov, hørte en Stemme, der sagde:

En herlig Slægt af Høvdinger og Fyrster
skal fra Muhalhals Datter stamme ned.

Da vaagnede han og spurgte sin Hustru: »Hvor er min Datter?« Hun svarede: »Hun er dræbt«.

›Nej, det forbyde Gud‹, sagde Muhalhal, ›sig mig, om det er virkeligt‹. Da han havde erfaret Sammenhængen, blev han glad og befalede, at der skulde vises hans Datter al mulig Omsorg, og at hun skulde opdrages paa bedste Maade.

Senere ægtede Lajla en Mand ved Navn Kulthum. Da hun var frugtsommelig, kom hun en Dag og fortalte en Drøm, som hun havde haft. Det var forekommet hende, at der var kommen en Mand hen til hende og havde sagt:

»Lajla, Du en Søn skal føde,
som skal eje Løvens Magt;
sine Fjender skal han øde,
sandt er, hvad jeg her har sagt.«

Spaadommen slog virkelig til; thi Lajla fødte en Søn, som hun gav Navnet Amru. Da Drengen var et Aar gammel, havde hun atter en lignende Drøm; hun syntes, at der om Natten kom en og pegede paa Barnet med de Ord:

Rigt Haab kan, Lajla, for din Søn Du nære:
djærvt skal han værne sine Fædres Ære;
som Løven stærk og modig skal han være,
som femtenaarig skal han Kronen bære.

Ogsaa denne Drøm gik i Opfyldelse; thi da han havde naaet denne Alder, døde hans Fader og efterlod ham Herredømmet over Stammen.

Paa den Tid herskede der i Hira en Konge, der hed Amru ben Hind. Det traf sig nu saaledes, at han en Dag sad og talte med sine Hoffolk, og blandt andet rettede han det Spørgsmaal til dem: »Kende I nogen Araber, hvis Moder vil anse det for at være under sin Værdighed at opvarte min Moder?« »Ja«, svarede de, »der er Amru ben Kulthums Moder«. Da Kongen spurgte om Grunden, hvorfor de antoge dette om hende, sagde de: »Fordi hendes Fader og Farbroder begge høre til de berømteste blandt Araberne, og ligesaa hendes Mand, og fordi hendes Søn Amru er sin Stammes Fyrste«.

Nogen Tid efter sendte Kongen Bud til Amru ben Kulthum med Anmodning om, at han skulde komme og besøge ham og samtidig tage sin Moder Lajla med. Amru modtog Indbydelsen og drog med en Skare af sin Stammes Folk af Sted til Hira, idet hans Moder og hendes Kvinder fulgte med Toget. Paa en aaben Slette mellem Hira og Floden Eufrat havde Kongen ladet et Telt rejse, og der modtog han, omgivet af sine Stormænd, den arabiske Høvding, der kom med de fornemste af Stammen. I et tilstødende Telt opholdt Kongens Moder sig, og hun modtog Lajla med Venlighed, saa meget mere som de vare indbyrdes beslægtede; thi Kongens Moder

var en Soster til den berømte Digter Imrulkais' Fader, og Lajla var en Broderdatter af Imrulkais' Moder. Der var i Forvejen truffet den Aftale mellem Kongen og hans Moder, at naar Maaltidet nærmede sig sin Afslutning og Slaverne havde fjærnet sig, skulde hun anmode Lajla om at opvarte hende med et eller andet. Da nu Gæsterne havde taget Plads og det rette Øjeblik var kommen, gav Kongen det aftalte Tegn ved at befale, at der skulde bæres Frugter rundt, og hans Moder sagde da: »Ræk mig det Fad, Lajla«. Lajla svarede: »Den, der vil have noget, kan tage det selv«. Den anden gentog sin Befaling mere indtrængende, men Lajla udraabte: »Ve over denne Skænsel, I Mænd af Taglabs Stamme!« Ved dette Udraab bedækkede en Vredesrødme Amru ben Kulthums Kinder, saa at Kongen forfærdet for tilbage; men rask greb Amru Kongens Sværd, som hang paa Væggen og som var det eneste, der fandtes i Teltet, og fældede ham dermed i et eneste Hug. Derpaa samlede han sine Folk, plyndrede alt, hvad der fandtes og vendte med et rigt Bytte tilbage til sin Hjemstavn.

Denne Daad forherligede han i nedenstaaende Digt, hans berømte Muallaka:

Staa op, o Kvinde, fyld for os dit Bæger osv.

hvilket Digt blev reciteret ved Arabernes store aarlige Forsamling og Marked i Byen Ukâz. Hans Stamme var overordenlig begejstret for det, og baade unge og gamle fremsagde det saa ofte, at de i den Anledning bleve gjorte til Genstand for Spot. Saaledes sagde en Digter:

Taglabs Stamme har al Ting glemt
over Amru ben Kulthums Digt;
det føre de evig og altid frem;
blive mon aldrig de kede af sligt?

Efter denne Bedrift bestod Amru ben Kulthum mange Kampe, deriblandt ogsaa med den nye Konge af Hira, der vilde hævne sin Forgængers Død. Skønt Lykken ikke altid fulgte ham, vidste han dog at rede sig ud selv af de vanskeligste Forhold og bevarede sin Fyrstemagt, indtil han blev hundrede og halvtredsindstyve Aar gammel. Da kaldte han sine Sønner sammen og sagde til dem: »Mine Sønner, længere har jeg levet end nogen af mine Forfædre, men nu indhentes jeg af den samme Død som de. Enhver Gærning i Livet har sin Gengældelse; den, der angriber andre, bliver selv angrebet. Hold derfor Fred med eders nærmeste, og begaa ikke Uret mod fremmede. I skulle villigt laane Øre, naar andre deres Ord fremføre, og I skulle være kortfattede i

eders egen Tale; thi det vidtløftige medfører ofte det gale. Daarlig er den, der lader sig forlede til uforsigtige Handlinger i Vrede, men fejg er den, der ikke paa sin Ret vil holde, naar andre ville ham Uret volde«. Derpaa døde Amru ben Kulthum.

Amru ben Kulthums Muallaka.

Staa op, o Kvinde, fyld for os dit Bæger
    giv hid den bedste Vin for os at læske;
se, hvor dens Farve faar et gulligt Skær,
    naar Vandet blandes i den mørke Vædske;
den tager Sorgens Aag fra de fortrykte,
    befrier for hver Bekymring og Forhindring;
selv Gnieren, naar Vinens Glød ham heder,
    har strøget alt sit Guld af sin Erindring.
Mig vil Du ikke række Bægret, Kvinde?
    dog burde Du til højre rundt det bringe;
vid, jeg er ej den ringeste blandt Helte,
    jeg, hvem Du nu behandler som saa ringe.
Thi vidt omkring i Verden har jeg tumlet
    og baade Fryd og Sorger har jeg smagt;
thi Skæbnen styrer alt og leder alle,
    og vi, dens Ofre, modstaa ej dens Magt.

O, stands din Vogn, o Kvinde, før vi skilles,
    og hør mit Ord og sig din sande Mening,
o, stands og sig mig, om Du vil mig svige
    og drage bort og bryde vor Forening.

Hvor var Du ikke smuk, naar Du i Teltet
skjult for hvert Spejderøje lod mig se
din skønne Arm, saa fin og blød som Huden
paa et Kamelføl, der er hvidt som Sne;
mens Brystet mindede om Elfenbenet,
der rent og blankt ej taaler at berøres,
og Øjet blændedes af al den Ynde,
hvorved de vise selv til Daarskab føres.
Saa tungt som jeg ej sørger Hunkamelen,
der søger om sit Føl og angstfuld brøler,
og ej den Kvinde, som ni Sønner misted,
saa stor en Kval som jeg i Sindet føler.
Da hendes velbekendte Hjord jeg skued,
jeg standsede af Kærlighed betvunget,
og hendes By sig for mit Øje viste,
som naar en Klinge hurtig bliver svunget.

O, Abu Hind*), giv Tid og hør vort Ord,
og hvad Slags Mænd vi er, skal Du erkende:
Med hvide Faner drage vi i Kampen,
med blodbesudlede vi hjemad vende.
Hvor mange, lange Dage kæmped vi
for ikke Trællestandens Skam at lide,
og mangen kronet Høvding tæmmed vi,
naar stolt han vovede med os at stride.
Vi knuste deres Magt, og vore Heste
gik frem og traadte Heltene i Støvet;
de truende vi slog; fra Nord til Syd
det kendes, hvilken Daad vi have øvet.
Hver Stammes Hunde knurrede mod os,
men brat vi brøde Braaden hos vor Fjende;

*) Kongen af Hira, Amru ben Hind.

thi hvert et Folk i Kampen søndermales,
naar mod dets Hær vor Møllesten vi vende.
I kom som Gæster jo, og ikke sandt,
gæstfrit vi modtog jer i vore Huse?
vi bragte eder strax til Morgenkost
den haarde Sten, hvormed vi eder knuse.
Er Fjenden fjærn, vort Spyd vi mod ham slynge
med Klingen gaa vi frem, naar han er nær,
og sikkert træffe altid vore Lanser,
og vægtigt slaar vort blanke, skarpe Sværd;
da ligge Heltes Hovedskaller spredte
som Vraggods, henslængt mellem Ørknens Klipper.
Had følger Had og kalder Krigen frem,
vort har Du vakt, og ej det nu dig slipper.

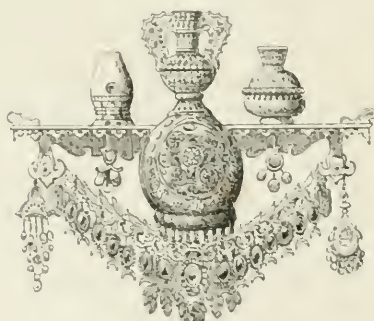
Berømmelse vi tog i Arv fra Fædre,
ved egne Sejre ville vi den øge,
naar Fjenden rykker Lejrens Telte op,
beskytte vi dem, som om Hjælp os søge;
vi fare dristigt frem; før de det ane,
i deres Midte Krigens Flamme tændes,
og Sværdet i vor Haand saa hurtigt svinges,
at Øjet ej kan se, hvorhen det vendes.
Naar vore Frænder ej tør drage ud
af Frygt for, hvad der truer i det fjærne,
da stille vi vor stærke Hær i Marken,
der fast som Fjældet dem mod alt kan værne;
blandt de erfarne, som har Krigen prøvet,
staa Ynglinge, som efter Æren hige.
Kom an, hvert Folk, som tør med os sig maale,
og det skal ses, at ingen er vor Lige;
thi vi og vore Høvdinger ej agte
den stærke Fjende mere end den svage.

I Sandhed, endnu har ej nogen skuet,
 at vi har vist os sløve eller spage;
i Sandhed, lad ej nogen mod os rase,
 vort Heltemod da sprænger alle Skranker.
Du vilde kue os, Amru ben Hind,
 o, hvorfra kunde Du faa slige Tanker?
Hvorledes kunde Du, Amru ben Hind,
 vel tro paa dem, som haanligt os bagtale;
dit Haab skal vejres hen og din Foragt,
 ej skal din Moder over os befale.
Du vilde skræmme os og true os
 til Dig at tjene; det skal Du fortryde;
thi vid, at endnu ingen før i Tiden
 har kunnet Spidsen af vor Lanse bryde.
Du har vel hørt om vore tapre Fædre,
 om deres Heltemod hvert Sagn beretter,
og Mindet om Djusham og Alkama
 en Æreskrans om Taglabs Stamme fletter;
Muhalhals Hæder gik i Arv til os,
 den er vor Stammes Skat, som vi forsvare,
og mange andre Helte kan der nævnes,
 hvis Ry vi, deres Sønner, skal bevare.
Og derfor holde trofast vi vort Løfte,
 og derfor alle Fjender vi betvinge,
og derfor er vor Hjælp i hver en Kamp
 langt mere værd end den, som andre bringe.
Da vore Frænder drog med os en Gang
 paa slig en Dag, hvor Sværdets Tunge tørster,
de bragte hjem som Bytte fangne Slaver,
 vi bragte hjem som Bytte fangne Fyrster.
Vi drage ud med Hjælme og med Pansre,
 i Solens Straaler Lysglimt fra dem funkle;
naar frem vi fare i en Støvsky tæt,
 ses vore Sværd som Lyn bag Skyer dunkle.

Rask vore vidt berømte Heste bære
    os frem til Kamp, i Blod de Bringen bade;
til os i Arv de gik fra vore Fædre,
    til vore Sønner vi dem efterlade.
Bag vore Rækker staa de skønne Kvinder,
    hvis Frihed vi med vore Sværd forsvare,
de tage Løfte af os, naar til Slaget
    vi ride mod de stolte Fjenders Skare,
at vi vil komme hjem igen fra Kampen
    med Bytte og med fangne Mænd i Lænker;
derpaa vi storme fremad, medens andre
    om Hjælp kun søge og paa Flugt kun tænker;
thi bedst vi skærme Kvinderne med Sværd,
    der knække Fjendens Arm som Pilekviste,
og stedse ere vi iblandt de første,
    at ej vi deres Kærlighed skal miste.
De sige, naar de fodre vore Heste:
    »Vis nu i Kampen eders Kærlighed!«
og æggede end mer ved denne Tanke,
    vi storme frem og slaa hver Modstand ned.
Og vi beskytte alle af vor Slægt
    i Farens Stund, naar Sværdet er af Skeden,
og Hovederne rulle, som naar Mænd
    de lette Kugler kaste over Heden.

Vel kender hvert et Folk fra den Tid af,
    da vi tog Bolig her i disse Dale,
at vi medlidende de arme hjælpe,
    at over os ej nogen tør befale,
at vi tør nægte, hvad vi ej vil gøre,
    at vi, hvorhen det lyster os, tør drage;
vi afslaa deres Gaver, hvem vi hade,
    kun det, som os behager, vi modtage.
Vi yde Hjælp til hver, som er os lydig,
    paa de genstridige vi haardt os hævne;

vi drikke stedse Kildens rene Vande,
    de andre det forplumrede, vi levne.
Velan da, spørg enhver arabisk Stamme
    og hør, hvis Land med Vold vi have hærget,
naar Fyrster søgte os at underkue,
    vi have mandigt om vor Frihed værget.
Hvert Hav af vore Flaaders Magt behersk es,
    i hver en Dal Du skuer vore Lejre,
vi eje Jorden, eje al dens Rigdom;
    at kæmpe hedder i vort Sprog: at sejre.

Mutanabbi.

Abu Thajjib Ben Al-Husain fødtes i Kufa Aar 915 e. Kr. Allerede i sin tidligste Ungdom udmærkede han sig ved sin ubetvingelige Ærgærrighed og Lyst til at overgaa alle andre, hvorved han bragtes til at kaste sig over det grammatiske Studium med en Iver, der snart gjorde ham til den ypperste. Sit Tilnavn Mutanabbi (ɔ: den, der giver sig ud for Profet) erhvervede han ved et ubesindigt Forsøg paa at optræde som saadan hos en Stamme i Ørkenen; han blev taget til Fange af en Emir og først senere frigivet.

Paa hans Tid var Kalifernes Magt næsten kun en Skygge, og Regeringen var i Virkeligheden i Hænderne paa de forskellige Provinsers Guvernører. Efterat Mutanabbi havde opholdt sig hos forskellige

efter det mislykkede Forsøg paa at blive Profet, begav han sig til den mægtigste af disse Statholdere, Saif-addaulah, der især blev berømt ved sine sejrrige Kampe mod Grækerne. Hos ham kom han snart i Yndest og en stor Del af hans Digtsamling indeholder Digte til hans Lovprisning. Men Mutanabbi følte som de fleste arabiske Digtere lige saa meget sit eget Værd som sin Beskytters, og da det forekom ham, at Saifaddaulah ikke paaskønnede hans Muses Lovprisninger ved tilstrækkelig rigelige Gaver, begav han sig til Ægypten, hvor en sort Eunuch, ved Navn Kafur, var den altformaaende Vezir.

Men denne skuffede fuldstændig hans Forventninger; i Begyndelsen modtog han ham vel med Venlighed, men snart bleve hans Gaver meget sparsomme, og Mutanabbi udgød sin Harme i de blodigste Satirer, der gøre en temmelig stødende Virkning lige efter de pompøse Lovtaler, hvorfor den sorte Vezir havde været Genstand; en lille Prøve paa deres Toneart er følgende:

Endskønt den sorte er om Livet tyk
et saare snævert Hjærte kun det rummer;
af Harme over ham de ædle dø,
og hele Folket tæres hen af Kummer;
jeg har ham hjemsøgt med Satirens Braad,
forgæves søger Tossen Hævn at tage;
den Mand, som mangler Højmod og Forstand,
fra ham man helst maa trække sig tilbage.

I Ægypten stiftede Mutanabbi endvidere Bekendtskab med en Stormand, ved Navn Fatik, til hvem man har en Del Digte, saaledes den her optagne smukke Klage over hans Død. Men da han var død, og da Forholdet til Kafur blev mere og mere utaaleligt, flygtede Mutanabbi, og Veziren søgte forgæves at indhente ham.

Derfra begav han sig til Statholderen i Persien, Adad-addaulah, til hvem hans sidste Digte ere rettede. Thi paa en Rejse fra Bagdad blev han overfaldet af en Skare Beduiner, der stode i fjendtligt Forhold til hans Stamme. Mutanabbi kunde ikke modstaa deres Overmagt og vendte sin Hest til Flugt; da raabte hans Slave: »Ha, om din Flugt ville Folk altid tale, thi Du er jo den, der en Gang har sagt, at Du aldrig vilde vige«. Ved disse Ord vendte Mutanabbi om, red mod Fjenderne og faldt. Dette skete i Aaret 965.

Mutanabbi er ubestridelig den betydeligste af alle de senere Digtere. Skønt han deler sin Samtids Fejl ved dens overdrevne Effektjageri og smagløse Ordspil, mildnes de hos ham dels ved en virkelig digterisk Følelse, der især giver sig Luft i stemningsfulde, melankolske Betragtninger, og dels ved den Pragt i Udtrykkene og Metaforerne, der ved en Sammenligning med europæiske Digtere

nærmest henleder Tanken paa Victor Hugo. I Orienten staar Mutanabbi højst af alle Islams Digtere og kun for enkelte af de ældste Digtere for Muhammeds Tid maa han vige Pladsen.

Lovprisning over Ben Salih.

Mit Sværd til Kampen er beredt,
  dets Flammeglans mit Øje fryder,
og Bølgelinjer, hugne ind
  som Trolddomstegn, dets Klinge pryder;
og Øjet næppe ser dets Blink,
  naar gennem Luften Hugget piber,
og Lynglimt spille paa dets Eg
  som Støvgrans Dans i Solskinsstriber.

Staalklingen hærdet er i Vand,
  men heller vil i Blod det hærdes;
dets Bælte er af Ælde slidt;
  thi aldrig uden det jeg færdes.
Ned dryppe fra det glatte Staal
  Bloddraaberne, som Klingen væde;
uplettet som min Æres Skjold
  mit Sværd, Du er mit Liv, min Glæde.

Mer end mit Øje er Du kært
  for mig, ja, mer end alt paa Jorden,
din Blinken er som Lynets Glimt,
  din Klirren er som Skyens Torden.

Ej drager jeg med dig til Strid,
undtagen kækt jeg Fjenden fælder,
din Skarphed og min egen Kraft
hinanden hjælpe, naar det gælder.

Ben Salih minder om mit Sværd,
thi begges Lige ej man bringer;
ej andre Helte er som han,
enhver Fugl har ej Falkevinger;
han Perser er, og Ærens Krans
hans Pande smykker og hans Stamme;
selv Solens Æt fordunkler han;
hans store Navn gør dem til Skamme.

Han elsker skøn og mandig Daad,
ej staar hans Hu til skønne Kvinder,
og Jærn og Ild er al den Kost,
han byder sine rædde Fjender;
som Guld er Ordet i hans Mund,
som Taler og han vinder Sejer;
en Perle er hvert Ord af ham,
som andres Ordstrøm vel opvejer.

Forsoning bringer Du og Fred,
og Frelse fra hver Nød og Plage;
Du klager ej for Byrdens Tryk,
hvor kan da den befriede klage?
med gavmild Haand Du glæder dem,
som med en Bøn sig til dig nærme;
med dig i Følge frygter jeg
ej Fjender mer end Fluesværme.

Med samme Mildhed, samme Magt
beherskede os dine Fædre;

og Landet, som de undertvang,
   sig bøjede for dem at hædre;
og Hære løde deres Bud,
   hver villig var til dem at hylde;
Du har nu ogsaa slig en Sværm,
   som Sandskorn Sletten de opfylde.

De drage gennem Ørknen hid,
   og deres Skare er for Øjet
som paa en kostbart smykket Dragt
   en Snor af Perler sammenfojet;
og til enhver, som kommer hid
   med gavmild Haand Du Rigdom skænker,
naar Du et Løfte givet har,
   det indfriet er, før man det tænker.

Elskovslængsel.

Elskovslængsel Hjærtet nager,
jager Tanken til det fjærne,
gid det fjærne mig sig nærmed,
gid jeg naaede Maalets Stjærne.

Trøst jeg søger i det svundne,
ej jeg Mindet udestænger,
Mindet følger alle Vegne,
gennem Mur og Fjæld det trænger.

Naar for dig jeg vaaged, var det
bedre end den trygge Slummer;
Græsset, som din Hjord fortærer,
Rosens Vellugt for mig rummer.

I mit Hjærte staar dit Billed,
altid derfor Du mig følger;
selv naar mest jeg om dig tvivler,
bag min Tvivl sig Haabet dølger

Og Du er mig nær i Drømme,
tørrer Taaren mig af Kinden,
og en Vellugt om mig bølger,
baaret hid fra dig af Vinden.

Ak, men troløs er hver Kvinde,
Troløshed er Kvindens Særtegn,
deri hun en Hæder sætter,
falsk er hvert af hendes Kærtegn

Hendes Elskov alt besejrer,
hendes Had kan ej bekæmpes,
hid og did hun blindt hen drages,
Lidenskaben kan ej dæmpes.

Hader hun, da hvert et Venskab
i sit blinde Had hun glemmer;
er hun venlig, ej den mindste
Følelse af Had hun gemmer.

Saa forunderligt og sælsomt
Sindet er hos alle Kvinder;
let man blændes og forvildes,
ej den rette Vej man finder.

Og dog fængsles man til Kvinden,
Elskov hver en Yngling fælder,
trofast Manden den bevarer,
indtil den ham overvælder.

Klage over Fatiks Død.

Sorgen nager mig, men Lindring
vil Taalmodigheden bringe;
Taaren Sorgens Bud adlyder,
og den lader sig ej tvinge.

Sorgen og Taalmodigheden
Graaden byde og forbyde;
denne vil min Taare standse,
hin vil frit den lade flyde.

Da de tapres Fader døde,
Søvnen fra mit Øje flyede,
Natten ingen Hvile bringer,
Nattens Stjærner ej mig fryde.

Naar det gælder Kamp mod Fjenden,
blandt de tapreste jeg stilles,
men forsagt og fejg jeg bliver,
naar jeg skal fra Vennen skilles.

Fjendens Vrede kun mig hærder,
og end mer ved den jeg ægges;
men naar Vennen mildt bebrejder,
kun sagtmodig Anger vækkes.

Trygt og roligt den kun lever,
som ej løfter Tankens Vinger,
som ej tænker paa det svundne
eller paa, hvad Fremtid bringer.

Naar vi fæste Lid til Verden,
bittert vil den os bedrage,
som med blind, barnagtig Attraa
efter Skyggebilleder jage.

Hvor er nu den Drot, som bygged
stolt Ægyptens Pyramider?
glemt er nu hans Folk, hans Rige,
selve Mindet dør omsider.

Og den Bygning, som han rejste
efter ham en Gang skal følge,
synke hen i Glemslens Mørke,
skylles bort af Tidens Bølge.

Medens Fatik endnu leved,
mod det højeste han tragted,
alt det smaalige og lave
og det snævre han foragted.

Rigdom fyldte op hans Haller,
men den Gang da Fatik døde,
havde Gavmildheden tomt dem,
og hans Hus var tomt og øde.

Ære, Storhed, alle Dyder
efter Fatiks Død vi savne;
kun hos ham, den ædle, fandtes
alt, hvad glæde kan og gavne.

Imod dig enhver var ringe
ej de kunde dig behage;
thi for god Du var for Verden,
derfor vilde bort Du drage.

Gid Du endnu kunde, Fatik,
med et Ord min Smerte stille,
baade glæde og bedrøve
kunde Du jo, naar Du vilde.

Aldrig førend nu har Glæden
Du fra dine Venner røvet,
aldrig har Du nogen Sinde
førend nu min Sjæl bedrøvet.

Aldrig, medens end Du leved,
kunde der dig noget hænde,
som din Klogskab og din Snildhed
ej formaaede at afvende.

Aldrig, naar det gjaldt at give,
har din Haand før nu os svigtet,
eller naar til Hjælp i Kampen
tro Du havde dig forpligtet.

Altid viste Du dig for os
hver Dag klædt i nye Dragter,
Dødens Lin, som nu Du bærer,
ej Du at aftage magter.

Dine Fjender lod Du ofte
denne Klædning sig ifore,
men nu har Du selv den taget,
Modstand kunde Du ej gøre.

Alt Du evnede at lede,
alt det onde at afværge,
men tilsidst kom han, hvis Magt Du
ej formaaede at besværge.

Vel Du saa, at ej Du kunde
spærre Vejen med din Lanse,
og at selv din hvasse Klinge
ej formaaede ham at standse.

Ej din Hær dig kunde hjælpe,
ej dens Graad og Klageraaben,
Døden førte bort sit Bytte,
Taaren er et daarligt Vaaben.

Brat kom Døden, der som Falken
elsker ædelt Vildt at jage;
dog det smaa den ogsaa røver
som en grisk, forsulten Krage.

Dig vi savne alle Vegne,
hvorhen end vort Fjed vi vende,
slukket er nu Glædens Flamme
som vi ej formaa at tænde.

Efter dig vil ingen kunne
samle mer de glade Gæster,
efter dig vil ingen kunne
forestaa de muntre Fester.

Vor Tid er nu brændemærket,
den vil mindes til det sidste
som den uheldsvangre Time,
da vi maatte Fatik miste.

Han, den ædleste og bedste,
maatte Dødens Bytte blive,
medens Kafur, denne sorte
Niding, endnu er i Live.

Hele Folket, han behersker,
er kun Uslinger og Taaber;
ellers straffed de hans Uret,
som om Hævn mod Himlen raaber.

Skæbne, sig os, hvorfor lod Du
denne Løgner vel tilbage,
mens den sanddru og den ædle
bort fra os Du vilde tage.

Mistet have vi for stedse
ham, som var vor Lyst og Glæde,
nu det hæslige og slette
overmodigt kan fremtræde.

Nu har Vildtet Fred i Skoven,
intet mer det har at frygte,
før af Skræk det maatte skælve,
ved den mindste Lyd bortflygte.

Hesten føler ikke mere
Pisken over Ryggen svunget,
ej den mer i Kampens Tummel
frem til Angreb bliver tvunget.

Nu er Kampens Tider omme,
Blodet ej fra Lansen flyder,
intet Lynglimt nu i Solglans
ud fra Lanseodden skyder.

Overalt er trist og øde,
svundne er de muntre Tider,
borte er de glade Gæster,
spredte ad til alle Sider.

Kun hos ham sig alle samled;
Venner glæded han og trøsted,
medens han paa Fjendens Agre
sig med Sværdet Bytte høsted.

Naar han drog mod Perserfolket,
deres Drot sig maatte bøje,
Græker- og Araberfyrster
alle ydmygt faldt til Føje.

Hurtigst var han iblandt alle,
naar han tumled sig i Slaget,
ak, kun en var mere hurtig,
den, som nu har bort ham taget.

Slig en Helt saa stærk og modig
aldrig mer igen vil komme,
siden Fatik bort er vandret;
nu er Heltetiden omme.

Hariri.

Hariri var en Grammatiker og er Repræsentant for den Tid, da en saadan uden egenlig digterisk Begavelse kunde blive sin Samtids ypperste selv paa Skønliteraturens Omraade. Han var født i Basra, det nuværende Balsora Aar 1054 e. Kr. og dode 1122; om hans Liv vides kun lidet, og de forskellige Beretninger afvige tilmed en Del fra hverandre.

Af hans bevarede Arbejder haves en Del grammatiske Afhandlinger; dog henledes Tanken ikke saa meget paa dem, naar hans Navn nævnes, som paa det Værk, der ikke har noget originalt Sidestykke i nogen anden Literatur, nemlig hans Makamer.

Ved en Makame forstaas i den arabiske Literatur en kort, i rimet Prosa affattet og med indlagte Vers forsynet Fortælling, der er saaledes anlagt,

at det formelle tilsyneladende er Hovedsagen og Indholdet eller Intrigen træder fuldstændig i Skygge for den ydre Udsmykning. Noveller af denne Art forekomme allerede hundrede Aar tidligere, og endnu i vore Dage udkommer der i Orienten Makamesamlinger, men alle staa langt tilbage for Hariri's. Hos ham er nemlig denne formelle Kunstdigtning bragt til sit Toppunkt. Rimene ere slyngede sammen med overordentlig Kunstfærdighed, og det vrimler af Ordspil, Ordsprog, Hentydninger til bekendte Steder af Koranen og lignende; desuden forekomme ofte forskellige sproglige Kunststykker, sindrige Orddannelser og Gaader; i en Fortælling er hvert andet Bogstav forsynet med diakritiske Punkter og hvert andet ikke, og mere af den Slags.

Indholdet af Fortællingerne frembyder derimod ikke en tilsvarende Variation. Intrigen er meget simpel og den samme i dem alle. En gammel Landstryger, Abu Seid, der har maattet flygte fra sin Fædreby for Korsfarerne, drager nu om i Landet og udfører under de forskelligste Forklædninger de mærkværdigste Bedrifter, som alle gaa ud paa at lokke Penge af Folk, og naar han har opnaaet det, giver han sig til for det meste til Kende og forsvinder hurtigst muligt. Han optræder f. Ex. som Præst, Pilgrim, Retslærd, Digter, blind Mand, Krøbling

osv. og har derved Lejlighed til at fremkomme med de formelle Kunststykker, som ere Makamernes Hovedformaal. Under alle disse Omskiftelser træffer han bestandig sin Ven Harits ben Hammam, i hvis Mund alle Fortællingerne ere lagte. Denne griber aldrig aktivt ind, men giver kun Helten Lejlighed til at udfolde sig, og han følger ham altid med stor Interesse, undtagen naar han en enkelt Gang som i den første af de her meddelte Fortællinger harmes over, at den andens Skælmsstykker ere gaaede for vidt.

Talen ved Graven.

Harits ben Hammam fortæller:

En Gang under mit Ophold i en fremmed By forfærdedes — jeg ved at mærke, at mit Hjærte forhærdedes, — og at jeg blev mere og mere vantro — og mistede min vante Ro; — derfor Profetens bekendte — Raad jeg anvendte*) — og tog mig for at besøge de dødes Grave. — Da jeg var kommen til Dødens Have, — hvor alle ere Lig og lige, —

*) Det berettes, at Profeten sagde: »Ogsaa Hjærterne kunne ruste ligesom Jærn.« Der blev spurgt: »Hvordan kan man da rense dem?« »Ved at bede og besøge de dødes Grave.«

baade fattige og rige, — saa jeg en Skare, som min Opmærksomhed vakte, — idet de en død paa en Baare bragte; — og da de Liget i Graven sænkte, — gik jeg hen til dem, idet jeg tænkte — paa, hvorledes Døden os henter, — naar mindst man det venter, — og vor Slægt fra os raner, — naar mindst vi det aner. — Da Ceremonierne vare endte, — stod en Shejk op og vendte — vore Øjne bort fra Graven; — i sin Haand bar han Pilgrimsstaven, — medens en Hætte hans Ansigt dækkede; — og ved hans Ord bleve vore Tanker vækkede. — Han sagde: »Handler herefter, I uretsindige og uretfærdige — forandrer Eders Vandel herefter, I letsindige og letfærdige, — flyr det onde i Hast, I forkastelige, — og søger Frelsen uden Rast, I formastelige; — lad Eder advare, I, som høre — og lad fare det Liv, som I føre. — Hvordan er det dog med Eder? Føle I ingen Bedrøvelse — ved Vennernes Berøvelse? — Kunne I uden Jammer — se Eders kære i Gravens Kammer — og uden Kummer — se dem i Dødens Slummer? — Lade I ingen Taarer flyde, — naar I høre Dødsbudskabet lyde? — men nej, I ville ikke høre de grædende Koner, — ej heller bedende Toner, — og paa Vejen til Graven I beregne, — hvormeget I kunne Eder tilegne — af det, der kan i

Pengekisten være, — imedens I Ligbaaren bære, — og naar I de døde nedsænke, — kun paa Eders Arv I tænke, — og medens de hos Ormene ligge, — holde I Gilde og æde og drikke; — Tabet af en Ven mindes ej saa længe — som Tabet af Penge. — Naar blot I kunne Livet nyde, — om andres Død I ej Eder bryde, — og I miste heller en Broder — end Eders jordiske Goder, — og heller Eders Fader — end dem I forlader. — Og paa Kirkegaarden I træde, — som til lystig Dans og Glæde, — og I vandre mellem Grave, — som i en Rosenhave; — I tænke ej paa de døde — eller paa, at ogsaa I skulle lægges øde, — som om I havde en Borgen — mod Sorgen — eller en Forsikringsskrivelse — mod Livets Gælds Inddrivelse — eller en, der kunde Eder værge — og Dødens Magt besværge. — I tro vist, — at Allah tilgiver Eder, — selv om I ikke forlade Eders Forleder — og lade Fortrydelsen — følge efter Forbrydelsen — og Forbedrelsen — efter Fornedrelsen! — O, I haabe — som en Taabe; — Sand er den Grund, hvorpaa I bygge, — og Drømme de Haab, som Eder betrygge.« — Derpaa sagde han:

»Du, som af Kløgt dig bryster,
vil ej Du Varselsrøster
forstaa? mon Syndens Lyster

din Sjæl i Lænker bandt?
Hvorlænge vil Du synde?
vil ej Du snart dig skynde
et nyt Liv at begynde
og slippe Verdens Tant?
Hvis Du vil Frelse finde
og Saligheden vinde,
lad Alderen dig minde
om Aarene, der svandt.
Vil Syndens Bud Du lyde,
ej om din Sjæl dig bryde,
men verdslig Glæde nyde
endog paa Gravens Kant?
Du efter Rigdom tragter
og den alene agter,
din Sjæl Du dog ej magter
at udfri med kontant.
Kun Kødets Lyst Du plejer,
kun jordisk Gods Du ejer,
ej det, som mere vejer
end Guld og Diamant.
O, lad dig dog belære,
og hold ej højt i Ære,
hvad Møl og Rust fortære!
dit Guldstøv er kun Sand.
Det gode Du forstøder,
din Sjælefred forøder,
En Gang Du sikkert bøder,
jeg ved din Skæbne grandt.
Ved Syndens Bryst opammet,
ved Syndens Lyst opflammet,
din Sjælekraft er lammet,
til Synden er Du vant.
Dig daarlig Attraa leder,
Du om det onde freder,

og derved dig bereder
en Plads i Helveds Brand.
Og har Du ikke sporet,
at han, som Had har svoret,
gaar quaerens quem devoret
omkring paa Sjæleran.
Dit bedre Jeg han dræber,
til dit Fordærv han stræber,
med Lumskhed han dig slæber
til Helvedstraffens Land.
Din Krop skal lægges øde
og blive Ormes Føde,
selv skal Du give Møde
til Herrens Dom paa Stand.
Da vil Du sikkert grue,
naar Du skal Broen*) skue,
der strækker sig i Bue
til Paradisets Strand.
Den skal Du overskride,
da maa Du ikke glide,
der er ej ved din Side,
en, som dig hjælpe kan.
Kun Fromhed kan dig støtte,
kun Bønnen dig beskytte,
kun Gudsfrygt kan dig nytte,
saa siger vor Koran.
Du skal ej Tillid nære
til jordisk Magt og Ære
som Folk, der rolig bære
en Snog med giftig Tand.

*) Broen Sirât, der er tyndere end et Haar og skarpere end et Sværd, og over hvilken den eneste Vej til Paradiset gaar. To Engle støde de onde fra Broen ned i Afgrunden.

Gør ikke som de fleste,
ej ringeagt din Næste,
tro ej, Du er den bedste
af dem, du er iblandt.
Ej andre haardt Du dømme,
din Tunge læg i Tømme,
thi Allah vil berømme
den Mand, der gør saadan.
Trøst hver, som er bedrøvet,
hvem Lykken er berøvet,
hvem Sorgen har bedøvet
og Skæbnen sat i Band.
Giv til enhver, formaar Du;
ved Gerrighed forgaar Du,
men for din Gave faar Du
et Salighedens Pant.
Vis mod de onde Harme,
men mildt Du dig forbarme
og tag med aabne Arme
mod hver en fattig Mand.
Fyld Haanden, som udstrækkes
og efter Gaven rækkes,
saa skal Du ej forskrækkes
af Gravens mørke Rand.
Du disse Raad skal lyde
og ikke dem forskyde,
det vil Du ej fortryde,
thi hvert et Ord var sandt.«

Da han Foredraget endte, — til Folket han sig vendte, — idet han med Snildhed — paakaldte deres Mildhed. — Og da Gavernes Strøm holdt op at rinde, — og han ikke flere kunde finde, — han

med sin rige Høst sig fjærned; — men i dette Øjeblik jeg mig nærmed — og trak ham i Ærmet, — og han blev ikke fornærmet, — men venlig han sig vendte, — og strax jeg ham kendte; — se! det var Abu Seid, hvis Vittighed — er bedre end hans Samvittighed. — Da sagde jeg:

»O, Abu Seid, Du Slange,
hvor mange, ja, hvor mange
kan Du bestandig fange
i Snarerne, Du spandt?«

Og han svarede trygt — uden Frygt:

»Hold op paa mig at skænde;
Du vil vist anerkende,
nu, da det er til Ende,
at dette Spil jeg vandt.«

Da sagde jeg: »Gaa bort, Du, som er betynget af Brøde, — hvorfor Du en Gang skal bøde; — dine Egenskaber ere prisværdige, — men dine Hensigter uretfærdige, — din Veltalenhed er uudtømmelig, — men dens Anvendelse fordømmelig.« — Derpaa skiltes vi, og jeg til højre drog, — medens han Vejen til venstre tog, — og paa Rejsen mod Syd jeg begyndte, — medens han mod Nord sig skyndte.

Det stjaalne Digt.

Harits ben Hammam fortæller·

En Gang for lang Tid tilbage — i mine unge Dage — ved Opholdet i Hjemmet jeg kededes, — og derved jeg forlededes — til at søge nye Steder — og nye Glæder. — Derfor rystede jeg Søvnens Aag — af mit Øjelaag, — og af Sted jeg om Nætterne fór — paa Veje, hvor der aldrig saa's et Spor, — men som vare ubanede — aldrig kendte eller anede, — hvor aldrig nogen færdedes, — men over hvis Ensomhed endog Dyrene forfærdedes; — indtil jeg naaede Bagdad, hvor Kalifen bor, — den mægtigste og prægtigste By paa Jord; — da lagde jeg Sorgens Klædebon — og lagde ikke paa min Glæde Baand, — men Lystighed jeg søgte, — og med de muntre spøgte. — En Dag gik jeg ud for at se — den store Moské, — da bemærkede jeg en Menneskeskare, der vrimlede — og sammenstimlede — om en Shejk, der slæbte — af Sted med en Yngling, der stræbte — at sætte sig til Modværge alt, hvad han formaaede. — For at se Løsningen paa denne Gaade — fulgte jeg med, indtil vi naaede — til Domhuset, hvor Dommeren sad majestætisk bydende — og Ærefrygt indgydende. — Da sagde Shejken: »Allah ophøje vor Dommer, — saa at al Ære til

ham kommer. — Se denne Yngling, som jeg opdrog — og som moderløs optog, — og som jeg ernærede og belærede — og mine Kundskabskatte forærede; — saa snart han fra udannet — var bleven uddannet, — Taknemmelighedens Baand han sprængte — og ikke mere paa sin Velgører tænkte. — Jeg troede ikke, at han skulde have mig saaret, — og min Velgærning slige Frugter baaret.« — Derpaa svarede Ynglingen: »Hvorved har jeg da din Vrede opvakt, — da Du er saa opbragt? — Ved Allah! jeg har ikke glemt min Taknemmelighed — eller udspredt nogen Hemmelighed — eller ladet nogen Bestemmelse — gaa i Forglemmelse, — men bestandig søgt at være dydig — og dine Befalinger lydig.« — Shejken svarede: »Ve dig, hvilken Overtrædelse — er mere værdig til Begrædelse, — hvilken Fejl er utilladeligere, — hvilken Synd er skadeligere, — hvilke Laster ere mere fæle, — end det, at Du vovede at stjæle — mine Vers, som Du har plagieret — og som dine egne proklameret og deklameret, — og som jeg derfor har reklameret? — Thi for Digtere er Plagiat den største Plage, — og de lade hellere deres Sølv og Guld borttage, — og de vaage med større Jalousi — over deres Poesi — og over deres Digtes Berømmelighed — end over deres Kvinders Sømmelighed.« — Derpaa sagde Dommeren:

»Hvorledes? tog han det hele — eller enkelte Dele?« Shejken svarede: »Ved vor Skaber, — som har indpodet poetisk Sans i hver en Araber! — han har en Trediedel udeladt — og Resten ind i sit eget sat.« — Da sagde Dommeren: »Fremsig dit eget, — for at vi kunne se, hvor lidt han tog eller hvor meget.« — Shejken fremsagde da:

»O, slette Jord, hvor Sorg og Nød bestandig gaar
omkring paa Rov og sine Næt udspænder;
hvor man i Dag er glad og fro, i Morgen er
paa Baaren lagt, forladt af sine Frænder.
Hver Gang dens Skyer samles, har de skuffet kun
men Regn ej sendt; kun mere Tørsten brænder.*)
Den er en Jammerdal, hvor ej et Trøstensord
dig bliver nævnt; først Døden Sorgen ender.
Hvor mangen blev forlokket af den tomme Glans
og falske Prunk, som Daarens Øje blænder,
og derved til det onde ført, men atter brat
han bliver vakt, naar Lykken bort sig vender.
O, vogt dig, at Du ikke gaar til Grunde helt,
forvar dig vel; thi ingen Hjælp dig sender.
Stol ej paa Verdens Ord; det er kun List og Svig,
men vær paa Post, at intet ondt dig hænder.
Forlad dens Fristelser, men Hjælp hos Allah søg
med trøstigt Mod; han Lys i Mørket tænder.
Vid, Du er den, den søger at fordærve helt
med al sin Kraft, som den dertil anvender.«

*) Billedet er hentet fra Skyerne i Ørkenen, som efter at have givet Haab om Regn, ofte atter spredes uden at have opfyldt den tørstige Karavanes Forventning.

Derefter sagde Dommeren: »Naa! — hvad gjorde han saa?« — Han svarede: »Mine Jamber har han taget — og derpaa fradraget — fra hver af dem en Dobbelttakt — og derved mig i Vanry bragt.« — Dommeren sagde: »Forklar mere tydelig, — hvorfor Du er fortrydelig. — Hvad er det, han har bortskaaret — og derved din Digterære saaret?» — Den anden svarede: »Laan mig Øre, — saa vil jeg fremføre — hans Vers, for at Du kan høre, — hvilken Sorg han har mig foraarsaget, — og hvad han har mig frataget« — Derpaa han følgende citerede — og med Sukken reciterede:

O, slette Jord, hvor Sorg og Nød
bestandig gaar omkring paa Jagt;
hvor man i Dag er glad og fro,
i Morgen er paa Baaren strakt.
Hver Gang dens Skyer samles, har
de skuffet kun, men Regn ej bragt.
Den er en Jammerdal, hvor ej
et Trøstensord dig bliver sagt.
Hvor mangen blev forlokket af
den tomme Glans og falske Pragt,
og derved til det ondeført,
men atter brat han bliver vakt.
O, vogt dig, at Du ikke gaar
til Grunde helt; tag dig i Agt.
Stol ej paa Verdens Ord; det er
kun List og Svig; men vær paa Vagt.

Forlad dens Fristelser, men Hjælp
hos Allah søg kun uforsagt.
Vid, Du er den, den søger at
fordærve helt med al sin Magt.«

Derpaa sagde Dommeren til Ynglingen: »Hæslig er din Brøde! — Du vil den Mands Ry forøde, — som har givet dig Sjælens og Legemets Føde!« — Ynglingen svarede: »I maa mig udstøde — af Kunstens Dyrkeres Skare! og gid jeg maa høre — til dem, som ville den tilintetgøre, — hvis hans Digt var mig bekendt, — før mit eget var fuldendt; — men tilfældigt, uden sligt at ane — have vi mødt hinanden paa samme Bane.« — Saaledes talte han, og Dommeren troede — hans Ord og blev over sin Dadel ærgerlig til Mode, — og han eftertænkte, hvorledes han skulde skille det gode — fra det slette; — og det falske fra det rette, — og han besluttede at sætte dem paa Prøve — ved at lade dem deres Kunst paa samme Æmne øve; — derfor sagde han til dem: »Hvis I ville, at den værdige skal æres — og den usandfærdige af Skam fortæres, — saa gører Eder rede til en Væddestrid — og tager fat med Flid, — for at den sejrende kan blive hædret — og den tabende fornedret.« — Da svarede begge med en Mund — og i samme Stund: — »Med denne Prøve ere vi tilfredse, — hvorom

Du dig strax kan forvisse.« — Derpaa sagde Dommeren: »Jeg anser Paronomasien — for den største Pryd i Poesien; — derfor skulle I i tyve Dobbeltlinjer vise — Eders Kunst hertil, idet I prise — en Kvinde, som jeg er bundet til med Elskovs Lænker, — og paa hvem jeg altid tænker: — Hendes Mund er — et Skønheds Under, — og hendes Figur er bedaarende, — men hendes Stolthed er saarende, — hendes Gang er let, — hendes Blik er koket, — sine Løfter hun bryder, — og sin Uordholdenhed hun ej fortryder; — hendes Overmod er utaalelig, — men min Kærlighed er dog umaalelig.« — Saaledes talte han, og strax den gamle begyndte, — og den unge efter ham sig skyndte, — og saaledes kappedes de Ord for Ord, — idet den ene fulgte den andens Spor:

Ved Allah! hendes Ynde
    mit Hjærte har henrevet,
og sønderrevet ganske;
    jeg hendes Rov er blevet.

Hun Smerte har mig voldet,
    med Vold hun betvinger,
og hendes høje Skønhed
    i Elskovs Vold mig bringer.

Og hendes sorte Lokker
    har lokket mig og bundet,

og vundet sig om Hjærtet,
 som Skønheden har vundet.

Min Lidenskab for hende
 har bragt mig til at lide,
min Glæde er kun liden,
 men bitter er min Kvide.

Naar jeg har hende villet
 forlade i min Vrede,
til hende at forlade
 jeg lod mig dog forlede.

Skønt troløs hun bedrager,
 hun dog mig til sig drager,
skønt alt hun mig fratager,
 hun dog mig helt betager.

Og alle hende rose
 og Rosen hende kalde,
fordi ved Skønhedsduften
 hun kan beruse alle.

Skønt for den største Smerte
 et Bytte jeg er blevet,
jeg vil med dem ej bytte,
 som uden Elskov leved.

Dog er jeg mod i Sindet,
 og Modet er kun ringe,
naar hun, hvad jeg formoder,
 et Afslag vil mig bringe.

Beskeden vil jeg nøjes
med den Besked, hun giver
paa mine Elskovstilbud
hvor bedsk den ogsaa bliver.

Da de havde deklameret dette med Værdighed, — forbausedes Dommeren over deres Kunstfærdighed — og han sagde: »Ved Allah, I ere saa lige som to Tvillinger — eller som to Skillinger; — denne Yngling giver af sit eget, — skulde han stjæle, da han har saa meget? — Du, Shejk, skal din Mistro opgive, — og den mistroede tilgive.« — Shejken svarede: »Det være langt fra, at han atter skal opnaa — min Kærlighed eller faa — min Tillid igen, da han idelig — vil staa for mig som upaalidelig, — da han ikke har paaskønnet — min Velgærning, men med ondt den lønnet.« — Da udbrod Ynglingen: »Bestandigt at skænde er utilstedeligt — og at beskylde den brødefri er uredeligt; — se til, at Du kan din Harme forvinde — og lade din Mistanke forsvinde. — Og sæt, at jeg havde en Uret begaaet — og nu med ond Samvittighed staaet, — husker Du da ikke, hvad Du digtede i vor Venskabs Tid — før vor Fjendskabs Strid.

Selv naar din Broder gør dig Sorg
Du skal til ham ej bære Nag;
naar han er ond og vild mod dig

og syndigt handler, Hævn ej tag.
Gengæld hans onde Daad med godt,
med trofast Støtte hans Bedrag;
vær mild mod ham, naar han er stræng,
naar han er raa, vær til Behag.
Vær trofast, naar han svigter dig,
naar han hovmodig er, vær spag.
Søg ej Fuldkommenhed paa Jord;
thi ondt og godt i samme Lag
er blandet sammen inderligt
i Livet; derfor ej beklag
dig, naar i det, Du sætter højst,
der findes tidt en bitter Smag.
I alt det gode findes ondt,
og godt selv i den værste Sag.«

Saaledes talte han, og den gamles Øjne spillede, — og frem han sig stillede — og sagde: »Ved ham, som Himlen med Stjærner pryder — og Regn fra Skyerne udgyder! — jeg begynder nu at faa Tilbøjelighed — til at vise Føjelighed, — og jeg tøver nu blot — med Forsoning af Frygt for Spot; — thi denne Yngling jeg plejede — og støttede ham med alt, hvad jeg ejede; — thi Tiden var ikke besværlig — og jeg var ikke begærlig. — Men nu ere Tiderne sløje, — og Livet er kun Nød og Møje; — jeg har kun barmhjærtiges Foræring — til Fortæring; — thi i mit Hus — er der ikke til at føde en Mus.« — Ved disse Ord han rørte — Dommeren, som ynkedes over det

Liv, de førte, — og han besluttede at bringe dem paa Fode — og gøre dem til Gode, — og han befalede Tilskuerne at gaa. — Fortælleren siger: »Allerede længe stod jeg og saa, — om jeg kendte ham, men jeg kunde ikke naa — hen til ham paa Grund af den Skare — af Tilskuere, der vare — samlede til Stede, — og som ikke vilde mig Adgang tilstede. — Men da Hoben havde fjærnet sig lidt, — og Stedet var bleven frit, — se, da var det Abu Seid, og jeg gættede, hvad han foretog, — at han sin gamle Vise foredrog. — Og jeg skulde lige til at vende — mig til ham for at se, om han kunde mig kende, — men han vinkede til mig, — og hans Øje blinkede til mig, — og jeg forstod, at han vilde, — at jeg skulde tie stille. — Da sagde Dommeren til mig: »Hvad er det, Du attraar, — siden Du ikke gaar?« — Men Abu Seid faldt hurtig ind: — »Det er en Ven, hvem jeg i høj Grad ærer, — han har givet mig den Kappe, jeg bærer.« — Da vilde Dommeren mig ikke bortjage — men indbød mig til Plads at tage; — derpaa gav han hver af dem nogle Penge og en Dragt, — som var forfærdiget med megen Pragt, — og formanede dem til at leve uden Strid og Splid, — men i Enighed hele deres Levetid. — Derefter hans Bolig de hurtig forlod, — idet de priste hans Ædelmod, — og

jeg fulgte dem for at faa nærmere Besked om det sete, — og Forklaring paa det skete. — Da vi havde forladt Dommerens Ejendom — og ud paa Vejen kom, — kom en af hans Tjenere og hentede mig, — idet han sagde, at Dommeren ventede mig. — Da sagde jeg til Abu Seid: »Jeg tror, at Dommeren sender mig Bud — for at fritte mig ud; — sig mig, skal jeg følge Sandhedens lige Vej, — skal jeg sige al Ting eller ej?« — Han svarede: »Fortæl ham blot om det Puds, der blev spillet ham, — og om den Fælde, der blev stillet ham — og om at han er bleven skuffet — og hans Klogskab overtruffet, — for at han kan vide, at hans Visdom — denne Gang til en endnu mere vis kom.« — Da sagde jeg: »Bare — Du ikke udsætter dig for Fare, — hvis hans Vredes Glød slaar ud i Flammer, — og hans Hævn dig rammer.« — Han svarede: »I denne Time drager jeg til Ruha, — og hvorledes mødes Suhail og Suha*)?« — Derpaa skiltes vi, og jeg vendte om, — og da jeg ind til Dommeren kom, — havde han aflagt sin embedsmæssige Værdighed, — og han begyndte at omtale Shejkens Kunstfærdighed, — idet han beklagede, at saadan en Mand — skulde gnaves af

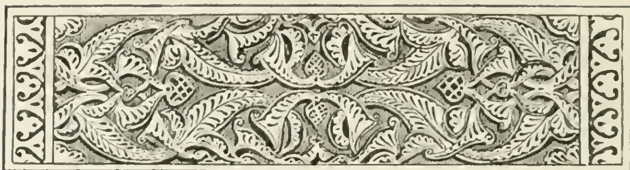
*) Suhail er en Stjærne i Syd (Kanopus), Suha en i Nord.

Næringssorgens Tand. — Og han spurgte: »Er det dig, der har ydet ham Beskyttelse — mod Nøden ved din Understøttelse?« — Men da han hørte Sammenhængen, skød der Lyn — ud under hans Øjenbryn, — og han udbrød: »Ved ham, der troner foroven, — endnu har ingen været saa forvoven, — aldrig har jeg heller hørt, — at en Shejk har sig saaledes opført — eller handlet paa en saadan Led; — ved Du ellers, hvad han hed?« — Jeg svarede: »Alle — Abu Seid ham kalde; — han er bekendt som den listigste — og dristigste.« — Dommeren spurgte: »Ved Du, hvorhen han drog, — og hvad Vej han tog?« — Jeg svarede: »For din Straf han frygtede, — derfor han strax fra Bagdad flygtede.« — Da sagde Dommeren: »Allah berøve ham hver en Glæde — og lade alt visne, hvor hans Fødder træde; — hvis det ikke var for hans aandrige Tale, — vilde jeg ikke Tiden forhale, — men strax forsøge at faa Ram paa ham — og hævne min Skam paa ham; — aldrig er jeg bleven saaledes behandlet, — og aldrig har det gode sig saa hurtigt til ondt forvandlet. — Men jeg frygter, — at Byens Rygter — skal udsprede — denne Historie og snart den udbrede, — saa at jeg kommer i Miskredit hos Overhovedet — og bliver til Spot for Folk overhovedet.« — Derfor

forlangte han, at jeg ikke maatte sige et Kny — til en eneste i den hele By, — og at jeg skulde love ikke at forblive — i Bagdad, men snarest mig bort begive. — Det lovede jeg, og mit Løfte jeg ikke forsømte, — men holdt det saa trofast som Samawal*) den berømte.

*) Samawal var den jødiske Fyrste, hos hvem Imrulkais tilsidst søgte Tilflugt (s. P. 16) Efter dennes Død fremkom en Konge med en uberettiget Fordring paa hans berømte Pansere, men Samawal afslog det og forsvarede sig i sin Borg. Kongen fangede hans Søn og gav ham Valget mellem Sønnens Drab og Pansernes Udlevering; han valgte det første, og udleverede senere disse til de virkelige Arvinger, og hans Troskab blev derfor et Ordsprog blandt Araberne.

Historien om Aladdin

og

den vidunderlige Lampe.

Det fortælles, at der i en By i Kina en Gang levede en fattig Skræder, som havde en Søn ved Navn Aladdin. Denne var lige fra lille af en doven og stridig Knægt. Da han var ti Aar gammel, vilde hans Fader, at han skulde sættes i Lære, men da han ikke havde Raad til at betale for hans Undervisning, tog han ham ind i sit eget Værksted, for at han kunde lære Skræderhaandværket. Men Sønnen var doven og vant til altid at løbe og lege med Drengene paa Gaden, og saa ofte som hans Fader gik ud for at besørge nogle Forretninger, løb Aladdin sin Vej og tumlede sig ude omkring med sine ligesindede Kammerater uden at bryde sig om sin Faders Befalinger og uden at tænke paa at lære noget. Hans Fader blev saa bedrovet

over sin Søns daarlige Opførsel, at han blev syg og døde; men Aladdin vedblev alligevel paa sin gamle Maner. Da hans Moder nu saa, at Sønnen ikke kunde være hende til nogen Hjælp efter Mandens Død, solgte hun Værkstedet med alt Tilbehor og gav sig til at spinde for derved at fortjene Føden til sig og Sønnen; thi denne, der nu var sluppen for Faderens strænge Opsigt, fremturede stadig i sin Dovenskab, færdedes altid ude og kom aldrig hjem, uden naar han vilde have noget at spise.

Dette varede nu ved, indtil Aladdin blev femten Aar. Da hændte det en Dag, da han som sædvanlig løb ude og legede med sine Kammerater, at der kom en Dervish fra Afrika gaaende; da han saa Drengene, standsede han for at more sig over deres Leg, men særlig tiltrak Aladdin sig hans Opmærksomhed. Nu maa man vide, at denne Dervish var en stor Troldmand, der ved sine magiske Kunster endog kunde flytte Bjærge, og som tillige kunde læse Folks Karakter i deres Ansigt. Da han en Tid lang havde betragtet Aladdin, sagde han til sig selv: »Nu har jeg vist fundet, hvad jeg behover; en saadan Knøs var det netop, som jeg ledte efter.« Derpaa forhorte han sig hemmelig hos en af Drengene om, hvem Aladdin var,

og om alle hans Forhold, og da han havde faaet tilstrækkelig Besked, gik han hen og hilste paa Aladdin og sagde til ham: »Hør, min Søn, var din Fader ikke Skræder?« »Jo«, svarede denne, »men nu er han død; Gud glæde hans Sjæl.« Saa snart Dervishen hørte dette, kastede han sig om hans Hals, kyssede ham og gav sig til at græde heftigt; Aladdin undrede sig derover, men den anden sagde med brudt Stemme: »Du vil ikke undre dig, naar Du erfarer, at din Fader, hvis Død Du nu fortæller, var min Broder; jeg havde glædet mig saa meget til nu efter min lange Fraværelse at komme og se ham igen, og saa hører jeg, at han er død. Men paa dig kunde jeg strax se, at Du var min Broders Søn, skøndt han endnu ikke havde giftet sig, den Gang da jeg drog bort. Da nu det Haab, som jeg havde næret om at komme hjem og være en Støtte for min Broder i hans Alderdom, er tilintetgjort ved hans Død (urandsagelig er Allahs Visdom), saa er Du, Aladdin, min eneste Glæde, og Du skal være mig en Erstatning for din Fader.« Derpaa gav han Aladdin ti Denarer og sagde til ham: »Tag nu disse Penge og giv dem til din Moder med en Hilsen fra mig, og fortæl hende, at din Farbroder er kommen hjem efter en lang Fraværelse, og, om Gud vil, skal denne Dag, paa

hvilken jeg er kommen, blive den lykkeligste for hende.« Aladdin kyssede Afrikanerens Haand og ilede glad hjem til stor Forundring for hans Moder, da han ellers aldrig plejede at komme hjem undtagen til Spisetiderne; men nu kom han farende, aandeløs af Henrykkelse, og sagde: »Aa, Moder, jeg har en glædelig Efterretning at bringe dig; min Farbroder er kommen hjem fra de fremmede Lande, og han har bedt mig bringe dig en Hilsen.« Men Moderen svarede: »Hør, min Søn, vil Du holde mig for Nar med den Snak om din Farbroder? hvor skulde Du vel faa en Farbroder fra?« »Ja, men Moder dog,« vedblev Aladdin, »hvor har Du kunnet sige, at jeg slet ingen Slægtninge havde; denne Mand er virkelig min Farbroder; han har jo baade kysset og omfavnet mig, og han græd, da jeg fortalte ham Faders Død.« »Ja, min Søn, jeg vidste nok, at din Fader havde en Broder, men han er død, og jeg har aldrig erfaret, at han havde nogen anden.«

Aladdin vedblev imidlertid at forsikre hende om, at Sagen virkelig forholdt sig saaledes, og da han gav sin Moder de ti Denarer med Anmodning om at tilberede et godt Maaltid og fortalte, at Onklen agtede at bo hos dem, begyndte hun at tro paa hans Ord. Hun skyndte sig hen paa Torvet og købte alt, hvad hun behøvede, laante

Kar og Potter inde hos Naboerne og gav sig til at tilberede Maaltidet. Da Spisetiden var kommen, sagde hun til Aladdin, at han skulde gaa ud for at hente Farbroderen, da denne vel næppe kendte Gaderne i Byen, men lige da Aladdin skulde af Sted, bankede det paa Døren, og ind traadte den afrikanske Troldmand, fulgt af en Slave, der medbragte Vin og Frugter. Afrikaneren gik hen og hilste paa Aladdins Moder og bad hende derpaa om at vise ham det Sted, hvor hans Broder havde plejet at sidde, naar han arbejdede. Da hun havde gjort dette, knælede han ned og kyssede Gulvet paa det Sted, idet han under mange Taarer sagde: »Forbi er det med al min Lykke og Glæde i Livet, siden jeg har mistet dig, min elskede Broder.« Paa denne Maade vedblev han at klage og jamre sig, saa at Aladdins Moder blev fuldt og fast overbevist om, at han virkelig var hendes Mands Broder. Hun søgte derfor at trøste ham, og efterhaanden lykkedes det hende at faa ham til at holde inde med sine Klager.

De satte sig derpaa til Bords, og under Maaltidet fortalte Afrikaneren om sine egne Hændelser og sagde: »Min Broders Hustru, Du skal ikke undre dig over, at Du aldrig før har set mig eller hørt om mig, medens min Broder levede; det

kommer af, at det nu er fyrretyve Aar siden, at jeg forlod denne By og drog bort fra min Hjemstavn. I Løbet af den Tid har jeg rejst omkring i Persien, Indien og Arabien; jeg har ogsaa været i Ægypten og en Tid lang opholdt mig i dens Hovedstad, som er den prægtigste af alle Byer. Derpaa drog jeg til Marokko, og der har jeg nu boet i et Tidsrum af tredive Aar. Men da skete det, at der paakom mig en Længsel efter min Hjemstavn og min Broder, og den blev saa stærk, at den hverken lod mig Rist eller Ro, førend jeg beredte mig til at drage af Sted. Jeg tænkte nemlig ved mig selv: Nu har Du vandret om i Verden og saa længe været adskilt fra din eneste Broder; drag nu hjem og bered ham en Glæde, førend Døden indhenter dig; thi hvem kender Dagens Tilskikkelser og Tidens Omskiftelser. Og jeg blev opfyldt af Angst for, at jeg skulde dø, førend jeg traf min Broder, og jeg tænkte endvidere paa, at han maaske var fattig og trængende, og da kunde jeg hjælpe ham og gøre ham lykkelig. Da jeg nu havde taget denne Beslutning, forsynede jeg mig med alt nødvendigt, forrettede min Andagt og drog af Sted; og efter mange Farer og Besværligheder naaede jeg hertil. Og strax den første Gang, da jeg spadserede rundt i Byen, fik jeg Øje paa Aladdin,

der legede med de andre Drenge, og ved den store Allah, jeg forsikrer dig, at saa snart som jeg saa ham, begyndte mit Hjærte at banke, og en Stemme i mit Indre sagde mig, at det var min Broders Son. Glemt var nu al Sorg og Moje, og Glæden gav mit Hjærte Vinger, indtil jeg hørte, at Allah, han være priset, havde bortkaldt min Broder; thi da overvældedes jeg af Sorgen; men nu har jeg dog en Slags Trøst i Aladdin, som min Broder har efterladt sig; den, som har Efterkommere, er ikke død.«

Ved denne Tale blev Aladdins Moder saa bevæget, idet hun mindedes sin Mand, at hun gav sig til at græde, og Afrikaneren søgte derfor at bringe hende paa andre Tanker, idet han sagde til Aladdin: »Hør, min Søn, sig mig nu, hvad tager Du dig til? Du har vel lært et Haandværk, hvorved Du underholder din Moder og dig selv?« Aladdin blev rød i Hovedet og sænkede skamfuld sit Blik mod Jorden, men hans Moder sagde: »Ak nej, Gud bedre det, han forstaar slet ingen Ting; aldrig har jeg set saa doven en Knægt som han; thi hele den lange Dag driver han om paa Gaden med sine ligesindede. Det var af Sorg over ham, at hans Fader døde, og nu maa jeg slide og slæbe og spinde Bomuld Dag og Nat for at fortjene to

smaa Brød, hvorved vi kunne opholde Livet, medens han driver om og aldrig kommer hjem, uden naar han vil have noget at spise. Men nu har jeg tænkt paa, at jeg en Dag vil lukke min Dør af for ham og saa lade ham gaa hen og skaffe sig noget, hvor han kan faa det; thi jeg er nu en gammel Kone, der ikke længere har Kræfter til et saadant Slid for Føden.« Ved disse Ord vendte Afrikaneren sig til Aladdin og sagde: »Hør nu, min Brodersøn, det kan ikke gaa an, at Du bliver ved paa den Maade; det vil ikke være passende for et Menneske for dig; Du ser, hvorledes din gamle Moder maa trælle for at underholde dig, og nu er Du tilmed i den Alder, at det vilde være passende, om Du valgte dig en Livsstilling. Du kan jo tage dig et Haandværk, og hvis Du ikke synes om din Faders, saa vælg et andet, som behager dig, og jeg skal hjælpe dig i alt muligt.« Men Aladdin tav, og da Afrikaneren skønnede, at der ikke var noget Haandværk, som han syntes saa godt om som det intet at bestille, sagde han: »Sig blot din Mening uden Forlegenhed; hvis Du er utilfreds med at være Haandværker, saa skal jeg skaffe dig en Butik fuld af kostbare Sager, hvor Du kan købe og sælge og drive al Slags Handel og derved komme i Anseelse hos Folk i Byen.« Da Aladdin hørte dette, blev

han glad; thi han tænkte paa, hvor det maatte være dejligt at være Købmand og gaa med smukke Klæder og blive hilst med Agtelse af alle; og han sagde derfor strax ja. »Nu vel«, svarede den anden, »siden dette behager dig, saa kom med mig i Morgen, for at vi kunne gaa hen paa Torvet og skaffe dig en smuk Klædning, der passer for en Købmand, og derpaa vil jeg anvise dig en Butik og forsyne den fuldstændigt for dig.«

Aladdins Moder havde bestandig bevaret en lille Tvivl om Afrikanerens Person, men nu, da hun hørte alt dette, tvivlede hun ikke længer, da jo ingen fremmed vilde bære sig saaledes ad med hendes Søn. Hun begyndte derfor at formane sin Søn til nu at slaa sin Dovenskab af Hovedet, blive stadig og fornuftig og altid vise Lydighed mod sin Onkel. Derpaa satte de sig til Aftensbordet, og Aladdin og Afrikaneren talte om Købmandsforretninger, indtil Natten brød frem; da gik han efter at have lovet at komme igen næste Morgen.

Hele Natten kunde Aladdin ikke sove af Glæde. Om Morgenen kom Afrikaneren; Aladdin løb ham i Møde og kyssede hans Haand, og derpaa vandrede de af Sted til Torvet. Der gik de ind i en Butik, og Afrikaneren lod Aladdin vælge sig en kostbar Dragt; da han havde ifort sig den, gik de videre

til de store Købmænds Butiker, for at Aladdin kunde se dem og lære deres Ejere at kende, og dernæst besøgte de alle de store og smukke Steder, som fandtes i Byen. Efter at have beset disse tillige med Sultanens Palads, gik de til det Fremmedherberg, hvor Afrikaneren var taget ind; der forestillede han sin Brodersøn for de til Stede værende fremmede Købmænd, og satte sig derpaa til Bords med ham imellem dem.

Da han bagefter fulgte Aladdin hjem, og dennes Moder saa sin Søn i den prægtige Dragt fuldstændig som en Købmand, løb det næsten rundt for hende af lutter Glæde, og hun udbrød i Taksigelser over hendes Svogers Gavmildhed. »Det er ikke noget at takke for«, svarede den anden, »Aladdin er jo min Slægtning, og jeg staar ham i Faders Sted.« »Ja«, sagde hun, »jeg vil bede Allah om at beskytte og bevare dig og forlænge dit Liv, for at Du kan være en Støtte for dette faderløse Barn; og det lover jeg, at bestandig skal han være dig hørig og lydig og aldrig gøre andet end, hvad Du vil have«. »Aladdin«, sagde den anden, »er en god og fornuftig Knøs, og det er mit Haab, at han vil træde i sin Faders Fodspor og blive en Glæde for sin Moder. Kedeligt er det, at det i Morgen er Fredag, saa at jeg ikke kan skaffe ham sin Butik;

thi om Fredagen tage alle Købmændene ud til deres Haver og Landsteder; men, om Gud vil, skulle vi bringe Sagen i Orden paa Lørdag. I Morgen vil jeg komme og hente Aladdin til en Spadseretur til Haverne udenfor Byen, for at han kan se de Steder, hvor de fornemme Folk more sig, og tillige skaffe sig Bekendtskaber mellem disse.«

Om Natten laa Aladdin og tænkte paa sine nye Klæder og paa al den Herlighed, som han havde prøvet og set, og paa det, som han skulde faa at se den næste Dag, og af Glæde lukkede han ikke et Øje; og strax om Morgenen, da han hørte sin Farbroder komme, fløj han op som et Lyn for at lukke ham ind. Afrikaneren kyssede og kærtegnede Aladdin og sagde: »Naa, i Dag skal Du faa noget at se, som Du aldrig har set for.« Aladdins Ansigt straalede af lutter Smil og Solskin, og af Sted vandrede de derpaa ud igennem Byens Port. Udenfor Staden laa der dejlige Haver og Lyststeder og pragtfulde Paladser, og hver Gang de kom til et saadant, standsede Afrikaneren for at give Aladdin, der var i den syvende Himmel af Glæde og Henrykkelse, Tid til ret at beundre det. Da de havde gaaet saa længe, at de vare blevne trætte, gik de ind i en meget smuk Have med et

Springvand, hvor Vandet flød ud af Løvehoveder af gult Kobber; der satte de sig paa Kanten af Bassinet og hvilte sig, medens Aladdin lo og spøgte med sin foregivne Farbroder. Denne fremtog af en Pose, der hang ved hans Bælte, nogle Kager og Frugter og bad Aladdin tage for sig af Retterne. Da de saaledes havde styrket sig, sagde Afrikaneren: »Kom nu, min Brodersøn, hvis Du har hvilt dig tilstrækkeligt, for at vi kunne fortsætte vor Spadseretur og komme videre.» Aladdin stod op, og de vandrede videre, indtil de havde alle Haverne bag ved sig og vare naaede til et højt Bjærg.

Aladdin, som aldrig før havde været udenfor Portene, havde heller aldrig gaaet saa langt et Stykke som denne Dag, og han sagde derfor: »Hvor langt skulle vi dog gaa, min Onkel; nu have vi jo passeret alle Haverne og ere naaede lige til Bjærgene, og hvis vi skulle længere, har jeg ikke Kræfter til at vende tilbage igen.« Den anden svarede: »Disse Haver, som vi have set, vare ikke Maalet for vor Vandring; vi ere paa Vejen til en Have, som ingen Konge har Mage til og som overstraaler al den Herlighed, Du før har set. Tag derfor dine Kræfter sammen og gaa videre.« Paa denne Maade lokkede Afrikaneren ham videre, idet han underholdt ham med alle Slags eventyrlige Be-

retninger, hvor han blandede Løgn og Sandhed sammen.

Endelig naaede de til det Sted, som havde været Maalet for den afrikanske Troldmands lange Rejse fra det yderste Vesten og lige til Kina. Der standsede han og sagde: »Sæt dig nu og hvil dig lidt, nu ere vi ved Maalet; nu skal jeg med Guds Hjælp vise dig noget saa vidunderligt, som endnu aldrig nogen har set, og føre dig ind, hvor aldrig nogen har været.«

Lidt efter sagde han: »Naar Du nu har hvilt dig lidt, saa gaa hen og saml noget tørt Ved og Kvas, for at jeg kan føre dig ind i Vidundernes Verden.« Ved disse Ord glemte Aladdin sin Træthed; han sprang op og samlede i en Fart en stor Bunke Ris og Kvas, indtil Afrikaneren sagde, at det var nok. Derpaa fremtog denne en lille Pose med noget Pulver, som han kastede paa Ilden, idet han mumlede nogle uforstaaelige Ord. Øjeblikkelig skælvede Jorden og aabnede sig med et Brag. Aladdin blev bange og vilde løbe sin Vej; men da Troldmanden saa dette, blev han alvorlig vred; thi den Skat, som det var hans Hensigt at hæve, kunde han kun faa ved Aladdins Hjælp. Derfor gav han ham et ordenligt Slag, saa at han nær havde slaaet Tænderne ind i Munden paa ham, og Aladdin faldt

besvimet om; men snart blev han ved den andens Kunster kaldt til Live og udbrød da grædende: »Hvad har jeg dog gjort, at jeg fortjener en saadan Behandling?« Afrikaneren lod sig formilde og sagde: »Min Søn, jeg er dig jo i Faders Sted, og adlyd derfor villigt alt, hvad jeg siger; om et Øjeblik skal Du glemme al din Smerte og Træthed over de Vidundere, som Du skal faa at se.« Da Jorden havde aabnet sig, kom der til Syne en Marmorsten med en Kobberring; paa den pegede Troldmanden og sagde: »Vær nu lydig; thi saa skal Du blive rigere end alle Jordens Konger; derfor var det, at jeg slog dig; thi her ligger en Skat, som lyder paa dit Navn. Tag nu derfor fat i Ringen og løft Stenen op; intet andet Menneske kan nemlig løfte den end Du, og ingen anden kan træde ind i dette Skatkammer, da Skatten kun er bestemt for dig. Derfor maa Du høre nøje efter og ikke vige et Haarsbred fra mine Befalinger, da det jo kun er til din egen Fordel.« Den fattige Aladdin tænkte nu ikke mere paa sin Træthed eller paa Slaget, som han havde faaet, men opfyldt af Glæde ved Tanken om den uhyre Rigdom, der ventede ham, sagde han: »Befal, min Onkel, hvad Du vil, og jeg skal adlyde.« Afrikaneren kyssede ham og sagde: »Du er nu ligesom min egen Søn; jeg har

ikke andre Slægtninge end dig alene, saa at Du tillige er min Arving, og det er kun for at skaffe dig denne store Skat, at jeg har paataget mig denne Besvær. Gør derfor, som jeg har sagt; tag fat i Ringen og løft Stenen op.« »Ja, men,« sagde Aladdin, »den Sten kan jeg ikke løfte alene; kom og hjælp mig.« »Nej«, svarede den anden, »det kan ikke nytte, selv om jeg tager fat med; men tag Du fat alene og træk til, og strax vil Stenen lette sig; thi jeg har jo sagt dig, at intet Menneske formaar at udrette noget her undtagen Du. Og naar Du tager i Ringen, saa nævn dit eget og din Faders og din Moders Navn, og strax vil den gaa op, uden at Du mærker dens Tyngde.« Aladdin gjorde, som han sagde, tog fat og løftede Stenen med Lethed, idet han nævnede Navnene, og lagde den til Side.

Da Stenen var taget bort, viste der sig en Fordybning, hvor en Trappe med tolv Trin førte ned. Afrikaneren sagde: »Min Søn, fat nu Mod og udfør til Punkt og Prikke mine Befalinger. Gaa ned ad denne Trappe, indtil Du naar Bunden; der vil Du finde et aabent Rum, delt i fire Sale. I hver af dem staa fire Vaser af Guld og andre af Sølv og Bronze, men Du maa ikke berøre dem eller tage noget med, førend Du kommer ind i den

fjerde Sal, og Du maa heller ikke lade din Klædning berøre Vaserne eller Væggene; thi da vil Du strax blive forvandlet til en sort Sten. Men i den fjerde Sal vil Du finde en Dør; den skal Du aabne, idet Du udtaler de samme tre Navne som før, og Du vil saa komme ud i en Have med de dejligste Træer og Frugter. Naar Du gaar længere frem, vil Du støde paa en Trappe med tredive Trin, som vil føre dig op til en Niche, hvor der hænger en Lampe. Tag denne Lampe, hæld Olien af den og put den i Lommen; Du behøver ikke at være bange for, at den skal tilsmudse dine Klæder. Paa Tilbagevejen kan Du plukke af Frugterne saa meget, som Du vil; det har Du Lov til, saa længe Du har Lampen i din Haand.«

Da Afrikaneren havde sagt dette, tog han en Ring af sin Finger og satte den paa Aladdins, idet han sagde: »Denne Ring vil beskytte dig mod al Fare og Rædsel, naar Du blot holder fast ved det, som jeg har sagt dig; gaa nu dristigt ned og vær ikke bange; thi nu er Du jo en Mand og ikke længere en Dreng; og tænk desuden paa, at om et Øjeblik skal Du erhverve en Rigdom, der vil overgaa alle andres.«

Da Aladdin var kommen ned i Hulen, fandt han de fire Sale med de fire Guldvaser i hver;

men han gik hurtigt forbi, som det var bleven ham befalet, og kom ud i Haven. Den gik han igennem, indtil han naaede den omtalte Trappe; der steg han op og fik da Øje paa Lampen. Efter at have taget den og hældt Olien af den, puttede han den indenfor sin Klædning og vendte derpaa tilbage til Haven og gav sig til at betragte dens Træer; i dem sad der store Fugle, som sang højt, men som fløj bort, da han traadte ind. Frugterne paa disse Træer bestode af kostbare Ædelstene af alle Slags Farver, baade grønne og hvide, gule og røde, og de straalede med en stærkere Glans end Solen, naar den staar op; de vare saa store, at ikke den mægtigste Konge ejede Mage til dem, og tillige overgik deres Værdi alle andre.

Aladdin gik nu og betragtede alle disse Ædelstene, baade Smaragderne, Hyacintherne, Perlerne og saa videre, men da han aldrig havde set sligt før og endnu kun var saa ung, kendte han ikke noget til deres Værdi, men troede, at det altsammen var Glas og lignende simple Ting. Først mente han, at det var rigtige Frugter, og prøvede, om de kunde spises, men da han opdagede sin Fejltagelse, tænkte han: »Ja, ja, saa vil jeg tage nogle med og lege med dem hjemme.« Nu fyldte han sine Lommer med Stene, idet han tog nogle af hver

Slags, som fandtes, og puttede ogsaa nogle i sit Bælte, indtil han havde faaet saa mange, som han kunde bære. Derpaa skyndte han sig af Sted igennem Haven, idet han var bange for, at hans Onkel skulde være bleven utaalmodig, gik igennem de fire Sale og naaede Trappen, som han begyndte at stige op ad. Da han naaede det næstsidste Trin, fandt han, at det var højere end de andre, saa at han ikke kunde komme op alene paa Grund af sin tunge Byrde; han sagde derfor til Afrikaneren: »Onkel, ræk mig din Haand og hjælp mig op.« Men denne svarede: »Min Søn, giv mig Lampen; thi maaske er det den, som tynger ned.« »Nej, vist er det ej,« sagde Aladdin, »giv mig nu bare din Haand, saa skal Du faa Lampen, naar jeg er kommen op.« Men Afrikaneren vilde absolut have Lampen strax, og gav sig derfor til at skænde paa Aladdin for at faa den, men denne havde puttet Lampen ind paa Brystet, og de tunge Poser med Ædelstenene laa ovenpaa, saa at han ikke kunde faa Haanden ind til den. Da Aladdin saa, at hans Onkel ikke vilde hjælpe ham, blev han vred og truede med, at han ikke vilde give ham Lampen, naar han kom op, uden at det dog virkelig var hans Mening at udføre denne Trusel. Men da Afrikaneren hørte dette, betog Forbitrelsen ham;

han stodte Aladdin tilbage i Hulen og udtalte et Par Trylleord, idet han kastede noget af sit Pulver paa Ilden. Øjeblikkelig lukkede Hulen sig, Stenen faldt ned i sit gamle Leje, og Jorden gled hen over den og bedækkede den, saa at det hele saa ud lige som før, og Aladdin var saaledes levende begravet.

Som det allerede er fortalt, var denne Afrikaner slet ikke Aladdins Farbroder, men en Troldmand, som under dette Paaskud havde trængt sig ind hos Ynglingen for ved hans Hjælp at vinde Lampen. Han var fra en af de Byer i Afrika, hvor Kendskaben til Trolddomskunster altid har været udbredt, og ligefra sin Barndom havde han syslet dermed. Da han omtrent i fyrretyve Aar havde givet sig af med Granskninger og Besværgelser, kom det til at staa klart for ham, at der et Sted i Kina laa en By ved Navn Kulas, og at der ved denne By laa en uhyre Skat begravet, hvis vigtigste Stykke var en vidunderlig Lampe af den Beskaffenhed, at dens Ejermand i Magt og Rigdom overgik alle Mennesker paa Jorden, saa at end ikke nogen Fyrste kunde maale sig med ham; tillige havde han erfaret, at denne Skat kun kunde hæves af en fattig Yngling, ved Navn Aladdin, der boede i den samme By. Saa snart han havde erhvervet sig denne Kundskab, havde

han strax uden Betænkning begivet sig paa Rejsen til Kina og der vundet Aladdin for sig, saaledes som det er fortalt. Men da nu hans Foretagende strandede og hans Forhaabninger glippede, tog han den Beslutning at slaa Aladdin ihjel og lod derfor Hulen lukke sig over ham, tillige for at Lampen ikke skulde komme op paa Jorden og falde i andres Hænder. Derpaa skyndte han sig af Sted for at drage tilbage til Afrika med Hjærtet opfyldt af Sorg over sit fejlslagne Haab.

Hvad nu Aladdin angaar, da begyndte han strax at raabe og kalde paa sin Onkel, da han saa, at Hulen lukkede sig; men da ingen svarede, begyndte Sandheden at gaa op for ham, og han forstod, at det ikke var hans Onkel, men en eller anden bedragerisk Troldmand. Fortvivlelse og Dødsangst greb ham, og han satte sig ned og gav sig til at græde; noget efter stod han dog op og begyndte at famle i Mørket til højre og venstre for at se, om der ikke skulde findes en Dør: men han følte kun de stejle Vægge; thi Troldmanden havde ved sine Kunster spærret alle Udgange, saa at han heller ikke en Gang kunde komme ud i Haven.

Da han saaledes indsaa, at enhver Udvej til Redning var spærret, begyndte han at græde stærkere og jamre sig som den, der er udelukket fra alt

Haab, og han gik hen og satte sig fortvivlet paa Trinene af Trappen ned til Hulen.

Men Allah, som være priset og ophøjet, er almægtig og baner Vej selv paa de trangeste Steder. Den Gang Troldmanden lod Aladdin gaa ned i Hulen, havde han sat sin Ring paa hans Finger, for at den kunde beskytte ham mod al Slags Nød og holde Faren borte fra ham, og dette havde Allah maget saaledes, for at den kunde blive et Middel til Aladdins Befrielse.

Thi medens han sad der og græd og jamrede sig og vred sine Hænder, paakaldte han Allah og sagde: »Jeg vidner, at der ikke er nogen Gud uden Du alene; Du er mægtig og ophøjet, Du er den, der bringer Menneskene Døden og den, der kalder dem til Livet; Du befrier fra al Sorg og Nød, og til dig alene sætter jeg mit Haab; og jeg vidner, at Muhammed er din Tjener og Profet, hvem Du har givet Magt til at frelse mig fra det onde.« Men idet han sagde dette og vred sine Hænder, kom han til at gnide paa Ringen, og øjeblikkelig stod der en Aand foran ham, som sagde: »Se, din Tjener staar for dig; hvad ønsker Du af mig, thi jeg er rede til at tjene den, paa hvis Haand den Ring sidder, som Du nu bærer.« Aladdin saa paa ham uden at blive forfærdet, og da han hørte

hans Ord, kom han øjeblikkelig til at tænke paa, hvad Troldmanden havde sagt, da han gav ham Ringen, og han blev glad og tryg og sagde: »Du Tjener af Ringens Herre, jeg ønsker, at Du bringer mig op paa Jordens Overflade.« Knap var Ordet udtalt, før Jorden revnede, og han stod paa dens Overflade, efter at han i tre Dage havde siddet i Hulens Mørke. Han blev derfor saa blændet af Lyset, at han ikke kunde taale Solens Straaler, men maatte lukke Øjnene, og først nogen Tid efter kunde begynde at aabne dem lidt efter lidt.

Da Aladdin igen kunde se sig om, undrede han sig over, at han slet ikke kunde opdage noget Spor af Indgangen til Hulen, og han troede derfor, at han var paa et fremmed Sted, men da han saa rigtig til, genkendte han Stedet, hvor de havde tændt Baalet, og hvor Troldmanden havde staaet og udtalt de magiske Ord, og ved at vende sig om fik han Øje paa Haverne og paa Vejen, ad hvilken de vare komne. Han bragte derfor sin Tak til Allah, som havde frelst ham fra den Død, der havde syntes ham saa vis, og begav sig paa Hjemvejen, og endelig naaede han Staden og sit Hjem. Strax ilede han ind til sin Moder, men han var saa overvældet ved Tanken om alt, hvad han havde

lidt, og ved Glæden over Gensynet, at han sank bevidstløs til Jorden.

Hans Moder havde været bedrøvet paa Grund af sin Søns Udeblivelse, men nu, da hun atter saa ham, fyldtes hendes Hjærte af Glæde; dog blandedes den med Skræk, da hun saa hans Tilstand; derfor tog hun strax noget Vand og stænkede ham i Ansigtet, løb ind til Naboerne og hentede noget Rosenvand, som hun lod ham lugte til, og efterhaanden lykkedes det hende at faa Liv i ham. Det første, Aladdin gjorde, var at forlange noget at spise, da han i tre Dage intet havde faaet, og strax kom hans Moder med alt, hvad hun havde, og sagde: »Spis nu, min Søn, og hvil dig, og naar Du føler dig styrket, saa fortæl mig, hvad der er hændet dig; men giv dig bare god Tid, jeg skal ikke plage dig med mine Spørgsmaal, nu, da Du er saa udmattet.«

Da Aladdin atter var kommen til Kræfter, begyndte han sin Fortælling og sagde: »Jeg kunde egenlig beklage mig over dig, Moder, fordi Du saaledes fuldstændig overlod mig til denne Mand, hvis eneste Formaal det var at slaa mig ihjel, og vid, at hvis ikke Allah, han være priset, havde frelst mig, vilde det nu have været ude med mig. Vi troede paa denne Mand paa Grund af hans mange

Lofter og al den Omhu, han viste mig, men tænk dig, i Virkeligheden var det en ond og bedragerisk og slet og nedrig Troldmand, som jeg troer, at der end ikke blandt Djævlene under Jorden findes Mage til. Hør nu bare, hvad han gjorde med mig, og det, jeg fortæller, er den rene, skære Sandhed.« Derpaa aflagde Aladdin en udførlig Beretning om alt, hvad der var hændet ham med Troldmanden lige fra det Øjeblik, da de havde forladt Moderens Hus, idet han i sin Skildring end ikke forbigik de mindste Smaating. Som Bevis fremtog han samtidig Lampen og Poserne med de Ædelstene, som han havde taget i den underjordiske Have.

Da Aladdin havde endt sin Fortælling, udbrod hans Moder: »Ja, visselig, min Søn, denne Mand, som jeg virkelig ansaa for din Faders Broder, maa være en ond Bedrager og Troldmand, og priset være Allah, som frelste dig fra hans List og Svig.«

Derpaa besluttede Aladdin at gaa i Seng; thi i al den Tid, da han havde været i Hulen, havde han ikke sovet, og han var nu derfor ganske udmattet. Da han vaagnede næste Morgen efter en lang og dyb Søvn, forlangte han atter noget at spise, da han var sulten endnu, men hans Moder svarede: »Ak, min Søn, jeg har ikke noget at give dig; thi alt det, som jeg havde, spiste Du i Gaar;

men hav blot en Smule Taalmodighed, jeg har noget Spind liggende færdigt, som jeg vil gaa hen at sælge paa Torvet, og for de Penge kan jeg købe noget Mad til dig.« »Nej, Moder,« sagde Aladdin, »lad hellere dit Spind ligge og giv mig Lampen, som jeg havde med i Gaar; thi jeg tænker, at vi kunne faa mere for den end for det, som Du har spundet.« Aladdins Moder fik nu fat i Lampen, men da hun saa, at den var helt snavset, sagde hun: »Hør, min Søn, hvis jeg rensede Lampen og vaskede den, saa troer jeg, at Du kunde faa mere for den.« Strax tog hun en Tot Uld og begyndte at gnide paa Lampen; men i samme Øjeblik viste der sig en Aand med en kæmpestor, skrækindjagende Skikkelse, som sagde: »Sig, hvad ønsker Du af din Slave; jeg tjener den, som holder Lampen i sin Haand, og ikke jeg alene, men ogsaa alle Lampens andre undergivne Aander.«

Aladdins Moder, som aldrig før havde set en slig Kæmpe, blev saa forfærdet ved dette Syn, at hun ikke kunde svare, men faldt bevidstløs om. Hendes Søn derimod, som allerede i den underjordiske Hule havde set Ringens Aand, løb hurtigt hen og greb Lampen og sagde til Aanden: »Du Slave af Lampen, jeg er sulten, bring mig derfor noget at spise, men det maa være noget, som er

rigtigt godt.« Som et Lyn forsvandt Aanden og kom tilbage med et stort, kostbart Fad af det pure Sølv, hvorpaa der stod tolv Skaale med forskellige udsøgte Retter og to Bægre med ædel Vin og Brød, der var hvidere end Sne; og derpaa forsvandt han. Aladdin søgte nu at bringe sin Moder til Bevidsthed igen, og da dette var lykkedes ham, sagde han: »Kom nu, Moder, og lad os glæde os ved denne Mad, som Allah har sendt os.« Hans Moder blev meget forundret, da hun saa alt dette og spurgte: »Hvem er den ædelmodige Giver, som har sendt dette; det maa da aabenbart være Sultanen, som har hørt om vor Fattigdom og villet hjælpe os?« »Ja, nu er det ikke Tid at komme med Spørgsmaal,« svarede Aladdin, »kom nu bare og spis, for vi ere jo sultne begge to.« Derpaa satte han og hans Moder sig til Bords, og da hun smagte paa Retterne, fandt hun, at hun aldrig i sit Liv havde faaet noget saa fortræffeligt; samtidigt sad hun og betragtede Opdækningen, men hun havde ligesaa lidt som sin Søn nogen Anelse om, hvor kostbar den var, da hun aldrig før havde haft Lejlighed til at se den Slags Ting. Da de vare færdige, saa de, at der endnu var saa meget tilbage, at de havde nok baade til den Aften og den næste Dag; derpaa satte de sig hen, og Aladdins Moder

begyndte at spørge ham ud om, hvad der var bleven af den Aand, som havde vist sig. Da hun hørte Sammenhængen, forbausedes hun og sagde: »Ja, det maa vel nok være rigtigt, skøndt jeg aldrig før har set saadant et Gespenst; saa var det vel ogsaa ham, der reddede dig ud af Hulen?« »Nej, Moder,« forklarede Aladdin, »det var en anden en, det var nemlig Ringens Aand, men denne, som Du saa, tjener Lampen.« »Hvad, det fæle Spøgelse, som gjorde mig saa bange, at jeg nær var død af Skræk, kommer han frem ved Hjælp af denne Lampe her?« »Ja, vist,« svarede Aladdin. — »Ja, saa vil jeg bede dig, min Søn, ved alt, hvad der er dig helligt, at Du skiller dig af med baade Ring og Lampe, for at jeg ikke skal se disse Spogelser mere; thi Profeten (Allah være ham naadig og give ham Fred) har forbudt os at have med den Slags Væsener at gøre.« — »Ja, men Moder dog, jeg har vel al skyldig Ærbødighed for dine Ord, men Du kan virkelig ikke faa mig til at kaste denne Lampe væk, som har hjulpet os saa godt nu, da vi vare sultne; denne Lampe var ogsaa det eneste, som den onde Troldmand vilde have af alt det Guld og Sølv, der var i Hulen, og hvis han ikke havde vidst saa god Besked med dens Egenskaber, vilde han ikke have foretaget en saa lang og besværlig Rejse, og

det, at han lukkede mig inde i Hulen, var blot, fordi jeg ikke vilde give ham den; derfor skulle vi netop beholde Lampen og passe paa den; thi den kan nu underholde os og i den bestaar al vor Rigdom. Og hvad Ringen angaar, saa vil jeg heller ikke skille mig ved den; thi uden den havde Du aldrig faaet mig mere at se, men jeg havde nu ligget død i den underjordiske Hule; og hvem ved, om der ikke en Gang træffer mig en Ulykke eller en Vanskelighed? saa vil denne Ring kunne rede mig ud deraf.« Aladdins Moder kunde ikke andet end billige det rigtige i hans Ord og sagde derfor: »Ja, ja, min Søn, gør, som Du vil, men jeg for min Part ønsker aldrig mere at se dette Syn igen.«

Den følgende Dag var det Forraad, som Aanden havde bragt, sluppet op, og Aladdin tog derfor en af de tolv Skaale, som alle vare af Guld, og gik hen paa Torvet med den; der traf han en Jøde, en rigtig gammel Snyder, hvem han dog uden Betænkning viste Skaalen. Strax trak Jøden ham med hen i en Krog, og efter at have undersøgt den nøje, sagde han: »Ja, hvor meget vil I have for den, Herre?« »Du maa selv bedst vide, hvor meget den er værd,« svarede Aladdin. Jøden var meget forlegen; thi han vidste ikke rigtigt, om Aladdin virkelig havde nogen Forstand derpaa, og om han skulde

byde ham lidt eller meget: men da han efterhaanden begyndte at mærke Aladdins Uvidenhed, tog han et Guldstykke op af Lommen og gav ham. Saa snart Aladdin havde faaet Guldstykket, ilede han bort, medens Jøden stod ene tilbage, opfyldt af Ærgrelse over, at han ikke havde dristet sig til at byde ham endnu mindre for Skaalen.

Paa Hjemvejen gik Aladdin ind til en Bager og købte Brod og bragte det tillige med Resten af Pengene hjem til sin Moder. Derpaa gik han i Byen og købte alt, hvad de behøvede, og saaledes levede de, indtil de havde opbrugt det, som de havde faaet for den første Skaal. Saa tog han den næste og bragte den til Jøden, som købte dem alle; men da han havde givet et Guldstykke for den første, vovede han nu ikke at give mindre for de andre af Frygt for, at Ynglingen skulde gaa hen og sælge dem til en anden, saa at han selv derved gik glip af denne rigelige Indtægt. Saaledes blev Aladdin ved, indtil alle tolv vare væk og kun Fadet var tilbage; da det var for tungt til at gaa med, hentede han Jøden til sit Hjem, og denne betalte ham strax ti Guldstykker for Fadet.

Men ogsaa disse fik en Ende, og Aladdin tog derfor paa ny Lampen frem og gned paa den. Strax kom Aanden frem og sagde som før: »Sig,

hvad Du ønsker; thi jeg er din Slave, og ikke jeg alene, men ogsaa alle Lampens andre undergivne Aander.« Aladdin svarede: »Bring mig en lignende Opdækning som forrige Gang; thi jeg er sulten.« Paa Øjeblikket kom Aanden tilbage med et Sølvfad ligesom det forrige, med tolv Skaale med udsøgte Retter og Brød og herlig Vin. Aladdins Moder var gaaet ud, fordi hun vidste, at hendes Søn vilde til at paakalde Lampens Aand, og da hun kom tilbage og saa denne Anretning, blev hun meget glad og overrasket, og Aladdin sagde derfor: »Naa Moder, det var den Lampe, som Du sagde, at jeg skulde kaste bort; nu kan Du se, hvor den er udmærket!« »Ja, min Søn,« svarede hun, »Allah har forøget sin Godhed imod os, og det er derfor heller ikke min Mening at skyde den fra mig.« Herpaa satte de sig til Bords og spiste og drak, og det gik ligesom forrige Gang, at de fik saa meget tilovers, at der var nok ogsaa til den næste Dag.

Da nu ogsaa dette var sluppet op, tog Aladdin igen en Skaal og gik med den hen for at opsøge Jøden og sælge den til ham. Men tilfældigvis kom han forbi en Butik, hvor der boede en gammel Guldsmed, en ærlig og retskaffen Mand. Da denne fik Øje paa Aladdin, løb han ud og kaldte paa ham og sagde: »Min unge Ven, jeg har oftere set dig

gaa her forbi, og jeg har bemærket, at Du handler med en Jøde, og jeg tror, at det ogsaa nu er ham, som Du gaar og leder efter; men Du maa vide, at alle Jøder anse det for tilladeligt at snyde os rettroende Muhammedanere, og denne her er netop en af de værste Kæltringer; vis mig, hvad det er, som Du vil sælge ham, og jeg forsikrer dig, at jeg skal give dig for det alt, hvad det er værdt.« Aladdin viste ham Skaalen, og da han havde set paa den, sagde han: »Er det den Slags, som Du har solgt ham?« — »Ja, akkurat Magen dertil.« — »Og hvad har Du faaet for dem?« — »En Dinar.«

Da den gamle Guldsmed hørte dette, udbrød han: »Nej, se dog, hvilken Tyveknægt! han har saamænd bedraget dig tilgavns; thi Skaalen er af det fineste Sølv, og i Følge dens Vægt er den 70 Dinarer værd, og hvis Du vil sælge den for det, saa tag Pengene.« Aladdin tog dem og takkede ham for hans Uegennyttighed, og i den følgende Tid henvendte han sig altid til ham, naar han vilde af med en af Skaalene.

Skønt Aladdin og hans Moder nu vare blevne saa rige, vedbleve de dog at leve paa deres gamle Maade, uden at tillade sig nye, overdaadige Udgifter. Kun hørte Aladdin nu op med at løbe og lege med Drengene og begyndte at søge dannede Mænds

Selskab; hver Dag gik han hen paa Torvet og talte med Købmændene, baade de gamle og de yngre, om deres Forretninger og Prisen paa deres Varer og lignende. Særlig færdedes han blandt Guldsmedene og Juvelererne og betragtede de forskellige Slags Ædelstene, som bleve købte og solgte, og derved kom han til Kundskab om, at de to Poser med Frugter af Træerne i Hulen ikke indeholdt Glas eller lignende, men at det var Ædelstene, saa kostbare og prægtige, at ingen Konge ejede Magen til dem; thi naar han betragtede alle de Ædelstene, som fandtes hos Juvelererne, saa han, at end ikke de største kunde maale sig med de mindste af hans.

Saaledes vedblev han at omgaas disse Købmænd og han begyndte at gøre sig afholdt af dem, saa at de fortalte ham alt muligt om deres Forretning og lignende; da traf det sig en Morgenstund, da han efter Sædvane vilde begive sig hen til Torvet, at han paa Vejen mødte en Udraaber, der gik rundt og raabte: »Hans Majestæt Sultanen kundgør herved som sin Vilje, at alle Folk skulle lukke deres Boder og Butikker og holde sig inde i deres Huse, fordi Prinsesse Badr-al-budûr*), vor Sultans Datter, ønsker at begive sig til Badet; enhver, som er denne

*) »Fuldmaanernes Fuldmaane«.

Befaling overhørig, vil blive straffet med Døden.«
Da Aladdin hørte dette, paakom der ham en ubetvingelig Lyst efter at faa Sultanens Datter at se, da han altid havde hørt alle Folk prise hendes Skønhed og Ynde, og han besluttede derfor at gaa hen for at stille sig bag ved Døren til Badet, for om muligt paa denne Maade at faa hende at se, naar hun kom. Øjeblikkelig ilede han af Sted og stillede sig bag ved Døren paa en saadan Maade, at han ikke kunde opdages, og ventede der. Saa snart Sultanens Datter, der havde været tilsløret, medens hun gik igennem Byens Gader, var kommen hen til Badet, slog hun Sløret til Side, og hendes Ansigt kom til Syne, straalende som den opgaaende Sol eller som en skinnende Ædelsten. Om hende siger Digteren:

Hendes Øje har en Trolddom, som man ej forstaar,
og Roser blomstre frem paa hendes Kinder,
og Nattens sorte Mørke dækker hendes Haar,
men for Pandens klare Dagslys det forsvinder.

Da Aladdin saa Prinsessen uden Slør, sagde han ved sig selv: »Sandelig, dette er et af Naturens Mesterværker; lovet være Allah, som har frembragt noget saa smukt og yndefuldt.« Og med det samme forvirredes hans Tanke fuldstændigt, og

hans Hjærte blev grebet af den dybeste Kærlighed. Da han kom hjem, var han endnu aldeles aandsfraværende paa Grund af dette Syn, og hans Moder sagde derfor til ham: »Hvad er der hændet dig, min Søn, sig mig, hvad der er i Vejen; thi Du er jo slet ikke, som Du plejer at være.« Men Aladdin, der tidligere havde troet, at alle Kvinder saa ud som hans Moder, og som nu saa pludselig havde erfaret, hvad Skønhed var, bad blot om at faa Lov at være i Ro. Hans Moder trængte ind paa ham for at faa ham til at nyde noget, men han spiste kun lidet og begav sig derpaa til Hvile, idet han tænkte at finde Fred i Søvnen.

Hans Moder blev ved denne Opførsel alvorlig bekymret, idet hun troede, at han var syg, og hun sagde derfor den næste Dag: »Hør, min Søn, sig mig nu, hvad der fejler dig; jeg har nemlig hørt, at der paa Sultanens Opfordring er kommen en berømt Læge hertil fra Arabien, og hvis Du nu er syg, saa vil jeg gaa hen for at hidkalde ham.« Men Aladdin svarede: »Nej, Moder, jeg er fuldstændig rask og fejler intet; men jeg havde altid troet, at alle Kvinder saa ud som Du, indtil jeg i Gaar saa vor Sultans Datter, Prinsesse Badralbudûr«. Derpaa fortalte han, hvorledes det hele var gaaet til: hvorledes han havde hørt Udraaberens Bekendtgørelse og havde stillet sig

op bag Døren og faaet Prinsessen at se, da hun slog Sløret til Side. »Og,« sluttede han, »siden jeg har set hende, er mit Hjærte bleven grebet af Kærlighed og en brændende Attraa efter hende, og jeg kan ikke leve, hvis jeg ikke faar hende; jeg har derfor besluttet at bede hendes Fader Sultanen om hende, saaledes som Skik og Brug er.« Da hans Moder hørte dette, sagde hun: »Du maa jo have mistet din Forstand, min Søn; tal nu dog fornuftigt og ikke saadant noget vanvittigt Snak.« »Nej, Moder,« svarede Aladdin, »jeg er ikke gal, og alt, hvad Du end vil sige, kan ikke rokke min Beslutning; min Fred er forbi, hvis jeg ikke faar Prinsessen, og derfor vil jeg fri til hende hos Sultanen.« »O, min Søn, jeg besværger dig, lad dog endelig ingen faa slige Ord at høre; men lad hellere alt dette fare; selv om det virkelig ogsaa er din oprigtige Mening, saa ved jeg ikke, hvorledes Du vil bære dig ad dermed.« »Ved din Hjælp, kære Moder, det var min Hensigt, at Du skulde frembære dette Frieri for mig.« — »Nej, Allah bevare mig derfor, saa gal er jeg endnu ikke bleven; tænk dog paa, at din Fader var den ringeste og fattigste Skræder i hele Byen, og jeg, din Moder, er heller ikke rigere, og saa vil Du fri til Datteren af vor Sultan, som ikke en Gang vil nøjes med Prinser til

Svigersønner, undtagen de ere hans jævnbyrdige i Magt og Ære.«

Aladdin hørte taalmodig efter, indtil hans Moder var færdig; men saa sagde han: »Ja, kære Moder, det ved jeg altsammen meget godt, at jeg er af fattig Slægt, men det kan ikke forandre min Beslutning, og det er mit Haab, at Du vil hjælpe din Søn heri, thi eller mister Du mig, da Døden er mig vis, saafremt jeg ikke naar det Maal, min Kærlighed har sat sig.« Da hans Moder hørte dette, græd hun og sagde: »Ja, min Søn, Du er jo mit eneste Barn, og jeg vil sikkert hjælpe dig i alt. Men sæt nu, at jeg kom for at fri for dig hos en eller anden, saa vilde de strax spørge, om Du drev noget Haandværk eller Handel eller havde Jord, som Du kunde leve af, og hvad skulde jeg saa svare? og naar det vilde gaa saadan med vore Ligemænd, hvordan skal jeg saa bære mig ad overfor Kinas Sultan, som er den største og mægtigste. Jeg er sikker paa, at naar jeg kommer med denne Tale for Sultanen, vil det blive en farlig Sag for os; maaske blive vi endog slaaede ihjel begge to. Hvordan skulde jeg vel faa Dristighed nok under saadanne Farer til at fremkomme med et sligt Frieri? de maa jo tro, at jeg er gal, naar de høre, hvad jeg vil. Ja, jeg ved nok, at Sultanen er en naadig Herre,

der ikke jager dem bort, som komme til ham med deres Bønner og tage deres Tilflugt til ham, og han belønner dem, som have gjort sig fortjente ved at forsvare hans Land i Krigen og den Slags, men hvad har Du vel udrettet for Sultanen eller for Landet, som kunde berettige dig til en saadan Belønning. Og det er sandt, enhver, som kommer med en eller anden Anmodning til Sultanen, er forpligtet til at bringe en Gave, som passer for Hans Majestæt; hvordan vil Du nu bære dig ad med at staa frem og fri til hans Datter, naar Du ikke en Gang har en passende Foræring at bringe ham?« — »Moder, Moder, det ved jeg nok, det ved jeg godt altsammen; men Kærligheden har nu en Gang slaaet Rod hos mig, og paa anden Maade faar jeg aldrig Fred. Men en Ting var der dog, som Du huskede mig paa, og som jeg havde glemt! Du sagde, at jeg ikke havde nogen Foræring at bringe Sultanen, men nu skal jeg fortælle dig, at jeg har en Gave, som ingen Konge har Mage til. Du maa nemlig vide, at de Stene, som jeg havde med fra den underjordiske Hule i de to Poser, ikke ere Glas, som jeg først troede, men at det er lutter Ædelstene; det har jeg faaet at vide ved at færdes paa Torvet hos Juvelererne, hvor jeg har set alle de Ædelstene, som bleve købte og solgte, og der

bemærkede jeg, at der ikke fandtes en eneste, som kunde maale sig med mine i Størrelse og Skønhed. Hvis Du derfor vil hjælpe mig, som Du har lovet, saa tag det Porcellainsfad, som vi have, for at jeg kan fylde det med Ædelstene; dem skal Du saa bringe til Sultanen, og jeg tror, at med en saadan Foræring vil Du let faa Adgang, saa at Du kan faa den overrakt til ham selv, samtidig med at Du fremfører dit Ærinde; men hvis Du ikke vil hjælpe mig til at faa Prinsessen, da er det ude med mig. Men kom nu med Fadet, for at vi kunne se, hvordan Ædelstenene tage sig ud i det.« Aladdins Moder stod nu op og hentede Fadet, og han fyldte det derpaa med en Mængde forskellige Slags Ædelstene, saa at Glansen af dem næsten helt blændede hans Moder, og skønt hun ikke rigtig vilde tro paa hans Udsagn om deres umaadelige Værdi, syntes hun dog, at det var en saadan Sjældenhed, at de godt kunde passe for Sultanen. Aladdin forsikrede om deres Kostbarhed, og om, at Sultanen vilde overøse hende med Ære i Anledning af en saadan Gave, og hans Moder sagde derfor: »Ja, ja, min Søn, jeg vil saamænd gærne tro, at de ere saa kostbare, men en gruelig Frækhed er det nu alligevel at komme til Sultanen med en saadan Anmodning, og jeg ved ikke, hvor jeg skal faa Mod til

at komme frem med den, og sæt ogsaa, at Allah giver mig Dristighed, og jeg faar sagt, hvad der ligger mig paa Hjærte, saa bliver jeg dog erklæret for gal og jaget ud, og maaske bliver ikke alene jeg, men ogsaa Du slaaet ihjel. Men det er nu lige meget, for din Skyld vil jeg tage mig sammen og gaa derhen, og hvis Sultanen tager pænt imod mig i Anledning af den smukke Gave, saa tænker jeg nok, at jeg skal faa det sagt.

Men det er sandt! naar nu Sultanen har hørt mit Frieri og saa spørger om din Stilling og din Rigdom, som Folk pleje, hvad skal jeg saa sige? for Du skal se, det Spørgsmaal kommer han nok med.« Aladdin svarede: »Nej, det kan han ikke faa nogen Grund til, naar han ser disse Ædelstene, saa det skal Du ikke bekymre dig om; gaa Du blot af Sted, og gør dig ikke Sagen værre i din Forestilling, end den er i Virkeligheden. Desuden er det mit Haab, at Lampen, som skaffer os alt, ogsaa vil kunne sætte mig i Stand til at besvare et saadant Spørgsmaal fra Sultanen.«

Under saadanne Samtaler hengik Natten, og efterhaanden kom der mere Mod i Aladdins Moder, særlig ved Tanken om, hvad Lampen kunde udrette. Da hendes Søn bemærkede dette, blev han bange for, at hans Moder skulde udplapre

Hemmeligheden og sagde: »Vogt dig vel, Moder, for at sige et eneste Ord om Lampen, for at vi ikke skulle miste den; thi af den afhænger al vor Herlighed.« Moderen sagde, at det skulde han ikke være bange for; derpaa tog hun Skaalen med Ædelstenene, svøbte et stort Tørklæde om og begav sig af Sted til Sultanens Raad, hvor hun kom saa tidligt, at det endnu ikke var samlet. Da hun havde staaet noget, kom Storveziren og en Del fornemme Folk ind og lidt efter de øvrige Vezirer og Rigets øverste. Nogen Tid efter dem kom Sultanen og tog Plads paa sin Thronstol; alle de fornemme rejste sig ved hans Indtrædelse og bleve staaende, indtil han havde givet dem Tilladelse til atter at tage Plads. Derpaa kom de audienssøgende frem og deres Sager bleve paadømte, den ene efter den anden, indtil Audienstiden var forbi; da rejste Sultanen sig og gik tilbage i sit Palads, og hele Forsamlingen skiltes.

Aladdins Moder var kommen saa tidlig, at hun var kommen til at staa foran de andre, men da ingen sagde til hende, at hun skulde gaa frem, blev hun staaende der, lige indtil Forsamlingen blev hævet, og da hun saa de andre forlade Salen, mente hun, at nu burde hun ogsaa gaa. Da Aladdin saa hende komme hjem igen med Skaalen, skønnede

han nok, at der var noget i Vejen, og kom derfor ikke med noget Spørgsmaal, førend hun selv begyndte at fortælle: »Naa, lovet være Allah, at det gik saa godt; jeg fik rigtignok ikke talt med Sultanen, men, om Gud vil, skal jeg nok faa ham i Tale i Morgen; der var saa mange i Dag, der maatte gaa bort med uforrettet Sag ligesom jeg.« Da Aladdin hørte dette, blev han glad over, at der ikke var andet i Vejen, og skønt han i sin utaalmodige Kærlighed helst havde set Sagen afgjort strax, søgte han dog at slaa sig til Taals. Den næste Dag gik hans Moder igen med sin Skaal til Sultanens Divan, men der var lukket, og paa sin Forespørgsel hos Vagten erfarede hun, at Sultanen kun gav Audiens tre Gange om Ugen, saa at hun blev nødt til at gaa hjem igen. Saaledes blev hun ved at komme igen en hel Uge i Træk, og hver Gang, der var aabent, gik hun ind og stillede sig foran Sultanen, uden at hun dog nogen Sinde fik Lejlighed til at træde frem eller sige noget.

Sultanen havde imidlertid hver Gang lagt Mærke til hende, og en Dag, da han fra Divanet gik ind i Paladset, ledsaget af Storveziren, sagde han: »Vezir, nu har jeg en sex, syv Gange i Divanet lagt Mærke til en Kone, der staar lige over for mig med noget under sit Tørklæde; ved Du noget om,

hvad hun vil?« »Eders Majestæt,« svarede Veziren, »ved, at Fruentimmer ofte vise sig meget uforstandige; hun her kommer vel blot for at klage over sin Mand eller sit Tyende eller lignende.« Dette Svar tilfredsstillede ikke Sultanen, og han befalede, at næste Gang hun kom, skulde hun føres frem for ham, hvorpaa Veziren førte Haanden til Hovedet og sagde: »Eders Majestæt, jeg hører og adlyder.«

For Aladdins Moder var det efterhaanden blevet en Vane at gaa til Divanet, og skønt det faldt hende temmelig besværligt at staa, fandt hun sig dog gærne deri for sin Søns Skyld. Men da hun kom næste Gang, saa Sultanen hende og sagde: »Vezir, der er den Kone, som jeg talte om; før hende nu frem, for at jeg kan faa at vide, hvad hun vil, og paadømme hendes Sag.« Strax blev hans Befaling opfyldt, og Aladdins Moder blev ført frem; hun udtalte de sædvanlige Ønsker for Sultanens Liv og Lykke og kyssede Jorden foran ham, hvorpaa han sagde: »Jeg har allerede tidligere set dig her, uden at Du har haft Lejlighed til at henvende dig til mig; men sig mig nu, hvad Du ønsker?« Aladdins Moder kyssede endnu en Gang Jorden foran ham og svarede: »Jeg beder Eders Majestæt paa Forhaand om ikke at vredes, naar jeg faar mit Ærinde fremført; thi sikkert vil det

forekomme Eders Majestæt besynderligt.« Sultanen var en Mand af en mild og venlig Karakter, og han lovede det derfor villigt og befalede alle at gaa ud undtagen hans Storvezir og sagde derpaa: »Naa, kom saa frem med, hvad Du har paa Hjærte.« »Eders Majestæt,« begyndte Aladdins Moder, »jeg har en Søn, som hedder Aladdin: en Dag, da han gik paa Gaden, hørte han en Udraaber bekendtgøre, at alle skulde lukke deres Boder og holde sig inde, fordi Prinsessen begav sig til Badet. Han fik da Lyst til at se hende, og skjulte sig derfor bag Døren og saa hende. Men lige fra den Dag har han ikke haft en rolig Time, men hængt over mig for at faa mig til at fri for ham hos Eders Majestæt, og det er forgæves, at jeg har forsøgt at bringe ham fra den Tanke; thi Kærlighed tager ikke mod Fornuft.« Da Sultanen hørte denne Tale, gav han sig til at le og spurgte derpaa: »Men hvad er det, som Du har i din Pose?« Aladdins Moder, der fik Mod, da hun saa, hvorledes Sultanen tog Sagen, lukkede op for Posen og fremviste Ædelstenene, som farvede hele Salen med deres brogede Skær.

Ved dette Syn forbavsedes Sultanen og udbrød: »Nej, aldrig har jeg dog set Ædelstene saa store og saa smukke, og jeg tror ikke, at jeg selv ejer Mage dertil; hvad mener Du, min Vezir, har

Du set noget lignende før?« — »Nej, Eders Majestæt, og jeg tror ikke en Gang, at der i Eders Skatkammer findes Stene, der svare til de mindste af disse.« — »Nu vel,« vedblev Sultanen, »den, der bringer slig Gave, er vel berettiget til at blive min Datters Brudgom, og ingen kan have større Krav paa hende.« Ved disse Ord blev Veziren meget forfærdet; thi Sultanen havde tidligere lovet sin Datter til hans Søn, og han sagde derfor: »Eders Majestæt har tidligere været saa naadig at give mig Eders Løfte, og jeg beder derfor om tre Maaneders Frist, for at min Søn, om Allah vil, kan skaffe Eders Majestæt en endnu større Gave end denne.« Dette Forslag gik Sultanen ind paa, og han vendte sig derpaa til Aladdins Moder og sagde: »Sig til din Søn, at jeg modtager hans Frieri, men at jeg forbeholder mig tre Maaneders Frist for at ordne Prinsessens Forhold og skaffe hende, hvad hun behøver.«

Da hun havde faaet dette Svar, takkede hun og begav sig ilsomt hjem; thi Glæden gav hende næsten Vinger. Aladdin, der saa hendes straalende Ansigt, og som lagde Mærke til, at hun kom tidligere hjem, end hun plejede, og uden at have Skaalen med, modtog hende glad, idet han ivrigt spurgte, hvordan det hele var gaaet. »Jo, Sultanen

blev henrykt over Ædelstenene, og lovede dig sin Datter; saa gik Veziren hen og hviskede ham noget i Øret, og jeg blev bange for, at han havde søgt at faa ham fra det; men saa bekræftede bag efter Sultanen sit Løfte, idet han blot forlangte tre Maaneders Frist.«

Da Aladdin hørte dette Budskab og Sultanens sikre Løfte, blev han overordentlig glad, skønt de tre Maaneder nok forekom ham at være en lovlig lang Tid, og han takkede sin Moder for al den Møje, som hun havde haft, og sagde: »I Sandhed, det er, som om jeg havde været i en Grav, og Du har frelst mig ud af den, og jeg takker Allah (han være priset); thi jeg tror, at nu er jeg ikke blot den rigeste, men ogsaa den lykkeligste af alle Mennesker.«

Aladdin gik nu og ventede til Fristens Udløb, men da hændte det, efter at de to Maaneder vare gaaede, at hans Moder en Dag gik ud for at købe Olie. Men da hun kom hen paa Torvet, fandt hun, at alle Boder vare lukkede; hele Byen var i Festdragt, alle Soldaterne vare ude og Livvagten til Hest, og overalt var der Glædesblus og Fakler. Hun blev meget forundret, og da hun endelig fandt en Oliehandler, der havde aabent, gik hun derind og spurgte, hvad der var paa Færde. »Hør, min

gode Kone,« sagde han, »I er vist ikke her fra Byen?« — »Jo, jeg er.« — »Og saa ved I ikke, at Prinsesse Badralbudur i Aften har Bryllup med Storvezirens Søn! han er nu i Badet, og disse Soldater staa her og vente paa ham for at føre ham til Paladset.« Ved disse Ord blev Aladdins Moder helt forstyrret ved Tanken om hendes stakkels Søn, der sad hjemme og talte hvert Minut, indtil de tre Maaneder vare omme, og strax ilede hun hjem og sagde: »O, min Søn, jeg maa bringe dig en Nyhed, men jeg er rigtignok bange for, at den vil bedrøve dig meget; Sultanen har brudt sit Løfte til dig; thi i Aften holder hans Datter Bryllup med Vezirens Søn; saa gik det dog, som jeg tænkte, at Veziren havde faaet Sultanen fra sin Beslutning ved det, som han hviskede ham i Øret.« Paa Aladdins Spørgsmaal om, hvor hun vidste det fra, fortalte hun om al Stadsen i Byen og om, hvad hun havde hørt af Oliehandleren, og om alle Soldaterne, der stode og ventede paa Vezirens Søn.

Aladdin blev dybt bedrøvet, men ved Tanken om Lampen mandede han sig atter op og sagde: »Hør, Moder, jeg troer, at Vezirens Søn ikke skal faa stor Glæde deraf, men sorg Du nu blot for vor Aftensmad, medens jeg gaar ind i mit Kammer et Øjeblik.« Da Aladdin var kommen derind og

havde lukket Døren, tog han Lampen frem og gned den, og strax viste Aanden sig og spurgte, hvad han vilde. Aladdin svarede: »Vid, at Sultanen havde lovet mig sin Datter efter tre Maaneders Forløb, men dette Løfte har han brudt; thi i Aften holder Vezirens Søn Bryllup med hende. Men hvis Du nu er en trofast Tjener af Lampen, saa befaler jeg dig, at Du i Aften skal bringe Brudesengen med de nygifte herhen.« »Jeg hører og adlyder,« svarede Aanden, »har Du mere at befale?« Aladdin svarede nej, og derpaa forsvandt Aanden.

Om Aftenen spiste Aladdin med sin Moder, men da det blev sent, gik han ind i sit Kammer, og lidt efter kom Aanden med Brudefolkene. »Tag denne Mand her,« befalede Aladdin, »og skjul ham paa et afsides Sted.« Øjeblikkelig bragte Aanden ham bort og forend han satte ham ned, pustede han paa ham, saa at alle hans Lemmer stivnede. Derpaa vendte Aanden tilbage, og Aladdin sagde: »Kom i Morgen og bring dem tilbage til det Sted, hvor Du tog dem.« »Jeg hører og adlyder,« svarede Aanden og forsvandt.

Aladdin kunde selv næppe tro, at det virkelig var sket, som han havde befalet; men da han saa Prinsessen i sit Kammer, nærmede han sig og sagde med al Sømmelighed: »Skønne Prinsesse, ikke har

jeg bragt Eder hid for paa nogen Maade at krænke Eders Ære, men jeg vilde ikke taale, at nogen anden kom til at besidde Eder, da Sultanen, Eders Fader, har givet sit Løfte til mig.«

Prinsessen, der paa en saadan Maade saa sig hensat i disse fattige Omgivelser, var saa forfærdet, at hun ikke kunde svare et Svar. Derpaa tog Aladdin sine Klæder af og efter at have lagt et Sværd mellem sig og Prinsessen, sov han ind, glad ved Tanken om at have forhindret Forbindelsen med Vezirens Søn; Prinsessen derimod tilbragte en meget angstfuld Nat og endnu værre var det for Brudgommen, der stod hele Natten uden at kunne røre sig. Om Morgenen kom Aanden, og paa Aladdins Befaling tog han Brudelejet og satte det tillige med Brud og Brudgom paa sin Plads i Paladset, uden at blive set af dem, der begge to vare opfyldte af den forfærdeligste Rædsel over disse Begivenheder. Lidt efter kom Sultanen for at hilse paa sin Datter, men da Vezirens Søn hørte ham komme, ilede han ind i et Sideværelse for at klæde sig paa, da han vilde undgaa at møde Sultanen.

Da Sultanen var kommet ind, kyssede han Prinsessen mellem Øjnene og spurgte efter hendes Brudgom, men i sin Forlegenhed svarede hun ikke,

skønt han gentog sit Spørgsmaal flere Gange. Da blev han vred og gik bort og begav sig hen til Sultaninden for at fortælle hende dette; men hun søgte at berolige ham og sagde: »Eders Majestæt, saaledes er det med alle nygifte; men det er kun Undseelse, som efterhaanden vil forsvinde, og Prinsessen vil tale og bære sig ad som sædvanlig; nu vil jeg selv se til hende, og da er hun nok anderledes.« Derpaa gik hun til Prinsessens Kammer og hilste hende ved at kysse hende mellem Øjnene, men Prinsessen bevarede haardnakket Tausheden. Da mærkede hendes Moder vel, at der maatte være hændt noget overordenligt, og spurgte derfor: »Min Datter, forklar mig dog Grunden til din Opførsel; hvad er der sket, siden Du modtager mig paa den Maade, naar jeg hilser dig?« »Ak, min Moder,« svarede Prinsessen, idet hun hævede Hovedet, »vredes ikke; jeg ved vel, at jeg burde modtage Eder med sømmelig Ærbødighed, men hør nu blot Grunden til, at jeg opfører mig saa underlig.« Derpaa gav Prinsessen en tro Beretning af alt, hvad der var hændt i den forløbne Nat, om hvorledes hun var bleven bortført, og hendes Brudgom var forsvundet, og de derpaa begge vare komne tilbage igen. »Og,« sluttede hun, »da saa min Fader Sultanen kom, var jeg saa angst og bevæget, at jeg slet

ikke kunde svare ham, og maaske er han bleven krænket derved; men jeg haaber, at I fortæller ham det hele, for at han ikke skal vredes over min Opførsel, men tilgive mig.«

Da Sultaninden hørte dette, sagde hun: »Min Datter, det er godt, at Du ikke har fortalt dette til din Fader, og vogt dig vel for at tale derom til nogen, for at de ikke skulle tro, at Sultanens Datter har mistet Forstanden.« »Min Moder,« forsikrede Prinsessen, »det er sandt, hvad jeg fortæller; jeg er ikke vanvittig, og hvis I ikke tror mig, saa spørg min Brudgom.« Men Sultaninden vilde ikke høre mere og sagde: »Staa nu op, min Datter, og forjag disse Drømmesyner af dine Tanker. Se blot Festen og Tummelen i Byen, og hør Trompeterne og Sangen. Det er altsammen alene for din Skyld.« Efter dernæst at have hidkaldt Slavinderne, for at paaklæde Prinsessen, gik hun til Sultanen og forklarede ham, at det hele kun kom af en Drøm, som hans Datter havde haft, og at han ikke skulde bryde sig om det; men senere kaldte hun Vezirens Søn til sig og spurgte: »Er det sandt, hvad Prinsessen fortæller?« Men da han var bange for, at Ægteskabet skulde ophæves, skjulte han Sandheden og sagde: »Jeg ved ikke, hvad Eders Majestæt

mener;« og Sultaninden blev derved forvisset i sin Formodning om, at det hele kun var en Drøm.

Hele den Dag fortsattes Festen under Jubel og Glæde, og Sultaninden tilligemed Veziren og hans Søn gjorde alt for at oplive og adsprede Prinsessen, men hun vedblev at være taus og indesluttet formedelst Nattens Begivenheder, medens alle andre gik rundt og priste Vezirens Søn lykkelig paa Grund af dette fornemme Giftermaal og formedelst Prinsessens Skønhed og Ynde. Aladdin derimod spadserede om i Gaderne og saa paa Stadsen, og naar han hørte Folk udbrede sig over Vezirens Søns mageløse Lykke og Ophøjelse, tænkte han ved sig selv: »Ja, I skulde bare vide, hvordan han havde det i Nat, saa vilde I vist ikke misunde ham hans Lykke.«

Da det blev Aften, gik Aladdin hjem og efter at han som sædvanlig havde hidkaldt Aanden ved Lampens Hjælp, gav han Befaling til atter at hente Prinsessens Seng. Lige som den foregaaende Nat blev Vezirens Søn bragt bort, og Aladdin sov paa hans Plads efter at have lagt Sværdet mellem sig og Prinsessen, og om Morgenen blev Sengen af Aanden ført tilbage til Paladset. Næppe var den kommen tilbage, førend man hørte Sultanens Skridt, og Vezirens Søn, der denne Gang næsten var helt

stivnet af Kulde, skyndte sig bort for at klæde sig paa og undgaa at møde Sultanen. Denne var begærlig efter at se, hvorledes hans Datter vilde modtage ham, og kom derfor strax hen og hilste hende paa sædvanlig Vis og spurgte, hvorledes hun havde det, men Prinsessen svarede ikke et Ord og saa ganske forstyrret og nedslaaet ud. Da blev Sultanen vred, han drog sit Sværd og sagde: »Hvad er det, som er sket med dig? sig mig det øjeblikkelig, eller jeg slaar dig ihjel paa Stedet; er det en Maade at vise mig Ærbødighed? svarer Du ikke et Ord, naar jeg taler til dig?« Da Prinsessen bemærkede sin Faders Vrede og saa den dragne Sabel, søgte hun at samle sine Tanker, hævede Blikket og sagde: »Min høje Fader, bliv ikke vred og overil Eder ikke i Eders Hidsighed, men hør, hvad der er hændt mig i disse to Nætter, og Eders Majestæt vil da sikkerlig tilgive mig.« Derpaa fortalte hun alt, hvad der var sket, og sagde tilsidst: »Hvis Eders Majestæt ikke fæster Lid til mine Ord, kan I adspørge min Brudgom, og tillige erfare, hvad der skete med ham, efter at han blev taget bort; thi det ved jeg ikke.«

Da Sultanen hørte denne Beretning, fyldtes hans Øjne med Taarer; han stak Sværdet i Skeden, kyssede hende og sagde: »Hvad Du her fortæller,

min Datter, er sandelig af den Art, at jeg ikke kan andet end undskylde din Opførsel, men vær nu ved godt Mod og tænk ikke mere derpaa, jeg skal næste Nat sørge for at bevogte dig saaledes, at sligt ikke kan ske.« Derpaa gik Sultanen bort, lod sin Vezir kalde og spurgte ham: »Har din Søn fortalt, hvad der er hændt ham og min Datter?« »Eders Majestæt,« svarede Veziren, »jeg har endnu ikke haft Lejlighed til at se min Søn.« Derpaa fortalte Sultanen det hele og sagde: »Jeg ønsker nu, at Du adspørger din Søn; thi maaske har Prinsessen overdrevet noget i sin Frygt, skønt jeg tror, at det er sandt, hvad hun har sagt.« Øjeblikkelig gik Veziren til sin Søn, og paa hans Spørgsmaal svarede denne: »Min ophøjede Fader, Prinsessen har talt sandt; i Stedet for at være to Glædesnætter har det været de to forfærdeligste Nætter, som jeg har tilbragt; jeg har staaet i et mørkt og snævert Hul, medens hele mit Legeme var stivnet af Frygt og Kulde. Jeg besværger dig derfor om, at Du anmoder Sultanen om at opløse dette Ægteskab; thi skønt denne Ophøjelse er en stor Ære for mig og trods min Kærlighed til Prinsessen føler jeg dog, at jeg ikke har Kraft til endnu en Gang at udholde slig en Nat.«

Ved disse Ord blev Veziren meget bedrøvet; thi han havde gjort sig store Forhaabninger med Hensyn til Sønnens Ophøjelse ved dette Giftermaal, som han af den Grund naturligvis nødig saa ophævet, og han opfordrede derfor sin Søn til at holde ud en Nat endnu; thi maaske kunde de træffe saadanne Forholdsregler, at det, som før var sket, kunde undgaas. Men da han kom til Sultanen og fortalte, at hans Søns Udsagn stemmede med Prinsessens, mente denne, at Ægteskabet burde tilbagekaldes; strax befalede han, at alle Festligheder skulde ophøre, og Giftermaalet blev saaledes ophævet. Dette vakte stor Forundring hos Folk, især da de saa Veziren og hans Søn komme ud af Paladset med en Mine, hvori Sorgen og Bedrøvelsen tydelig stod at læse. Den eneste, der vidste rigtig Besked, var Aladdin, men ham havde Sultanen aldeles glemt, og han havde derfor ikke nogen Anelse om, hvorledes disse Begivenheder vare gaaede til.

Aladdin ventede imidlertid troligt, indtil de tre Maaneder vare omme, og først, da de vare forbi, sendte han sin Moder til Paladset for at minde Sultanen om hans Løfte. Da denne traadte ind i sit Divan og fik Øje paa hende, der stod foran ham, kom han strax til at huske paa sit Løfte, og han befalede derfor Veziren at kalde hende frem,

forend de tog fat paa de andre Sager. Aladdins Moder traadte frem og hilste Sultanen efter Skik og Brug ved at ønske ham et langt Liv og Lykke og sagde derpaa: »Eders Majestæt, nu ere de tre Maaneder forbi, efter hvis Forløb I lovede at lade min Søn ægte Eders Datter, Prinsesse Badralbudur.« Sultanen, der saa hendes fattige og uanselige Ydre, vidste ikke rigtig, hvad han skulde sige, og spurgte derfor Veziren: »Hvad mener Du, at jeg skal gøre? jeg har ganske vist givet mit Løfte, men det er jo aabenbart fattige Folk, som ikke ere af fornem Æt.«

Veziren opfyldtes af Misundelse ved Tanken om, at en anden skulde opnaa den Lykke, som hans Søn havde mistet; han vendte sig mod Sultanen og sagde: »Intet er lettere, Eders Majestæt, end at forebygge, at Eders Datter bliver givet til en saadan Mand, hvem ingen kender.« — »Ja, men hvorledes? jeg har jo givet mit Løfte, og en Sultans Løfte er ubrødeligt.« — »Eders Majestæt, I skal forlange fyrretyve Skaale af rent Guld, fyldte med lignende Ædelstene som dem, I fik, og baarne af fyrretyve Slavinder, der ledsages af lige saa mange Slaver.« »Ja, ved Allah,« sagde Sultanen, »Du har Ret; thi det er noget, som han umuligt kan skaffe.« Derpaa sagde han til Aladdins Moder: »Gaa hjem

og sig din Søn, at jeg er rede til at opfylde mit Løfte, saafremt han som Brudegave kan bringe fyrretyve Guldskaale med Ædelstene som dem, Du bragte mig; de skulle bæres af fyrretyve Slavinder, og disse skulle ledsages af fyrretyve Slaver, der fuldstændig passe sammen med dem; paa den Betingelse skal han faa min Datter.«

Medens Aladdins Moder begav sig hjem, tænkte hun ved sig selv: »Hvor skal dog min Søn faa alle de Ædelstene fra; jeg tror ikke, at han kan komme tilbage til Hulen og plukke dem, og selv om han ogsaa kunde det, hvordan vil han saa bære sig ad med Slaverne.« Disse Tanker opfyldte hende stadig, og, saasnart hun kom hjem, sagde hun til Aladdin: »Ja, jeg sagde dig nok, at Du ikke skulde tænke paa Prinsessen; sligt lader sig ikke gøre for Folk som os.« »Hvordan gik det da?« spurgte Aladdin. »Jo,« sagde hun, »Sultanen, han tog rigtig pænt imod mig som sædvanlig, men det er Veziren, som gør alle Ulykkerne; for da jeg havde sagt, hvad jeg skulde sige om, at nu var Fristen løbet ud, saa hviskede Sultanen lidt med Veziren, og saa gav han mig denne Besked.« Derpaa fortalte hun ham alt og sagde: »Naa, hvad siger Du saa til det? men det har Du vel ikke noget at sige til?«

Da Aladdin hørte dette, lo han og sagde: »Du tror, Moder, at jeg ikke har noget at svare hertil, og at det er umuligt, og det samme har vel Sultanen tænkt, men gaa Du nu blot ud og køb, hvad Du skal bruge til vort Maaltid, og naar vi have spist, haaber jeg at kunne svare dig; thi denne Opgave er langt lettere. end jeg havde tænkt.« Saasnart hans Moder var gaaet bort, hidkaldte han Aanden og sagde: »Jeg bejler til Sultanens Datter, og nu forlanger han fyrretyve Skaale af massivt Guld, som alle skulle være fyldte med Ædelstene fra den underjordiske Have; dette maa Du bringe mig tillige med fyrretyve Slavinder til at bære dem og lige saa mange Slaver.« Aanden svarede: »Jeg hører og adlyder,« forsvandt og kom kort efter tilbage med alt det forlangte og fôr derpaa atter bort. Da Aladdins Moder kom hjem, blev hun højlig forbauset og udbrød: »Sandelig, Allah har velsignet min Søn,« men inden hun fik taget sit Slør af, bad Aladdin hende om strax at begive sig til Sultanen og overlevere ham det forlangte, for at denne kunde se, hvad han formaaede. Derpaa aabnede han Døren og lod Slaverne gaa ud parvis, idet hans Moder gik foran. Folk stimlede sammen paa Gaden og betragtede dem med Forbauselse, idet de beundrede Slavernes Skønhed og deres

pragtfulde Klæder, der vare indvævede med Guld og broderede med Perler af en umaadelig Værdi, som funklede ligesom Solstraaler, og over hver Skaal var der udbredt et guldbroderet Stykke, der ligeledes var besat med Perler og Ædelstene.

Da Slaverne, der marcherede frem i ordnede Rækker, naaede Paladset, vakte de overordenlig Forbauselse blandt Hoffolkene og Officererne, som holdt Vagt; thi aldrig i deres Liv havde disse set noget lignende, og Ædelstenene i Skaalene og paa de prægtige Klædninger spillede med en saadan Glans, at de næsten fik ondt i Øjnene af at se derpaa. Da Sultanen fik Efterretning om dette Optog, befalede han strax, at de skulde føres ind i hans Divan, og da de vare komne ind med Aladdins Moder i Spidsen, hilste de Sultanen med Underdanighed og Ærbødighed og satte Skaalene foran ham efter at have taget de guldbroderede Stykker af. Forbauselse over al denne Pragt greb Sultanen i den Grad, at han blev aldeles stum og ikke kunde tale; og hans Forundring forøgedes endnu mere ved Tanken om, at alt dette var skaffet til Veje næsten i et eneste Øjeblik; endelig befalede han, at Gaverne skulde bringes til Prinsessen. Aladdins Moder gik nu frem og sagde: »Ganske vist, Eders Majestæt, er denne Gave langtfra Prin-

sessen fuldt ud værdig, men —«; men Sultanen afbrød hende og sagde til Veziren: »Mener Du ikke, at den, der i vor Tid kan bringe saadanne Gaver, vel kan fortjene at blive Sultanens Svigersøn?« Men Veziren, der var opfyldt af Nag og Misundelse, svarede: »Nej, det mener jeg ikke; ikke al Verdens Skatte kan opveje Eders Datter, og dog synes Eders Majestæt at sætte disse Ting her højere end hende.«

Sultanen mærkede imidlertid godt, hvad det var, der lagde Veziren disse Ord i Munden; han vendte sig derfor til Aladdins Moder og sagde: »Gaa hjem til din Søn, Kvinde, og sig, at jeg modtager hans Gave og er beredt til i Følge mit Løfte at give ham min Datter, Prinsessen, til Brud; sig ham endvidere, at han skal komme hid, for at jeg kan lære ham at kende og modtage ham med al Hæder og Ære, og at jeg ønsker, at Brylluppet skal fejres allerede i Aften.« Men denne Besked gik Aladdins Moder bort og ilede hjem, idet Glæden gav hende Vinger, opfyldt som hun var af Tanken om, at hendes Søn skulde være Sultanens Svigersøn; denne derimod opløste Divanet og befalede, at alle Skattene skulde bringes til Prinsessen. Da hun saa al denne Herlighed, blev hun aldeles betaget af Forbauselse; thi hun mente, at sligt fandtes

der ikke Mage til i Alverdens Skatkamre, og da hun hørte, at det hele kom fra hendes nye Brudgom, blev hun overmaade henrykt, og Sultanen glædede sig ved at se, at alle hendes sørgmodige Tanker nu vare forsvundne, og mente, at dette Ægteskab nok vilde bringe hende større Glæde end det med Vezirens Søn.

Imidlertid sad Aladdin og ventede paa sin Moder; da han saa hende komme med smilende Ansigt, tænkte han nok, at det var gaaet godt, og udbrød: »Allah være priset, nu er vel mit Ønske gaaet i Opfyldelse?« »Ja, min Søn,« svarede hun, »nu kan Du være glad; Sultanen har bestemt, at dit Bryllup skal staa endnu i Aften; desuden skal jeg sige, om Du vil komme til ham, for at han kan se dig og modtage dig med Hæder og Ære; det er, hvad jeg havde at melde, nu maa Du selv om Resten.« Da stod Aladdin op og kyssede sin Moders Haand og takkede hende for al hendes Kærlighed; derpaa gik han ind i sit Kammer, hidkaldte Aanden og befalede at bringe ham til et Bad, saa herligt indrettet, som det kunde tænkes, samt skaffe ham en prægtig og kostbar Dragt. I næste Øjeblik befandt han sig i et Marmorbad, som ingen Konge havde Mage til; det var smykket med vidunderlige Billeder, og i hvert Kammer vare Væg-

gene indlagte med Ædelstene; der steg Aladdin ned, og Genier tvættede ham og gik ham til Haande paa Lampens Aands Befaling. Derpaa kom en anden Skare Genier, der salvede ham og iførte ham de prægtige Klæder, som Lampens Aand havde bragt og lagt der i Stedet for hans egne; og ingen skulde nu mere tro, at Aladdin var en fattig Skrædersøn, men enhver maatte antage, at han var en mægtig Kongesøn.

Da han dernæst var bragt tilbage til sit Hus, sagde han til Aanden: »Nu maa Du skaffe mig 48 Tjenere, hvoraf 24 skulle gaa foran mig og 24 bag ved, og deres Klæder og Vaaben maa være fuldendte i enhver Henseende, saa at ingen Fyrste ejer Magen; endvidere maa jeg have en prægtig Ganger, hvis Saddeltøj skal være helt besat med Guld, og hver af de 48 Tjenere skal have en Pung med tusinde Guldstykker; til min Moder maa Du bringe tolv skønne og prægtigt klædte Slavinder, som skulle ledsage hende til Sultanens Slot; alt dette maa Du skaffe mig; thi det kan jeg ikke undvære, naar jeg skal begive mig til Sultanen.« Aanden svarede blot: »Jeg hører og adlyder,« og bragte paa Timen alt, hvad Aladdin havde ønsket sig.

Derpaa sendte denne en af Slaverne af Sted for at se, om Sultanen var rede til at modtage ham, og da han meldte, at han ventede, svang Aladdin sig paa sin Hest og red af Sted, omgivet af de 48 Tjenere. Undervejs kastede disse Guldstykker rundt til den forsamlede Mængde, der stimlede sammen opfyldt af Beundring over det prægtige Tog og over Aladdin selv. Thi Lampen havde den Egenskab, at den ikke blot skænkede sin Ejermand Rigdom og Magt, men ogsaa Skønhed og Forstand, og skønt Folk kendte Aladdins ringe Herkomst, var der derfor alligevel ingen, der misundte ham hans Lykke, men alle ønskede alt godt over ham for hans Værdigheds og Gavmildheds Skyld.

Imidlertid havde Sultanen forsamlet hele sit Hof og alle Rigets Stormænd og forkyndt dem, at hans Datter skulde fejre sit Bryllup med Aladdin, som de skulde berede sig til at modtage; og da denne kom ridende, stode derfor Vezirerne og Kammerherrerne og alle Hoffolkene opstillede ved Paladsets Port. Da han var kommen indenfor Porten, vilde han staa af, men en af Emirerne tog hans Hest og førte den lige hen til Indgangen til Divansalen, medens alle de andre gik foran. Der sad Sultanen paa sin Trone, men da Aladdin kom, steg han ned

og omfavnede ham uden at tillade ham at kaste sig til Jorden for ham, og lod ham derpaa tage Plads ved sin højre Side. Aladdin frembar sin Hilsen til Sultanen og sagde: »Min høje Fyrste, Eders Majestæt har vist mig en stor Ære ved at skænke mig Eders Datter, skønt jeg langtfra er værdig til denne Hæder; jeg vil derfor nøjes med at bede Allah bevare og beskytte Eders Majestæt, thi min Tale formaar ikke at tolke min Taknemmelighed.« Sultanen sad imidlertid betaget af Forbauselse over den Pragt, der omgav Aladdin og hans 48 ledsagende Tjenere, og den forøgedes endnu mere, da han hørte hans forstandige Tale og bagefter saa hans Moder i en herlig Klædning, fulgt af de tolv dejlige Slavinder. Ogsaa hele Hoffet var opfyldt af Beundring, undtagen Veziren, hvis Hjærte nagedes af Misundelse ved alt, hvad han saa og hørte, at Aladdin foretog sig.

Sultanen gav nu Befaling til at lade Musikens Toner klinge og begav sig til Bords med Aladdin, der atter fik Plads ved hans højre Side, hvorpaa de øvrige Hoffolk tog Sæde hver efter sin Rang. Under Maaltidet talte Sultanen stadig med Aladdin, og denne gav sine Svar med en Finhed og Vittighed, som om han aldrig havde levet mellem andre end Konger og Fyrster, saa at Sultanen følte sig

henrykt og tiltrukket af ham. Efter at de havde spist, lod han de retslige Øvrighedspersoner kalde, for at de kunde affatte Ægteskabskontrakten mellem Aladdin og Prinsesse Badralbudûr, og da denne var underskrevet, vilde Aladdin begive sig bort. Da Sultanen vilde holde ham tilbage, svarede Aladdin: »Eders Majestæt, det er mit Ønske at opføre for Prinsessen et Palads, som kan være hende en passende Bolig, og skønt mit Hjærte er opfyldt af Længsel, anser jeg det dog ikke for rigtigt at nærme mig hende, før dette er fuldendt.« »Min Søn,« svarede Sultanen, »jeg giver dig fri Raadighed til at vælge det Sted, som Du selv ønsker, men hvis Du synes om den Plads, som ligger her foran mit Slot, saa kan Du jo bygge det der.« »Ja, Eders Majestæt, dette var netop mit højeste Ønske; thi derved kan jeg altid være i Eders Nærhed.«

Derpaa begav Aladdin sig hjem i det samme Optog og hilset af den forsamlede Mængdes Bifaldsraab, og saa snart han var kommen ind i sit Kammer, kaldte han paa Aanden og sagde: »Nu har jeg et meget stort Arbejde at paalægge dig; Du skal bygge mig et Palads paa Pladsen foran Sultanens, men det skal være hurtigt færdigt og det

skal overgaa alt andet i Verden, saa at end ingen Konge kan have ejet noget lignende.«

Den næste Morgen, før Solen brød frem, stod Aanden ved Aladdins Leje: »Herre, nu er Paladset færdigt, kom og se.« Øjeblikkelig stod Aladdin op, og Aanden bragte ham derhen og førte ham omkring i hele Slottet, der var bygget af lutter Marmor og Jaspis og Porfyr; først gik de ind i Skatkammeret, der var opfyldt med Sølv og Guld og Ædelstene i en saadan Mængde, at der hverken var Tal eller Maal derfor; ogsaa i de andre Sale vare alle Redskaber af Guld, endog i Slottets Køkken; desuden var der Værelser, der laa fulde af de prægtigste Dragter, og i Staldene stode Gangere, som man aldrig havde set Mage til; hele Slottet vrimlede af Slaver og Slavinder, der fængslede Øjet ved deres Skønhed og Ynde. Alt dette betragtede Aladdin, idet endogsaa han var betagen af Forbauselse over, at det havde kunnet frembringes paa en eneste Nat, og tilsidst blev han ført op til det vidunderligste af det hele, en Sal med fire og tyve Vinduer, hvis Skodder vare af lutter Smaragder og Hyazinther paa nær et, som efter hans egen Befaling ikke var gjort færdig. Da han havde beundret alt, sagde han til Aanden: »Nu har jeg kun et at bede om, som jeg har glemt; Du maa

bringe et guldbroderet Silketæppe, som naar herfra til Sultanens Slot, for at Prinsessen kan gaa derpaa, naar hun begiver sig herhen fra sin Faders Palads.« Aanden forsvandt, og da han kom tilbage, sagde han: »Det er alt sket,« og viste ham Tæppet, som laa udbredt paa sit Sted.

Medens Aladdin begav sig hjem igen, var Sultanen imidlertid staaet op; han gik hen til Vinduet og saa ud, men da han fik Øje paa det nye Slot, vilde han ikke tro sine egne Sanser; han begyndte at gnide sine Øjne i den Tanke, at han sov endnu, men snart mærkede han, at han var vaagen og at han virkelig saa et pragtfuldt Slot, udenfor hvilket der laa et Tæppe, som naaede helt hen til hans eget. Den samme Forbauselse havde ogsaa grebet Dørvogterne og Veziren, der just kom gaaende, og strax kom Sultanen ham glad i Møde og udbrød: »Ser Du nu, at Aladdin vel er værdig til at være min Datters Brudgom; hans Rigdom er jo saadan, at intet Menneske kan stille ham en Opgave, der er for vanskelig.« »Eders Majestæt,« svarede Veziren, »blot ikke denne Bygning og al denne Pragt er et rent Bedrag, frembragt ved Trolddomskunster; thi intet Menneske i Verden, hvor rig og mægtig han end kan være, formaar at rejse et saadant Palads paa en eneste Nat.« »Det

er underligt,« sagde Sultanen, »at Du altid nærer de sletteste Tanker om Aladdin, men det maa vel hidrøre fra en Misundelse hos dig; tror Du da, at den, der kunde bringe min Datter slige Ædelstene i Brudegave, ikke ogsaa skulde kunne bygge et Palads som dette?« Ved disse Ord mærkede Veziren, hvor stor Pris Sultanen satte paa Aladdin, og skønt Misundelsen kogte i ham, tav han derfor stille, da han indsaa, at han ikke mere formaaede noget.

Da Dagen fuldstændig var brudt frem, begav Aladdin sig til Sultanens Slot, efter at han af Aanden havde faaet titusinde Guldstykker, som hans Tjenere ligesom tidligere uddelte blandt Mængden, der jublede over hans Gavmildhed. Ved Paladset blev han modtaget af hele Hoffet, der ventede paa ham; Sultanen kyssede og omfavnede ham og førte ham derpaa til Bords, medens Musikens Toner løde og Festen begyndte at fejres overalt i Byen; ogsaa alle de fremmede Gesandter og de rejsende fra fjærne Steder kom for at deltage i Højtiden og i Beundringen over dette mærkværdige, prægtige Palads, som var bleven bygget paa en eneste Nat.

Efter Maaltidet forlod Aladdin Sultanen og red med sine Tjenere til sit eget Slot for at gøre alt rede til Modtagelsen af sin Brud, idet Folket, der hilsede ham og nedbad Allahs Velsignelser over

hans Hoved, ledsagede ham i et prægtigt Optog. I Paladset uddelte Aladdin sine Befalinger til sine Slaver og hele Tjenerskabet, for at alt kunde være rede, naar Prinsesse Badralbudur skulde komme. Om Aftenen, da Solheden var taget af, forsamlede Sultanen sine Vezirer og Emirer og alle sine Officerer i Slottets Gaard; der kom ogsaa Aladdin ridende og begyndte at tumle sin Hest for at vise sin Kunst, og der var ingen, som kunde maale sig med ham; thi en Hest som hans havde intet Menneske Mage til. Prinsessen var fra sit Vindue uset Vidne til dette Skuespil, og da hun saa hans Skønhed og Mandighed, optændtes hendes Hjærte af Elskov og hun blev helt betaget af Glæde. Derpaa rede ogsaa alle de andre frem og foretoge forskellige Øvelser, men Aladdin vandt stadig Prisen. Da denne Leg var endt, fulgte Vezirerne og Rigets Stormænd ham til Sultanens Bad, og efter at han der havde badet sig og iført sig en endnu prægtigere Klædning, rede de i et højtideligt Optog med ham til hans Slot; paa begge Sider af ham fulgte fire Vezirer, bærende Sværd i Hænderne, og foran gik en stor Skare med Fakler og Trommer og Trompeter. Da de naaede hans Palads, stege de af Hestene og traadte ind, og han lod dem alle tage Plads, skønt de vare saa mange, at de næppe

kunde tælles, og bød derpaa sine Slaver at skænke Forfriskninger for dem, medens der stadig blev kastet Guldstykker ud til Folket udenfor.

Da Sultanen var vendt tilbage fra Slotsgaarden, gav han Befaling til, at man nu skulde følge Prinsessen til Aladdins Palads, og øjeblikkelig satte Optoget sig i Bevægelse, bestaaende af Rigets Stormænd samt fakkelbærende Slaver; Aladdins Moder gik ved Prinsessens Side, og desuden ledsagedes hun af alle Vezirernes og Emirernes Hustruer; foran gik otte og fyrretyve Slavinder med kostbare, ambraduftende Lys i Guldlysestager, der vare besatte med Ædelstene, og bagefter fulgte alle, baade Mænd og Kvinder, som hørte til Slottet. Af denne Skare blev Prinsessen, der forinden var bleven omklædt og iført sin fulde Stads, ført til sin Brudgoms Slot, og der kom Aladdin hende i Møde og tog Sløret af hende. Hans Moder, der ledsagede hende, forbausedes, da hun saa hendes Skønhed og Ynde, men endnu mere forundrede hun sig ved at betragte den Pragt, der omgav dem i de med Perler og Smaragder smykkede Værelser, og hun sagde ved sig selv: »Naa, jeg troede, at Sultanens Palads var noget særligt herligt, men dette alene overgaar da alt, hvad Konger nogen Tid have ejet, og jeg tror ikke, at noget Menneske skulde kunne bygge noget

lignende.« Saaledes tænkte hun, og en lige saa stor Beundring opfyldte Prinsessen ved alt, hvad hun saa. Imidlertid blev Maaltidet baaret frem, og under dette traadte firsindstyve Slavinder frem med alle Slags Instrumenter, som de begyndte at spille paa, idet de sang saa herligt, at de henrev alle Tilhørernes Hjærter, og Prinsessen hensank i Beundring; thi hun mente, at saa dejlige Toner havde hun endnu aldrig hørt. Paa denne Maade vedblev Jublen og Glæden, og der holdtes i denne Nat en saadan Fest, saa at end ikke Alexander, de to Verdeners Behersker, nogen Sinde havde fejret en lignende.

Om Morgenen stod Aladdin op, og den af hans Tjenere, der havde Opsynet med hans Kostbarheder, bragte ham en ny og prægtig Klædning; derpaa befalede han, at hans Hest skulde føres frem, og han steg op og red med sit Følge til Sultanens Palads, hvor han strax blev indladt. Saasnart Sultanen erfarede, at han var kommen, ilede han ham strax i Møde og kyssede og omfavnede ham, og lod ham derpaa tage Plads ved sin Side, medens Vezirerne og Rigets Stormænd bragte ham deres Hyldest og tillige med Sultanen selv udtalte alle gode Ønsker for ham. Derpaa spiste de, men da de vare færdige, sagde Aladdin: »Hvis det be-

hager Eders Majestæt, og hvis I vil vise mig en Ære, vil jeg bede Eder om med hele Eders Følge at aflægge et Besøg hos Eders Datter, Prinsessen.« Dette Forslag modtog Sultanen med Glæde og begav sig øjeblikkelig af Sted med alle sine Hoffolk; da han var kommen til Slottet, gav han sig til nøje at betragte dets Arkitektur og de Dele, hvoraf det var bygget, og forbauset over al denne Storhed og Rigdom vendte han sig til sin Vezir og sagde: »Sig mig, har Du nogen Sinde set noget saadant? mon nogen Konge i Verden raader over saadanne Masser af Guld og ædle Stene som dem, vi se her?« »Eders Majestæt,« svarede Veziren, »sligt besidder ingen jordisk Konge, og ikke al Verdens Folkeslag kunde formaa at bygge et saadant Palads; thi der findes heller ikke Kunstnere, som kunne udføre Arbejder som disse; men jeg tror, som jeg allerede har sagt Eders Majestæt, at alt dette skyldes Trolddomskunster.« Men Sultanen, der mærkede, at det var af Misundelse, at Veziren talte saaledes, og at han vilde søge at indtage ham mod Aladdin ved denne Beskyldning for Trolddom, svarede blot: »Det, som Du her siger, mener Du ikke; men for øvrigt ved jeg godt, hvorfor Du siger det.« Derpaa førte Aladdin Sultanen af Sted, indtil de kom til den høje Sal, hvor han viste ham

de kostbare Vinduer, der vare prydede med Smaragder og Hyazinther. Da Sultanen gik rundt og beundrede dette, lagde han Mærke til det Vindue, som Aladdin havde lagt en særlig Plan med, og da han saa, at det var ufuldendt, vendte han sig til Veziren og spurgte ham, om han vidste Grunden til, at dette ikke var færdigt. »Eders Majestæt,« sagde denne, »Aarsagen ligger vel i, at Brylluppet gik saa hurtigt for sig, at der ikke har været Tid til at fuldende det.«

Imidlertid var Aladdin gaaet ind for at forkynde Prinsessen hendes Faders Ankomst, og da han vendte tilbage, kom Sultanen med sit Spørgsmaal angaaende Vinduet. »Eders Majestæt,« sagde Aladdin, der lod som intet, »paa Grund af Ilsomheden have Kunstnerne endnu ikke faaet det færdigt.« »Ja, men saa vil jeg lade det gøre færdigt,« sagde Sultanen. Aladdin takkede ham meget, og strax befalede han, at hans Juvelerer og Guldsmede skulde komme, efter at de i hans Skatkammer havde forsynet sig med, hvad de behøvede, for at de kunde gøre det af Vinduet færdigt, som manglede. Derpaa kom Prinsessen for at hilse paa sin Fader, som modtog hende med Glæde, da han saa hendes smilende Ansigt, og fulgte med hende ind i hendes Værelser, hvor der stod et Bord dækket for ham

og hans Datter og Aladdin og et andet for Vezirerne, Officererne og alle de øvrige fornemme. Saasnart Sultanen smagte paa, hvad der var sat frem, forbausedes han over de udsøgte Retter, og samtidig traadte de firsindstyve Slavinder, der i Skønhed kappedes med Fuldmaanen, frem og anslog Strængene paa deres Instrumenter, idet de sang saa henrivende, at det kunde vække Glæde endog hos den mest bedrøvede, og mere og mere satte den Overbevisning sig fast hos Sultanen, at ingen Kejser eller Konge nogen Sinde havde formaaet at tilvejebringe noget lignende.

Efter Maaltidet blev Desserten baaret frem i en anden Sal, og derpaa gik Sultanen op for at se, hvorledes det gik med Arbejdet, men han saa, at der manglede meget, og at det, som de havde taget i Skatkammeret, langtfra slog til. Da fik de Lov til at tage af, hvad der fandtes i Statens Skatkammer, og hvis dette ikke slog til, maatte de ogsaa bruge de Ædelstene, som Aladdin havde givet ham; men der manglede stadigt meget, og Sultanen gav da Befaling til, at de frit kunde raade over de Kostbarheder, som fandtes hos alle Rigets Stormænd.

Den næste Morgen kom Aladdin for at se, hvordan det gik, og da han saa, at de ikke en Gang havde faaet gjort Halvdelen færdig, befalede

han dem at tage det altsammen fra hinanden og bringe Ædelstenene tilbage, hvor de havde taget dem. Da Juvelererne kom til Sultanen og berettede dette, spurgte han dem om Grunden, men da de svarede, at Aladdin ikke havde givet nogen Grund for sin Befaling, begav han sig strax over til Aladdins Slot. Denne havde imidlertid, efter at han havde sendt Guldsmedene bort, hidkaldt Lampens Aand og befalet ham at gøre Vinduet færdigt, og da han kort efter kom op i Salen, var det allerede gjort. I dette Øjeblik kom en Eunuch og meldte Sultanens Ankomst, og strax ilede Aladdin ned for at modtage ham. »Min Søn«, sagde Sultanen, »hvorfor har Du ikke ladet Juvelererne gøre deres Arbejde færdigt? thi det er da ikke værdt, at der findes noget ufuldendt i dit Palads.« »Eders Majestæt,« svarede Aladdin, »jeg har ogsaa vel formaaet at fuldende det, og for at I kan overbevise Eder derom, saa stig derop og se selv.« Da Sultanen kom op i Salen, gav han sig til at undersøge Vinduerne, men da han fandt, at de alle vare ganske ens, udbrød han i Beundring: »Hvad er dette dog for et Vidunder, min Søn, at Du har kunnet bygge i en Nat, hvad almindelige Kunstnere ikke kunde tilendebringe i Maaneder; sikkerlig, din Lige findes ikke i Verden.« »Allah beskytte

Eders Majestæt og forlænge Eders Liv,« svarede Aladdin, »men slig en Ros er jeg langtfra værdig til.« »Jo, min Søn, den, der som Du kan gøre det, som ingen anden formaar, er vel værdig til slig Ros.« Derpaa gik Sultanen tilbage til Prinsessen, og da han havde set hendes Glæde over al den Herlighed, som hun levede i, vendte han tilbage til sit eget Palads.

Hver Dag red nu Aladdin ud, bestandig fulgt af sine Tjenere, der altid kastede Guld ud blandt Mængden. Derved vandt han en overordenlig Yndest hos alle Folk, baade høje og lave, og tillige en betydelig Stilling blandt Rigets Stormænd, og det blev en almindelig Skik at aflægge Ed ved hans Liv; desuden færdedes han ofte paa Jagt og deltog i Øvelserne paa Rendebanen, hvor Prinsessen altid var Tilskuer; og hun fattede mere og mere Kærlighed til ham og takkede Allah for, at han havde befriet hende for Vezirens Søn.

Da Aladdin havde vundet en saadan Anseelse, skete det, at Sultanens Rige blev angrebet af en fjendtlig Skare; han udrustede derfor en Hær og satte sin Svigersøn i Spidsen. Denne drog af Sted, og skønt Fjenderne havde en betydelig Styrke, angreb han dem dog strax, og der førtes en haard Kamp, men tilsidst bleve de slaaede og den største

Del af dem dræbte. Aladdin bemægtigede sig et uhyre Bytte og vendte tilbage som hæderkronet Sejrherre. Sultanen og hans Datter modtoge ham ved hans Hjemkomst med den største Jubel og Glæde, og der blev givet en Befaling til, at der over hele Riget skulde fejres en Fest til Ære for Aladdin, der nu af alle blev anset for deres bedste Hjælp næst efter Allah, og hvis Yndest og Ære voxede overordentlig paa Grund af denne Sejrvinding.

Imidlertid var den afrikanske Troldmand vendt tilbage til sin Hjemstavn, opfyldt af Bedrøvelse over, at hans Møje og Besvær for at faa Lampen havde ført til saa lidet, og at han var gaaet Glip af den just i det Øjeblik, da han troede at have den; og da han mindedes dette, forøgedes hans Harme mod Aladdin, men han tænkte dog: »Siden han nu er død, kan jeg maaske endnu gøre mig Haab om Lampen, da næppe nogen anden kan have taget den.« Derfor tog han noget Sand og gav sig til at tegne magiske Figurer i det for at faa en Bekræftelse paa, at alt forholdt sig rigtigt. Men forbitret blev han, da han saa, at Lampen ikke mere fandtes i Haven, og endnu mere, da han skønnede, at Aladdin ikke var død i Hulen, og da han undersøgte Sagen nøjere, fandt han, at han var i Live

og i Besiddelse af den Lampe, som han selv forgæves havde stræbt at komme til at eje. Da tænkte han: »Skal jeg have døjet alt dette forgæves, medens denne uværdige opnaar Lampen, som gør ham til den rigeste af alle, hvis han kender dens Brug? nej, dette skal hævnes!« Derpaa randsagede han videre, og da han fandt, at Aladdin levede i stor Rigdom og Herlighed og havde ægtet Sultanens Datter, blussede Vreden og Misundelsen endnu stærkere op i ham, og paa Timen begav han sig af Sted til Kina.

Saa snart som han havde naaet Sultanens Hovedstad og var taget ind i et Herberge, hørte han kun Tale om Aladdin, og ogsaa senere, da han havde udhvilet sig og spadserede ud, hørte han alle, hvem han mødte, lovprise det herlige Palads og dets Ejermands Ædelmodighed og Gavmildhed. Derfor gik han hen til en af dem, som omtalte Aladdin saaledes og sagde: »Unge Mand, hvem er det, der omtales saaledes?« »Du maa nok være en fremmed,« sagde den anden, »og være kommen fra et fjærnt Land, siden Du ikke har hørt om Prins Aladdin, hvis Ry gaar hele Verden over, og om hans Palads, som er et helt Underværk. Det var da mærkeligt, at Du ikke kender ham (Allah beskytte og bevare ham)!« »Ja, jeg vilde gærne se

dette Palads,« sagde Afrikaneren, »og Du vilde gøre mig en stor Tjeneste ved at vise mig Vejen, da jeg er fremmed« »Gærne,« svarede Manden og fulgte ham derhen.

Da Afrikaneren saa Paladset, skønnede han nok, at det kun var bygget ved Lampens Hjælp, og han tænkte ved sig selv: »Ha, ha, jeg maa se at lægge en Fælde for denne elendige, dovne Skrædersøn, og hvis min Kunst ikke slaar fejl, skal jeg nok faa ham og hans Moder bragte i den Tilstand, som de vare i før.« Derpaa begav han sig hjem, og ved Hjælp af sine magiske Tegninger i Sand erfarede han, at Lampen var paa Slottet og ikke hos Aladdin. Da blev han overordenlig glad og tænkte: »Nu er Resten let, nu ved jeg, hvorledes jeg skal faa den.« I den Hensigt begav han sig hen til en Kobbersmed og forskaffede sig hos ham en Del Kobberlamper; med dem vendte han tilbage til Herberget, lagde dem i en Kurv og gik derpaa ud paa Gader og Stræder og gav sig til at raabe: »Hvem vil bytte gamle Lamper for nye?« Da Folk hørte dette, begyndte de at le; thi de tænkte, at den Mand maatte være gal, som vilde drive den Slags Handel, og strax samlede der sig en Mængde om ham, og alle Gadedrengene fulgte spottende og skrigende med fra den ene Gade til den anden.

Han lod sig imidlertid ikke forknytte, men blev ved at gaa af Sted, indtil han kom hen til Aladdins Palads, hvor han gav sig til at raabe rigtig hojt, medens Drengene rundt om skrege: »Hurra, han er gal, Hurra!«

Tilfældigvis sad Prinsessen i den store Sal og hørte dette Spektakel, men da hun ikke vidste, hvad det skulde betyde, sendte hun en Slavinde af Sted med Befaling om at skaffe at vide, hvem det var, der gik og raabte, og hvad det var, han sagde. Slavinden løb af Sted, og da hun fik at se, hvad der var paa Færde, gav hun sig til at le og vendte tilbage og sagde: »Prinsesse, det er en Mand, som gaar og raaber: »Hvem vil bytte gamle Lamper for nye?« og alle Drengene ere rundt om ham og huje og spotte.« Prinsessen lo ogsaa, da hun hørte dette, men en af Slavinderne sagde: »Jeg faar et Indfald, Prinsesse; jeg fandt i Eders Gemals Værelse en gammel Lampe« (Aladdin havde nemlig glemt den der og ikke lukket den inde i sit Skatkammer); »den kunde vi tage og byde Manden for en ny for at se, om han mener, hvad han siger.«

Prinsessen, som ikke vidste det mindste om, at det var denne Lampe, der havde skaffet Aladdin al hans Herlighed, sagde strax ja dertil, da hun var meget nysgerrig efter at se, om Manden virkelig

vilde give en ny til Bytte, og da Slavinden havde hentet den i Aladdins Værelse og bragt hende den, gav hun den til sin Kammerslave, for at han kunde gaa ned med den til Manden; han gik og lidt efter kom han op med en anden, som han gav til Prinsessen, der brast i Latter, da hun saa, at det i Virkeligheden var en splinterny Lampe

Saasnart Lampen var bleven bragt Troldmanden, kendte han den straks, og idet han skjulte den under sin Klædning, lod han de Folk, der kom for at bytte med ham, beholde alle de andre Lamper, og ilede hurtigt bort, indtil han kom udenfor Byen til et øde og forladt Sted. Der ventede han, indtil det blev Nat, og da han havde set, at der ingen var i Nærheden, tog han Lampen frem og gned paa den. Øjeblikkelig viste Aanden sig og sagde: »Se, din Slave staar foran dig; sig, hvad ønsker Du?« — »Jeg ønsker, at Du bringer Aladdins Palads med dets Beboere og alt, hvad der er i det, tillige med mig selv til min Hjemstavn i Afrika og stiller det der.« »Før Du kan lukke dit Øje og aabne det igen, skal Du og Paladset være der,« svarede Aanden, og i samme Nu var det hele virkelig sket.

For nu at komme tilbage til Sultanen, saa havde han den Vane hver Morgen, naar han vaagnede, at gaa hen og aabne Vinduet for at se over til

sin elskede Datters Bolig. Da han nu ogsaa denne Morgen saa ud, men intet bemærkede uden en øde Plads som i gamle Dage, blev han højlig forfærdet og gav sig til at gnide sine Øjne i den Tro, at han sov endnu, men da han havde overbevist sig om, at Slottet var og blev borte, uden at det var ham muligt at forstaa, hvorledes det var gaaet til, gav han sig til at vride sine Hænder og græde bitterlig over Tabet af sin Datter. I dette Øjeblik kom Veziren, og da han saa Sultanen i denne Tilstand, udbrød han: »Allah holde alt ondt borte fra Eders Majestæt, men hvad er der hændet?« — »Ved Du det da ikke?« — »Nej, Eders Majestæt, jeg ved intet.« — »Men har Du da ikke bemærket noget der, hvor Aladdins Palads staar.« — »Aladdins Palads,« sagde Veziren, »ja, det er ikke lukket op endnu.« — »Gaa hen til Vinduet og se ud, og sig mig saa, hvor Aladdins Palads, som Du taler om, er henne.« Veziren saa ud, men Forfærdelse greb ham, da han bemærkede, at det var forsvundet. »Nu ved Du Grunden til min Sorg,« sagde Sultanen; »thi Du kan vel heller ikke se Paladset?« »Eders Majestæt,« svarede Veziren, »har jeg ikke allerede tidligere udtalt som min Mening, at der laa Trolddomskunster skjulte under alt dette?« »Ja, hvor er Aladdin?« udbrød Sultanen optændt af Harme.

»Paa Jagt,« blev der svaret, og øjeblikkelig befalede han en Afdeling Soldater at drage af Sted og bringe Aladdin tilbage i Lænker.

Da Soldaterne havde fundet Aladdin, henvendte de sig til ham og sagde: »Prins Aladdin, bliv ikke vred, men Sultauen har befalet at fængsle dig, og hans Befalinger maa vi adlyde.« Aladdin blev stum af Forbauselse ved disse Ord, men endelig udbrød han: »Men hvad er dog Grunden hertil; thi jeg ved med mig selv, at jeg ikke har forbrudt mig hverken mod Sultanen eller Riget?« Men da de intet vidste, steg han af Hesten og sagde: »Gør med mig, som Sultanen har sagt; thi han er Herre over os alle.«

Da nu Soldaterne kom med Aladdin bunden og i Lænker, og da Indbyggerne saa deres Yndling i denne Tilstand og hørte, at han førtes til Døden, ilede de til efter at have grebet deres Vaaben og fulgte med for at se, hvorledes denne Sag vilde løbe af. Saa snart Aladdin var kommen ind i Slottet, befalede Sultanen at henrette ham. men da Mængden hørte om dette, besatte de alle Slottets Udgange og sendte Bud til Sultanen om, at ikke en eneste skulde slippe levende ud, saafremt der blev tilføjet Aladdin den mindste Skade. Aladdin var allerede knælet ned paa Bøddelens Tæppe og

var bleven bundet for Øjnene, men da Veziren raadede til Eftergivenhed og Mængden stadig trængte paa, gav Sultanen efter og lod en Herold udraabe, at Aladdin var bleven løsladt. Saasnart denne var bleven fri, gik han hen imod Sultanen, der sad foran ham, og sagde: »Min høje Sultan, da I har vist mig den Naade at skænke mig Livet, saa vis mig ogsaa en anden og fortæl mig, hvori min Brøde bestaar.« »Usle Bedrager,« sagde Sultanen, »ved Du ikke det? gaa hen, Vezir, og lad ham se ud af Vinduet efter sit Palads.« Aladdin blev betagen af Rædsel, da han saa den øde Plads, og Sultanen vedblev: »Ja, hvor er Paladset, og hvor er min Datter, min eneste, højtelskede Datter?« »Store Sultan,« sagde Aladdin, »jeg forsikrer, at jeg ikke har haft den mindste Anelse om, hvad der er sket.« »Aladdin,« sagde Sultanen, »jeg har kun givet dig fri for at Du kunde skaffe mig min Datter, men hvis Du kommer tilbage uden hende, da sværger jeg ved mit Hoved, at Du skal dø.« — »Jeg hører og adlyder, Eders Majestæt, men forund mig blot en Frist af fyrretyve Dage; hvis jeg ikke inden den Tid bringer Eders Datter, kan I gøre ved mig, hvad I vil.« — »Det skal være dig tilstaaet,« sagde Sultanen, »men tro blot ikke, at Du kan unddrage

dig min Magt; thi om Du saa skjuler dig i Skyerne, skal jeg vel vide at finde dig,«

Da Aladdin kom ud fra Paladset, jublede Folket over hans Befrielse, men Skammen og Fortvivlelsen nedtyngede hans Hoved, og i to Dage gik han om i Byen uden at vide, hvad han skulde gøre for at bringe Prinsessen og Slottet tilbage; hemmeligt kom Folk imidlertid og bragte ham Spise og Drikke. Da de to Dage vare forbi, gik han ud af Byen og flakkede raadvild om paa øde Steder, indtil han kom til en Flod; i sin haabløse Fortvivlelse besluttede han at kaste sig i den, men som en troende Muslim vilde han først rense sig og begyndte derfor at vaske sine Hænder. Men da kom han til at gnide Ringen paa sin Finger, og strax viste der sig en Aand, som sagde: »Se, din Tjener staar for dig; sig, hvad Du ønsker.« Aladdin blev glad ved dette uventede Syn og svarede: »Bring mit Slot med Prinsessen og alt, hvad der er i det, tilbage.« »Herre,« sagde Aanden, »denne Befaling kan jeg ikke udføre; thi det er noget, som kun Lampens Aand formaar.« — »Nu vel da, saa bring mig atter til mit Palads.« — »Jeg hører og adlyder,« sagde Aanden, og i samme Nu stod Aladdin i Afrika ved sit Palads nedenfor Prinsessens Vinduer.

Da han nu atter saa sit Slot igen, forsvandt alle hans Sorger, og han fattede Haab paa ny, efter at han helt havde mistvivlet om nogen Sinde at se sin elskede Hustru igen, og han tænkte paa Allahs naadige Tilskikkelser, og paa, hvor vidunderlig Ringen, som han helt havde ladet upaaagtet, havde hjulpet ham. Men da han paa Grund af sin Bedrøvelse ikke havde sovet i fire Nætter, gik han hen og lagde sig til at sove under et Træ; thi Paladset var beliggende mellem to Haver i en Udkant af Byen. Der hvilte han sig til om Morgenen, da han blev vækket af Fuglenes Kvidren; da stod han op og gik hen til en Flod i Nærheden og vaskede sig og forrettede sin Morgenbøn.

Prinsessen var bleven meget bedrøvet over Troldmandens onde Gærning, der havde skilt hende fra hendes Fader og hendes Mand, og hver Dag lige fra den tidlige Morgen sad hun og græd, og hun sov ikke om Natten og rørte hverken Spise eller Drikke. Denne Morgen kom hendes Slavinde som sædvanligt for at klæde hende paa, og tilfældigvis gik hun hen og aabnede Vinduet for at forsøge at adsprede sin Herskerinde. Men da bemærkede hun Aladdin og udbrød: »O, Prinsesse, Prinsesse, men er det ikke vor Herre Aladdin dernede?« Prinsessen gik hen og fik Øje paa Aladdin, der i

det samme saa op, og strax hilste de med Glæde paa hinanden, og Prinsessen raabte: »Skynd dig og kom herop gennem den hemmelige Dør; thi Troldmanden er her ikke nu.« Aladdin ilede op, og da de mødtes, sank de i hinandens Arme og udgøde Taarer af Glæde. Derpaa sagde Aladdin til Prinsessen: »Fremfor alt maa jeg gøre dig et Spørgsmaal; jeg havde i mit Værelse lagt en gammel Lampe —« »Ak, min Elskede,« sagde hun afbrydende, »den er netop Skyld i al vor Ulykke,« og paa hans Spørgsmaal herom fortalte hun alt fra først til sidst, hvorledes de havde bortbyttet Lampen, og derpaa den næste Dag opdagede, at Paladset var flyttet, og efter hvad Troldmanden havde sagt, vare de nu i Afrika.

Da hun havde berettet dette, spurgte Aladdin: »Sig mig, hvad siger han til dig, og hvad er hans Hensigt med dig.« »En Gang hver Dag,« fortalte hun, »er han kommen og har anmodet om min Kærlighed og har opfordret mig til at glemme dig; thi dig havde min Fader allerede slaaet ihjel, sagde ham, og han fortalte ogsaa, at Du havde været fattig og kun var bleven rig ved hans Hjælp, og han har søgt at vinde mig paa alle Maader, men han har ikke faaet andet Svar end mine Taarer.« — Men hvor har han Lampen?« — »Den bærer han

hos sig og skiller sig aldrig ved den, og den Gang han fortalte mig alt det, jeg har sagt dig, tog han den selv frem og viste mig den.« Aladdin blev glad, da han hørte alt dette, og sagde: »Hør nu, hvad jeg vil gøre; jeg gaar nu bort, og bliv ikke forundret, naar jeg kommer forklædt tilbage, men lad en Slavinde staa Vagt ved den hemmelige Dør, for at hun kan lukke mig ind; thi jeg ponser paa en List for at dræbe denne Nidding.« Dermed gik Aladdin bort og begav sig ind til Byen, og paa Vejen traf han en Bonde, hvem han foreslog at bytte Klæder med sig, men Bonden vilde ikke, førend Aladdin trængte ind paa ham I Byen købte han for to Guldstykker to Unzer Bendj (en øjeblikkelig bedøvende Drik) hos en Apotheker og begav sig dermed tilbage til Slottet, hvor han blev lukket ind ad den hemmelige Dør.

Da Aladdin var kommen tilbage, sagde han til Prinsessen: »Hør nu vel efter, nu skal Du smykke og pynte dig og forjage al Bedrøvelse fra dit Ansigt, og naar Troldmanden kommer, skal Du tage venlig og smilende imod ham og indbyde ham til at spise sammen med dig; og lad, som om Du helt har glemt mig og har forelsket dig i ham; dernæst skal Du bede ham om Vin, og naar Du har skænket flere Gange for ham, skal Du komme disse Draaber i et Bæger, og saasnart han drikker det, vil han

strax falde om som død.« »Det er et farligt Hverv, som Du paalægger mig,« svarede Prinsessen, »men dog vil jeg gøre alt for at befri mig fra denne skændige Troldmand, der har skilt mig fra dig og fra min Fader.« Derpaa gik Aladdin, og Prinsessen hidkaldte sine Slavinder, for at de kunde smykke hende paa bedste Maade.

Da Troldmanden kom og saa hende i denne Tilstand, blev han meget glad, og endnu mere blussede Elskoven op hos ham, da hun lod ham tage Plads ved sin Side og sagde: »Min kære, bliv her hos mig i Aften; jeg har nu kastet al min Sorg til Side, thi om jeg saa sørgede i tusinde Aar, kunde jeg dog ikke kalde Aladdin op fra Graven, da jo naturligvis, som Du sagde i Gaar, min Fader i sin Forbitrelse har ladet ham slaa ihjel. Og bliv blot ikke forundret over, at jeg er ganske anderledes i Dag end i Gaar; thi jeg har nu besluttet at tage dig til Mand, da Du er den eneste, som jeg nu har tilbage. Men kom nu og spis og drik hos mig i Aften; jeg vilde forøvrigt ogsaa gærne have, at Du lod mig smage Eders Vin her fra Afrika, thi den, som jeg har, er alt sammen hjemme fra vort eget Land.« Da Troldmanden saa Prinsessens Elskværdighed og den store Forandring, der var foregaaet med hende, blev han glad, idet han troede,

at hun nu havde slaaet alle Tanker om Aladdin af Hovedet og han sagde derfor: »Jeg adlyder dig, i hvad Du end befaler; jeg har et Anker Vin, som jeg nu har gemt paa i otte Aar; det vil jeg hente til os.« Prinsessen, der rigtig vilde indsmigre sig, svarede: »Min kære, gaa ikke fra mig, men send hellere en Slave og bliv siddende her.« Men da Troldmanden forklarede, at ingen anden kendte Stedet, maatte han selv af Sted, men kom strax efter tilbage med Vinen. Derpaa toge de Plads og gave sig til at spise og drikke, og Prinsessen tog sit Bæger og drak for Troldmanden, idet hun onskede ham et langt Liv og Lykke, og han gjorde derpaa det samme for hende. Under Maaltidet samtalte de stadig, og da Prinsessen var forstandig og kløgtig, besnærede hun ham aldeles ved sin sindrige Tale, idet han optog alt, hvad hun sagde, som fuldt Alvor, og Kærligheden til hende overvældede ham aldeles. Da nu Vinen begyndte at faa Magt over ham, sagde Prinsessen: »Vi have i vort Land en Skik, men jeg ved ikke, om den ogsaa findes her —« »Hvori bestaar den da?« — »Den bestaar deri,« sagde hun, »at ved Maaltidets Slutning tager hver sin elskedes Bæger og tømmer det.« Med disse Ord tog hun og fyldte hans Bæger og samtidig befalede hun Slavinden at tage et andet, nemlig det,

der var blandet med Sovedrikken; thi derom var denne bleven underrettet i Forvejen, og alle Slaverne og Slavinderne i Slottet vare ligesaa ivrige for at faa Troldmanden dræbt som Prinsessen selv. Saa snart det andet Bæger var bleven bragt, tog hun hans Bæger, og idet hun bøjede sig over imod ham og lagde sin Haand i hans, sagde hun: »Min elskede, tag nu mit Bæger, ligesom jeg har taget dit.« Derpaa drak hun af hans og kyssede ham paa Kinden, og han blev aldeles betaget af Henrykkelse og greb hendes Bæger og tømte det til Bunden uden at tænke paa, hvad der var i det; men i samme Øjeblik sank han om lige som en død.

Nu løb Slavinderne hen og lukkede op for Aladdin, der ventede udenfor; strax ilede han op i Salen og omfavnede sin Hustru og takkede hende for, hvad hun havde gjort; derpaa opfordrede han hende til at lade ham alene, da der var noget, han vilde udføre, og da Prinsessen med sine Slavinder havde begivet sig til sine Værelser, gik han hen og tog Lampen fra Afrikaneren efter at have dræbt ham med sit Sværd. Det første, han gjorde, var at hidkalde Aanden og befale ham at bringe Slottet tilbage til sit gamle Sted foran Sultanens Palads, og da dette var sket, gik han atter ind til sin Hustru, Prinsessen, og befalede Slaverne og Slavinderne at

frembære alle Slags herlige Retter for dem; derpaa holdt de et festligt Maaltid og tilbragte hele Natten i Fryd og Glæde over Gensynet, indtil det begyndte at gry. Den næste Dag stod Aladdin op og iforte sig en prægtig Dragt, og befalede ligeledes Prinsessen at smykke sig, da de naturligvis den Dag skulde gense hendes Fader, hvem hun med længselsfuld Utaalmodighed higede efter at møde.

Hvad nu Sultanen angik, saa havde han efter Aladdins Bortgang ikke aflagt Sorgen over sin Datter; hver Dag sad han og græd som en Kvinde over Tabet af sit eneste Barn, og hver Morgen gik han hen for at se ud til det Sted, hvor Paladset havde staaet, og da fyldtes hans Øje atter med Taarer, saa at hans Øjelaag tilsidst vare helt opsvulmede. Ogsaa denne Morgen aabnede han Vinduet for at se ud, men se, da stod Slottet der igen. Sultanen forbausedes, men strax forlangte han sin Hest fort frem og ilede ned og red derover for at se, hvordan det hang sammen.

Da Aladdin saa ham komme, ilede han ham i Møde og uden at spilde Tiden med Ord førte han ham op til Prinsessen, der kom styrtende imod ham og grædende kastede sig i sin Faders Arme. Da deres overvældende Bevægelse havde sat sig, toge de Plads alle tre, og Sultanen spurgte hende om

alt, hvad der var hændt hende. Som Svar begyndte Prinsessen at give udførlig Beretning og sagde: »Først i Gaar, kære Fader, levede jeg atter op ved Synet af min elskede Ægtefælle, der har frelst mig fra en ond Troldmand, som jeg tror er det afskyeligste Menneske, der har levet; og hvis Aladdin ikke havde været, saa havde det været ude med mig; thi Sorgen over Adskillelsen fra dig og fra ham havde helt overvældet mig, og hele mit Liv igennem vil jeg nære Taknemmelighed mod ham derfor.« Derpaa fortalte hun, hvem Troldmanden var og hvorledes han havde anvendt Knebet med at bytte nye Lamper mod gamle, hvorved Prinsessen, der ikke kendte noget til Vidunderkraften i Aladdins Lampe, var bleven bevæget til at skille sig af med den, fordi hun syntes, at Forsøget var saa morsomt; dernæst berettede hun om Troldmandens Plageri og om sin Befrielse ved Aladdins Hjælp. Denne fuldstændiggjorde hendes Skildring ved at fortælle, hvorledes han atter havde taget Lampen fra den bedøvede Troldmand og derpaa dræbt denne og ført Slottet tilbage, »og,« sluttede han »hvis Eder Majestæt vil have Syn for Sagn, kan I selv faa hans Lig at se.« Sultanen fulgte nu med Aladdin op i den store Sal og saa Liget og gav Befaling til, at det skulde brændes og Asken udstrøes for

alle Vinde. Dernæst vendte han sig til Aladdin og sagde: »Tilgiv mig, min Søn, for min Fremfærd mod dig, hvorved jeg nær havde berøvet dig Livet, men Du ser, at jeg er uden Skyld, da jeg jo troede at have mistet min eneste Datter, hvem jeg skatter højere end hele mit Rige, og Du ved, hvor øm enhver Fader er over sit Barn.« »Min høje Sultan,« svarede Aladdin, »I har kun handlet, som I kunde og burde, men I ser, at ogsaa jeg er uskyldig, og at alt det onde kun skriver sig fra Troldmanden.« Derpaa befalede Sultanen, at Staden skulde iføre sig sin Festdragt, og ved Herolder lod han bekendtgøre, at der i hele Riget i tredive Dage skulde fejres Fester for Prinsessens og hendes Ægtefælles Tilbagekomst.

Den afrikanske Troldmand, hvem Aladdin saaledes havde frelst sig fra, havde imidlertid en Broder, der var en ligesaa dygtig Troldmand som den anden, og begge lignede hinanden som to Halvdele af en overskaaren Bønne; men de boede hver i sin Ende af Verden. En Dag vilde den ene se, hvorledes hans Broder levede; han fremtog derfor sit Tryllesand og gav sig til at tegne sine Figurer, men da saa han, at hans Broder var død. Da han fortsatte sine Undersøgelser for at faa mere at vide, opdagede han, at han var slaaet ihjel i en

By i Kina paa den grueligste Maade af en Yngling ved Navn Aladdin. Øjeblikkelig begav han sig paa Rejsen og drog af Sted i mange, lange Maaneder over Bjærge og Dale, indtil han naaede Sultanens Residensstad i Kina. Der tog han ind i et Fremmedherberg, og efter at have udhvilt sig gik han ud i Byen for at udspejde en Lejlighed til Hævn. Tilfældigvis kom han ind i en Kafe, hvor Folk sad og spillede Dam og Shak og samtalte, og der hørte han nogle fortælle om den gamle, fromme Kone Fâtimah, som bestandig opholdt sig i sin Eremitbolig udenfor Byen, og som kun to Gange om Maaneden kom ind til Staden, hvor hun overalt var bekendt for sine fromme Gærninger.

Ved disse Ord spidsede Troldmanden Øren og sagde til sig selv: »Her har jeg vist, hvad jeg søger til Udførelsen af min Plan.« For nu at faa nærmere Besked gik han hen til en af de samtalende og spurgte ham nøjere ud; men denne blev meget forundret over, at han ikke havde hørt tale om hende og om det strænge, afholdende Liv, hun førte. Troldmanden forklarede ham, at han var fremmed og først var kommen til Byen den foregaaende Dag, men han vilde gærne træffe den hellige Kone, da han var ramt af et Onde, som han haabede at kunne

blive befriet for ved hendes Forbønner. Den anden troede dette og fulgte ham derfor udenfor Byen og viste ham Fatimah's Bolig, der laa paa et øde Sted oppe paa en lille Høj, og derpaa skiltes de under mange Taksigelser fra Troldmandens Side.

Den næste Dag traf det sig, at Fatimah kom til Staden, og da Troldmanden om Formiddagen gik ud, bemærkede han en Masse Mennesker, der stimlede sammen, og da han gik nærmere for at se, hvad der var paa Færde, fik han Øje paa den hellige Kone, der var omringet af en Mængde syge og lidende, som søgte Helbredelse blot ved at blive berørte af hende. Troldmanden fulgte efter hende hele den Dag, indtil hun begav sig hjem om Aftenen; da ventede han, til det var bleven Nat, og begav sig saa ud til hendes Hytte, hvor han fandt hende sovende. Idet han tog sin Dolk i Haanden traadte han hen til hende og kaldte paa hende; strax slog hun Øjnene op, men blev meget forfærdet ved at se en Mand staa foran hende med en Dolk i Haanden. »Hør nu vel efter mine Ord,« sagde Troldmanden, »hvis Du giver en Lyd fra dig, slaar jeg dig ihjel paa Stedet, men hvis du adlyder, hvad jeg befaler dig, lover jeg ikke at slaa dig ihjel. Giv mig nu først dine Klæder, saa kan Du tage mine i Stedet.« Fatimah adlod og gav ham alt, hvad der hørte til

hendes Dragt. »Det er godt,« sagde han, »men skaf mig nu noget Salve til at bestryge mit Ansigt med, saa at det faar samme Farve som dit.« Ogsaa dette udførte hun; derpaa gav hun ham sin Stok og sin Rosenkrans og underrettede ham om, hvorledes han skulde bære sig ad, naar han kom ind til Byen, og sagde: »Se, nu ligner Du mig jo fuldstændig i et og alt.« Men da alt var færdigt, brød Troldmanden sit Løfte til hende; thi han kvalte hende med et Reb og kastede derpaa hendes Lig i en Brønd udenfor Hytten.

Efter denne Misgærning lagde han sig til at sove i Hytten, og da det blev Morgen, gik han til Byen og hen paa Pladsen udenfor Aladdins Slot. Der strømmede Folk sammen om ham, da de troede, at det var den rigtige Fatimah, og han velsignede dem og læste Bønner over de syge, ligesom hun havde plejet at gøre. Men al denne Uro paa Pladsen hørte Prinsessen, og for at erfare Aarsagen sendte hun en Slave ned, der strax kom tilbage og fortalte, at det var den hellige Fatimah, og spurgte, om Prinsessen vilde have hende op til sig. Prinsessen havde allerede længe ønsket at se denne Person, hvis udmærkede Fromhed hun havde hørt prise i de mest overdrevne Udtryk, og hun gav derfor Befaling til

strax at hente hende. Da Troldmanden kom gaaende, idet han førte sig paa en saadan Maade, at enhver maatte tro, at det var den rigtige Fatimah, hilste Prinsessen ham ydmygt, og efter at have bedt ham tage Plads, sagde hun: »Min kære, allerede længe har det været min Hensigt at bede Eder komme hid og blive hos mig, for at jeg kunde nyde godt af Eders Fromhed og opbyggelige Tale.« Dette passede lige i Troldmandens Plan, og han troede allerede at være ved Maalet, men han lod som intet og svarede: »Prinsesse, jeg er kun en fattig Kone, som ikke passer til at leve i Fyrsters Selskab.« — »Ja, men jeg vil give dig et Værelse her i Paladset, hvor ingen maa komme uden Du, og hvor Du uforstyrret kan opholde dig og dyrke Gud.« — »Ja,« svarede Troldmanden, »da sømmer det sig vel bedst, at jeg giver efter for dine Ord: thi mod de mægtige skal man ikke gøre Modstand; men det vil jeg blot bede om, at jeg maa faa Lov til at holde mine Maaltider i Enrum; thi jeg er ikke vant til Eders prægtige Gæstebud, og jeg behøver kun at faa en Drik Vand og saa meget, som er nødvendigt til Livets Ophold.« Han var nemlig bange for, at naar han tog Sloret af under Maaltidet, skulde man se paa hans Skæg, at han var en Mand,

hvorved hans Plan vilde blive robet. Prinsessen lovede ham det, og sagde: »Det skal altsammen ske, som Du onsker, og kom nu for at se det Værelse, som jeg vil give dig.« Med disse Ord stod hun op og tog den falske Fatimah med ind i det for hende bestemte Værelse og viste hende derpaa den store Sal med de pragtfulde Vinduer og spurgte, hvad hun syntes om den. »Jo, min Datter« sagde Bedrageren, »den er i Sandhed smuk og der mangler kun en eneste Ting for at gøre den fuldendt.« — »Men hvad er da det? jeg havde altid troet, at den ikke kunde være smukkere.« — »Jo, hvis der hang et Æg af Fuglen Rok her under Hvælvingen, da vilde der i hele Verden ikke være Mage til denne Hal.« — »Ja, men,« spurgte Prinsessen, »hvad er det for en Fugl?« — »Det er en Fugl, som er saa stor, at den tager Kameler og Elefanter i sine Kløer og flyver bort med dem; men den, som har bygget dette Palads, vil vel ogsaa nok vide at kunne skaffe et Æg af den.« Da Troldmanden havde sagt dette, blev Samtalen afbrudt, idet Maaltidet blev baaret frem for Prinsessen; hun søgte at faa ham til at deltage deri, men han afslog det og lod sig føre til sit Kammer, hvor han spiste alene.

Om Aftenen kom Aladdin hjem fra Jagt, og som sædvanligt kyssede og omfavnede han Prinsessen, men han bemærkede, at hun ikke saa' saa smilende ud, som hun plejede, og spurgte derfor, hvad der var i Vejen. »Min elskede,« sagde hun, »jeg har altid for troet, at vort Palads var fuldendt, men nu er det faldet mig ind, at der burde hænge et Rokæg midt i den store Sal; først da vilde det overgaa alt andet i Verden.« »Ikke andet,« svarede Aladdin, »det var ogsaa noget at være mismodig for; vær Du kun rolig; thi det skal jeg skaffe dig, førend Du mindst venter det.«

Da Aladdin paa den Maade havde stillet sin Hustru tilfreds, gik han ind i sit Kammer og gned paa sin Lampe, og da Aanden viste sig, forlangte han, at han skulde bringe ham et Rokæg. Men ved disse Ord formørkedes Aandens Aasyn, og han udstodte et Skrig af Harme og raabte: »Ha, Du utaknemmelige, er det ikke nok, at jeg og alle Lampens andre Aander staa i din Tjeneste, siden Du nu forlanger, at jeg skal bringe dig vor Herskerinde hid for at tilfredsstille dine og din Ægtefælles Luner; visselig, Du fortjente, at jeg knuste dig og dit Palads til Stov og spredte det for alle Vinde. Men dog — Du har her handlet i Blinde og jeg

vil skaane dig; thi Skylden er ikke hos dig, men hos en Troldmand, der har forklædt sig som den hellige Fatimah, hvem han har dræbt, og som er kommen hid for ogsaa at fælde dig til Hævn for sin Broder; det er ham, som har faaet din Hustru til at ytre dette Ønske for dig.« Med disse Ord forlod Aanden den forfærdede Aladdin og forsvandt.

Da Aladdin var kommen sig af sin Skræk, udtænkte han en Plan. Han vidste, at den hellige Fatimah formaaede at stille alle Slags Smerter; derfor gik han ind til sin Hustru og lod, som om han havde en stærk Hovedpine. Da hun erfarede, hvad der fejlede ham, fortalte hun strax, at den hellige Fatimah havde taget Bolig hos hende, og befalede, at hun skulde hidkaldes for at helbrede Aladdin. Denne modtog den falske Fatimah, som om han intet vidste, kyssede Sømmen af hendes Klædning og bad hende om at helbrede ham, da hendes Evne dertil var saa berømt.

Troldmanden kunde næppe tro sine egne Øren, i den Grad traf al Ting sig heldigt for ham; han gik hen til Aladdin, men medens han lagde sin ene Haand paa hans Hoved, stak han den anden ind under sin Klædning for at faa fat i sin Dolk. Men Aladdin vogtede paa enhver af hans Bevægelser, og

i det Øjeblik, da den anden fik Dolken ud, greb han den og stødte den i hans Hjærte. Da Prinsessen saa dette, udstødte hun et højt Skrig og sagde: »Nej, hvad har Du dog gjort; Du har jo dræbt den fromme Fatimah; sig, frygter Du ikke for Allahs Straf for en saa ugudelig Gærning?« »Nej,« sagde Aladdin, »jeg har ikke dræbt Fatimah, men derimod hendes Morder; denne her er en Broder til den Troldmand, som røvede dig og Paladset, og han kom hid i denne Forklædning for at hævne den andens Død paa mig; derfor var det, han fik dig til at forlange af mig, at jeg skulde bede Lampens Aand om et Rokæg; men se nu selv og overbevis dig.« Med disse Ord tog han Sløret af Liget, og da Prinsessen saa paa Skæget, at det var en Mand, udbrød hun: »Ak, min elskede, allerede to Gange har jeg været nær ved at volde din Død.« »Min elskede,« svarede Aladdin, idet han kyssede og omfavnede hende, »alt, hvad der kommer fra dig, finder jeg mig i med Glæde.« I samme Øjeblik kom Sultanen, og da de havde fortalt ham det altsammen, befalede han, at ogsaa dennes Lig ligesom Broderens skulde brændes og Asken udstrøes for alle Vinde.

Derpaa levede Aladdin og Prinsessen i Ro og Fred, frie for alle Farer. Efter nogle Aars Forløb

døde Sultanen, og Aladdin besteg Thronen og styrede Landet vist og retfærdigt, saa at han blev elsket af alle sine Undersaatter. Han og hans Hustru levede længe i Herlighed og Lykke, indtil den Stund kom, der lader Glædens Blomster visne og opløser alle Baand paa Jorden.

